

APRILL - 1939

Market

4

35 SENTI

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

Margaret Mitchell

Tema romaan „Tuulest viidud“ on lühikese ajaga tõlgitud kõigisse keeltesse. Levinud inglise keeles üle 2 miljoni eksemplari.

Kirjastus „Mareti“ väljaandel ilmub uus romaanide sari:

Laasaegsete kuulsamate NAISKIRJANIKKUDE ROMANNE

Selles sarjas ilmuvad järgmised romaanid:

Margaret Mitchell'i „Tuulest viidud“	2 raamatus, kokku ca 1600 lk.
Pearl S. Buck'i „Ema“	350 „
Jo van Ammers-Küller'i „Prints inkognito“	300 „
Elizabeth Russell'i „Isa“	350 „
Alice Lyttkens'i „Mida meie kõik igatseme“	300 „

5 maailmakuulsalt naiskirjanikult

6 raamatut kokku ca 2900 lk.

Jo van Ammers-Küller

Hinnad seltellimisel kogu sarjale:

Kohe makstes:

25. maini s. a.	brošüüris kr. 20.—, kalingurköites kr. 25.—
25. augustini s. a.	„ „ 23.—, „ „ 29.—
25. oktoobrini s. a.	„ „ 26.—, „ „ 32.—

Järelmaksuga kogu sarjale:

Tellimise andmisel tuleb kohe tasuda brošüüris kr. 4.—, kalingurköites kr. 6.—
iga raamatu ilmumisel „ ä „ 3.50, „ ä „ 4.—

Väljaandmine teostub 1939. aastal ja
1940. a. esimestel kuudel.

Iga raamat saadetakse ilmumisel kätte.

Pärast ilmumist maksab terve sari brošüüris kr. 29.—, kalingurköites kr. 35.—

Tellimishinna võib sisse maksa Kirjastus „MARETI“ posti jooksvale arvele nr. 22-01.

Kirjastus „MARETI“

TARTUS, ÜLIKOOI 25

Alice Lyttkens

Pearl S. Buck

Rootsi kuningas annab temale üle 1938. a. Nobeli auhinna.

Elizabeth Russell

Ilmus müügile suure ja huvitava eelkevade-numbrina

„Vallatu Magasin“
nr. 10

Müügil kõikjal. ● Hind 50 senti.

Maret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

NR. 4 (52)
5. AASTAKÄIK

APRILL 1939
TRÜKITUD 37 000 EKSEMPL.

Emale

Kevad kodus

Kui valgeis õites seisab kodutalu
ning õitseb uibu, toom ja kirsipuu
ja haljais lehis taamal kasesalu,
kus laulurästas õhtul avab suu;

kui värskest künnist lõhnab org ja kungas
ja kõnnib rästaid kündja järel reas
ja selges taevas kulgeb pilverüngas,
see valge pilv, mis meeldis lapseas;

kui vindi laulu kostab puude salgust
ja kõrgel lõoke vaikida ei saa
ja kiirgab päike imetaolist valgust,
kui laulvat valgust üle halja maa, —

siis jälle minetan ma selle linna
ja Toomimäe ja Emajõe vee
ja mõttes tagasi veel rändan sinna,
kus käis mu lapsepõlve valge tee.

Väljakutse

Rajatalu ärkas keskööl. Kõrvaltoas helises telefon. Ta läks sinna ja võttis kõnetoru. „Rajatalu, palun?“ — Üks naisehäääl vastas:

„Sina! Kord pean ma seda sulle ütleva: sina oled see mees, kellega ma tahaksin elada! Ma ei saa sind unustada. Kuid sina ei ole mind kunagi tähele pannud, ma ei ole sulle midagi. Sa ei saa teada, kes ma olen. Palun ära küsi! Ütle mulle vaid kord see üksainus sõna: sina!“

Rajatalu mõtles hetke, kas ta ei näe und. Siis ütles, nagu vaikse sunni all:

„Sina! Aga siis ütle ometi, kes sa oled!“

Üks hetk valitses vaikus. Siis kõlas jälle häääl, seekord väga tasa:

„Täna sind! Ela hästi!“

Seejärel kuulis Rajatalu tumedat hääält, nagu kukuks midagi rasket põrandale. Ning nüüd oli kuulda üsna tasast muusikat, tantsumuusikat. Rajatalu tundis seda meloodiat.

Ta kuulatas veidi ja hüüdis siis: „Hallo, ons veel seal keegi?“ Keegi ei vastanud. Järsku katkes ka muusika. Kuuldetu oli hargile pandud.

Rajatalu tegi valgust. Ta kaalutles. Mõtte, et keegi tegi temaga nalja, heitis ta kohe kõrvale. Kindel tunne ütles talle, et see omapärane õine tunnistus oli ehtne, kuigi veidi liialdatud. Mis oli juhtunud?

Rajatalul ei olnud tõesti aimu, kelle poolt see armuavaldu võis tulla ja mida see pidi tähendama. Sestsaadik kui ta oli lahkunud Maarjast — see oli peaaegu aasta tagasi —, elas ta, mis puutus südame-vahekordadesse, täiesti enesesulgunult. Maarja ei võinud see olla, säärased ebaharilikused seisid temast kaugel, peale selle oli ta hiljuti abiellunud, ja isegi õnnelikult, nagu näis. Rajatalu laskis mõttes mööduda oma pealiskaudseid seltskondlikke suhteid naistega — sealjuures pani ta tähele, et ta suutis ainult vaevaga mõnd noort daami meenutada; ühestki neist poleks ta seda õist kutset uskunud.

Ent oletusteks oli veel aega. Nüüd tahtis ta katsuda midagi teha. Ta hüüdis keskjaama välja ja laskis kindlaks teha, kust kõne tuli. Hotell „Nord“, vastati talle kohe. Rajatalu mõtles järele, ta ei tulnud ühelegi jäljele. Kas ei olnud üldse mõttetus asjaga pikemalt tegelda? Parema oleks rahulikult jälle magama heita, püüdis ta end veenda. Kuid kas ei võinud asi ka nii olla, et keegi vajas tema abi? Naised talitavad hädas sageli imelikult ebaselgelt.

Kellaosuti näitas mõni minut üle ühe. Kiiresti rõivastus Rajatalu. Kui ta oli sõiduki kuuvalgele inimtühjale tänavale

juhtunud, väljus ta veel kord, et aiavärvat sulgeda. Garaazi-ukse jättis ta lahti.

Kell oli umbes pool kaks, kui Rajatalu astus hotelli tantsukohvikusse. Ta hüüdis boi ja küsis temalt, kas siit umbes poole tunni eest helistas keegi daam. Kuid boi ei teadnud; ta olevat tulnud alles veerandtunni eest oma kaaslaste asemele, kes olevat läinud juba koju.

Tujutult istus Rajatalu kohvikus. Ta nägi paljusid ilusaid ja elegantseid naisi, kuid kõik olid talle täiesti võõrad. Oli mõttetus kauemaks siia jääda. Õieti oli ta ju nüüd oma kohuse täitnud. Ta läbis võrdlemisi tühja restorani ja siirdus hotelli täiesti inimtühja eeshalli. Tõstetoolist väljus noormees ja suundus väljapääsu poole. Rajatalu märkas, et ta kandis mantli all hotelli vormi. Ta hüüdis teda — see oli vabanenud boi tantsukohvikust. Kas ta mäletavat kedagi daami, kes veidi enne kella üht helistas, küsis Rajatalu ja ulatas ühe rahatüki.

„Muidugi,“ ütles boi, „ta torkas mulle silma — jah, aga ma ei tea, kas ma tohin olla indiskreetne.“

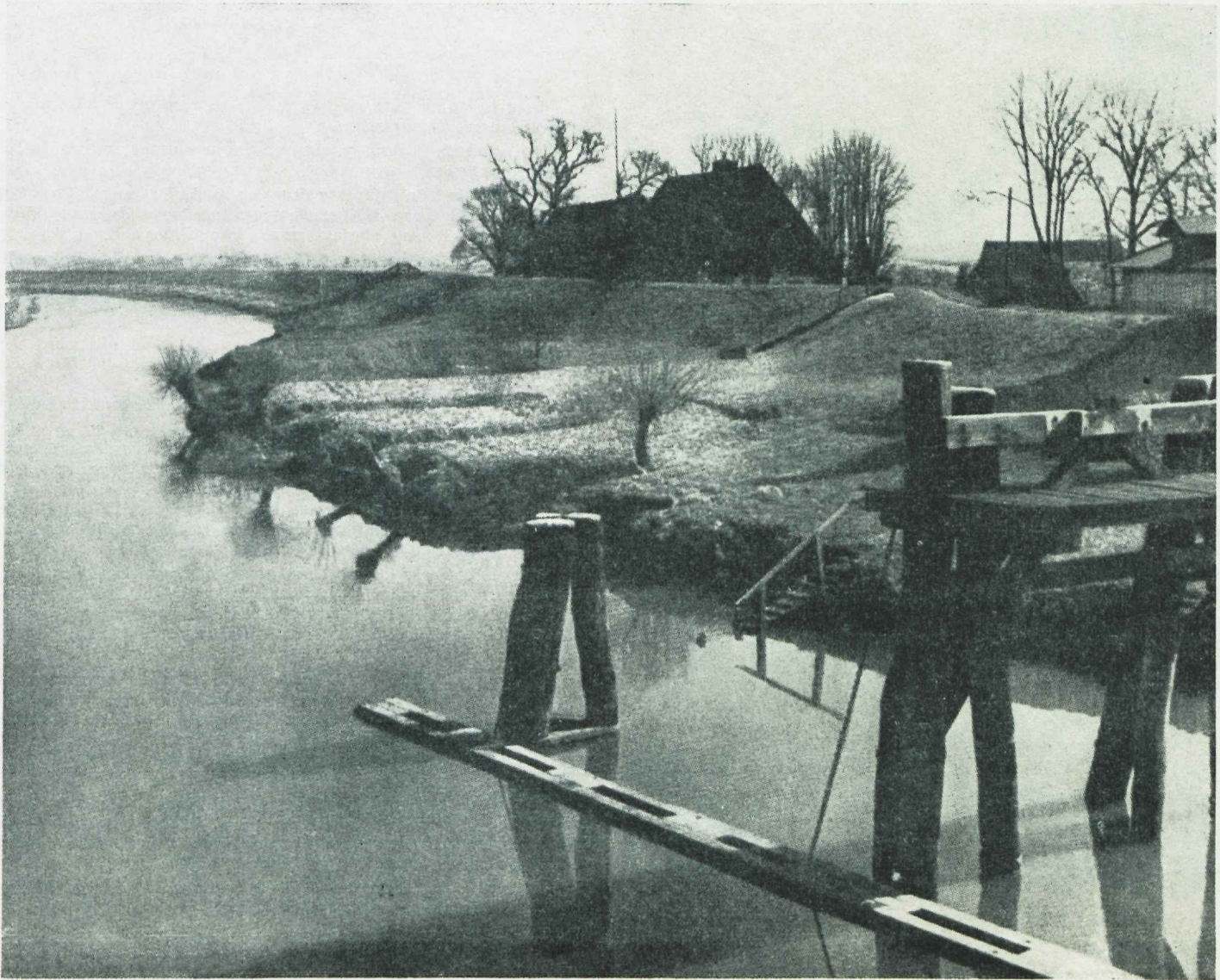
Rajatalu kinnitas, et tal ei ole mingit kavatsust daami suhtes, kuid võib-olla saavat ta talle mõnd teenet osutada.

Nüüd seletas noormees edasi. Daam olevat olnud heleblond ja väga ilus. Ta olevat ka tema telefonikõnet kuulnud. Kui siis keegi härra olevat uksele ilmunud, pannud daam kiiresti toru lauakesele ja läinud härraga tagasi tantsusaali. Tema, boi, olevat siis toru tagasi riputanud. Kohe pärast seda olevat härra käskinud tal sõiduki kutsuda ning mõlemad olevat, näiliselt mitte parimas üksmeeles, hotellist lahkunud. Rohkem ta ei teadvat.

Rajatalu laskis enesele härra välimust kirjeldada, ei saanud aga sellest ühtki tugipunkti. Lõpuks andis boi talle nõu pärida autojuhilt, kes oli paari sõidutanud, ning ta nimetas takso seisukoha ja tundemärgid.

Rajatalu sõitis sinna. Ta pidi veidi aega ootama, kuni autojuht jälle parkis. Mees oli ebasõbralik ja torises, võib-olla kartis ta, et teda segatakse ebameeldivasse asja. Ta väitis, et oli hotellist sõidutanud ainult ühe härra, ja nimelt „Kakaduu“ baari.

„Tal pidi aga ka üks daam kaasas olema,“ toonitas Rajatalu, ja nüüd tunnistas mees, et tõepoolest üks daam olevat koos härraga hotellist lahkunud, kuid olevat kohe keeldunud kaasa sõitmast. Kesk tüli olevat ta ühe mööduva vaba takso hõiganud ja sellega ära sõitnud. Härra olevat siis õlgu kehitades sigareti süüdanud ja olevat lasknud end baari viia. Võib-olla olevat ta veel seal,

MAASTIK APRILLIS

Rajatalu sõitis baari — veidi provintslikk, süütusse öölokaali, mille külalised nägid suurt vaeva oma väikekodanlikust varjata püüdes. Otsitud meest Rajatalu ei näinud. Kuid daam baarilaua taga teadis küsitluse järgi kohe, keda Rajatalu arvas. Muidugi olevat doktor siin olnud, kuid ta olnud täna halvast tujus ja olevat kiiresti ainult ühe väikese cherry võtnud. Võib-olla oli tal tüli oma pruudiga. Oleks tõesti piinlik talle, kui abielust midagi välja ei tuleks; siis kaotavat ta ka oma ilusa koha Reicharti vabrikus ning ei suudaks oma suuri võlgu tasuda. Isegi temale, baaridaamile, võlgnevat ta raha.

Kohe, kui Reicharti nimi langes, teadis Rajatalu, kes talle oli kõlistanud. Maarja õde Eeva! Et ta sellele ei mõelnud! Ta oli tookord küll märganud, et blond õrn Eeva polnud tema suhtes ükskõikne, ja ka tema leidis targa kaheksateistkümnendaastase tüdruku olevat veetleva. Kuid ta oli hoidunud oma sümpaatiat avaldamast. Kui siis tema vahekord Maarjaga katkes, surus ta ka Eeva pildi tahtlikult unustusse.

Rajatalu oli korraga rõõmus ja õnnelik. Salajas soovis ta endale õnne, et oli veidi detektiivimänginud. Eeva! Kas ta ei võinud olla õige naine temale? Oma poissmehe-põlvest oli tal ammu villand. Esmalt tuli veel mõningad raskused ületada. Mis oli selle doktoriga? Rajatalu laskis baaridaamil endale ühe joogi segada ning märkas peagi, et viimane tundis hästi oma külalisi.

Doktor, diplomeeritud kaupmees, omas näiliselt seiklejalikke jooni. Isegi tema doktoritiitli ehtsust ei võinud täiesti usaldada. Reichartid olid vaesestunud, uskumata Rajatalu teadvat. Nüüd kuulis ta, et vabrik töötas jälle täies hoos ning vana Reichart oli uuesti jõukas mees. Rajatalu ülev meeleolu langes. See oli ootamatu takistus. Eeva võiks tema kavatsusi valesti mõista. Ta katkestas vestluse ja lahkus baarist.

Aeglaselt sõitis ta kodu poole. Tema maja ees parkis üks sõiduk kustutatud tuledega. Rajatalu tüüris lähedalt mööda. See oli üürisõiduk, sõiduki sisemuses istus keegi. Kui Raja-

talul väljus, seisis sõiduki ees keegi daam ja õiendas juhiga arvet. See oli Eeva. Rajatalu tundis südamekloppimist. Takso sõitis ära. Eeva sammus tema poole, lausumata sõna, ta nägu reetis tagasihoidud hirmu. Rajatalu tegutses jälle nagu vaikse surve all, kui ta lihtsalt oma sõiduki ukse avas.

Eeva sisenes, Rajatalu istus tema kõrvale. Sõnatult toetus neiu tema vastu. Rajatalu pani tasa oma käe ta õlgade ümber. Eeva oli silmad sulgenud, ta nägu sarnles väsinud lapse omaga. Rajatalu otsis sõnu. Kui poleks seda viletsat raha, mõtles ta, siis oleks kõik hästi.

Siis sõnas Eeva tasa: „Mis sa teed nüüd minuga?“

„Kahjuks mitte seda, mida meeleldi teha tahaksin!“

„Ja miks mitte?“ küsis neiu.

„Kuna sa oled nüüd rikas.“

Eeva sirgus järsku: „Mina rikas? Kuidas nii? Sa tead ju meie seisukorda!“

Rajatalu aimas nüüd, kuidas asjad tõeliselt olid. Ta teatas, mis ta oli helistamisest saadik ette võtnud ja kuulnud. Lõpuks pidi Eeva naeratama: tema — nagu nüüd selgus — küsitav kihlatu oli valetanud. Küll töötas vabrik jälle, kuid Eeva isa ei olnud enam ainuomanik ning neil oli vaid paras sissetulek. Norbert olevat end rikkana esitlenud, jutustas ta, ning ta olevat osanud vanemate usaldust võita. Nad nägid temas meeleldi väimeest. Sellest sund-seisukorrast ei olevat Eeva enam ühtki väljapääsu teadnud, ning täna, hullus ja meeleheitlikus tujus, olevat ta järsku talle, Rajatalule, helistanud. Tema kihlatu olevat teda sealjuures üllatanud. Ta ei olevat aga ühtki seletust andnud ning seejärel olevat nad lahkunud. Hotellist olevat ta siia sõitnud. Ta olevat avatud garaažiust näinud ja seepärast oodanud. Ning kui Rajatalu tema nüüd ka ära saadaks, seda väljakutset ei kahetseks Eeva kunagi. —

„Ning mina ei kahetse kunagi, et sinu väljakutsele järgnesin,“ ütles Rajatalu.

KEVAD PARGIS

Lõoke

Me ei näinud teda, kuulsime vaid ta kaugenevat koloratuuri sätendavast taevasinast.

Käsi silmade kohal, vaatasime laulu suunas, mis näis tulvat lõpmatuses.

Õnnelik lind, nähtamatu kui mullatükike, ent kõlav kui müstiline keel! Ikka kõrgemaks muutus taevalähedane hõise, ikka kaugemaks ning ebamaisemaks metalline heli.

Avastasime ta paari mõõdaruttava vahuse pilverünka all. Paistis, nagu kaoks ta hõredasse kevadepilvestikku, mis kattis taevast kui õrn peopesa, ning nagu tõuseks ta kaugele, kaugele üles lõpmatusse.

Ent pilved olid säärases kõrguses, kuhu ei ulatunud see imeline ja haruldane, ülespoole-tormav linnujõud. Rahulikudes ja hõljuvates spiraalides lendles lõoke nende all siiasinna, mõnikord näides mustana nagu imepisi ke punkt, kui ta päikesemerest ujus pilve varju.

Mida tähendab see õhkupaisatud laul, see elav rakett, mis, mida kõrgemale ta tõuseb, seda magusamalt ning sulavamalt kõlab läbi tuulise õhu alla? Ons see õndsus? Ons see armastus? Ons see avatlus? Ons see rõõmuhõise, kui ta hõljub üle võimsa ja rohelise maastiku, üle õitsva mäeveeru, üle metsade nukra vaikuse ning jõgede helkiva klaasi?

See on pisikese olendi müstiline, süttiv olelu, mis võimsast tungist esiletooduna paiskub põlluvagudest päikseimmutatud õhu virvendavasse valgusse. See on leegitsev laul kõigele. See on elu tuline hääl. See on armastuse õnnis hümn. Mida laulab ta?

— Olen pilvede juures, armastatud seltsiline maa peal, ja laulan sulle, sest kannan rinnas ülevoolavat hõisketunnet. Olen õnnis ja hõljun armujoovastuses üle maade, küngaste, metsade ja vete. Siiski olen varsti taas sinu juures, hea pesakaaslane maa peal, ja hellitlen oma erutatud ning tükslevat südant sinu sulgedes.

Näis, nagu oleks see isalõokese laul olnud. Korruga murdus ta hele ja ülemaine koloratuur ning kukkus sügavusse nagu kivi ning muutus maapinna lähedal ilusaks mahedaks liuglemiseks ja kadus kusagil äsjakülvatud põllul.

Ent seal tõusis juba teine lõoke samasuguse laulva joobumusega ja hõiskas edasi, ikka heledamalt ja ikka kõrgemalt.

JOHN GALSWORTHY

Salta pro nobis

Tantsijatar vaatab tardunult tühjusse. On kahju teda vaadata. Ma soovitasin tal palvetada. Ent see vaeseke ei saa, tal pole usku. Ta keeldub isegi pihtimast. Ta ei usu millessegi — ta on pagan. Mida võiks teha, et teda järgnevate tundide jooksul pisut rõõmustada? Kas pole siis midagi, millega võiks teda pisut lohutada, enne kui ta peab surema? Nii noor ja tulvil elu — ja usuta surra! Minna mahalaskmisele — nii noor ja ilus. See on kohutav!

Sirgelt, kõhnana, peagu kehatuna oma hall-valges rüüs, seisis abtiss ja mõtiskles. Tema hoole alla oli usaldatud salakuulajanna, mustlasvereline tantsijatar, kes oli oma armsamalt, ühelt prantsuse meremehelt, välja meelitanud saladusi ja müünud neid sakslastele Hispaanias. Ülekuulamisele tõestati ta süü, nii räägiti. Ta toodi kloostriisse ja öeldi: „Hoidke teda siin viieteistkümnendani. Ta on siin paremini hoollitsetud kui vanglas.“ Minna mahalaskmisele — naine! See oli masendav! Ja siiski — kas polnud sõda? See sündis Prantsusmaa heaks!

Ja vanemale õele alla vaadates vastas abtiss:

„Ma katsetan, mu tütar. Vii mind tema kongi.“

Nad sisenesid tasa. Tantsijatar istus oma voodil. Ta palged olid kahvatud. Kulmud ta kitsas näos olid joonistatud pisut põiki. Mustad juuksed kujundasid ta laubale ümberpööratud V; ta meelate, kuid õrnade huulte vahelt vilksatasid hambad. Ta ristatud käsivarred näisid tahtvat tagasi tõrjuda hõõgust ta painduvas kehas. Ta silmad särased, vaatasid kaugusse läbi valgete müüride, läbi külastajate nagu kinnipüütud leopardi silmad.

Auväärne ema rääkis:

„Mida võiksime teha sinu heaks, mu tütar?“

Tantsijatar kehitas õlgu.

„Sa oled õnnetu, mu tütar. Mulle räägiti, et sa ei palveta. Kui kurb see on! Meie ei taha sind piinata nende küsimustega, mu tütar. Sinu õnnetus puudutab meidki lähedalt. Võib-olla tahaksid sa mõnd raamatut lugeda, võib-olla pisut veini juua, midagi teha, mis sind lohutaks?“

Tantsijatar asetas käed kukla taha. Liigutus oli ilus, nõrke — kogu keha imeilus. Kahvatu puna kerkis abtissi vahaseile palgeile.

TEADAANNE MEIE AJAKIRJADE OSTJATELE

Kui Teie järgmist „MARETIT“, „VALLATUT MAGASINI“, „VIIKINGIT“ või „50-SENDIST ROMAANI“ oma senisest ajakirjade-ostukohast müügil ei leia, siis on see tingitud asjaolust, et müügikoht ei ole meile oma rahalisi kohustusi õiendanud. Palume sellisel juhul pöörduda mõne teise lähema müügikoha poole, kust saate soovitud ajakirja.

KIRJASTUS „MARET“.

„Tahaksid sa meile tantsida, mu tütar?“
Naeratus libises üle tantsijatari näo ning ei kadunudki enam.

„Oh, meeleldi! See rõõmustaks mind, armuline proua!“
„Nii on hea! Sulle toodagu su rõivad. Täna õhtul refektuuriumis pärast söömaega. Kui sa soovid muusikat, siis mängitakse klaverit. Õde Mathilde mängib väga ilusasti.“

„Muusika — mõned lihtsad tantsud. Armuline proua, tohin ma suitsetada?“

„Muidugi, mu tütar. Ma saadan sulle sigarette.“

Tantsijatar sirutas käe välja. Abtiss tundis oma kitsaste käte vahel sooja pigistust. Homme pidi see käsi olema külma ja elutu!

„Tantsijatar tantsib meile!“ Nii räägiti kõikjal. Seda oodati põnevusega nagu mõnd imet. Klaver asetati kohale, muretseti noodid, õhtusöögi ajal istuti sosistades. Kui imelik oli kõik! Kui ootamatu! Nagu väikesed lõbusad haldjad kerkisid mälestused esile. Ah! Kui erutav, kui tore see oli! Kiiresti oli lõppenud söömaeg, laud ära koristatud, kõrvale nihutatud. Pikkadel pinkidel seinä ääres istusid kuuskümmend hall-valget kogu peakatteis ja ootasid, keskel auväärne ema, klaveri juures õde Mathilde.

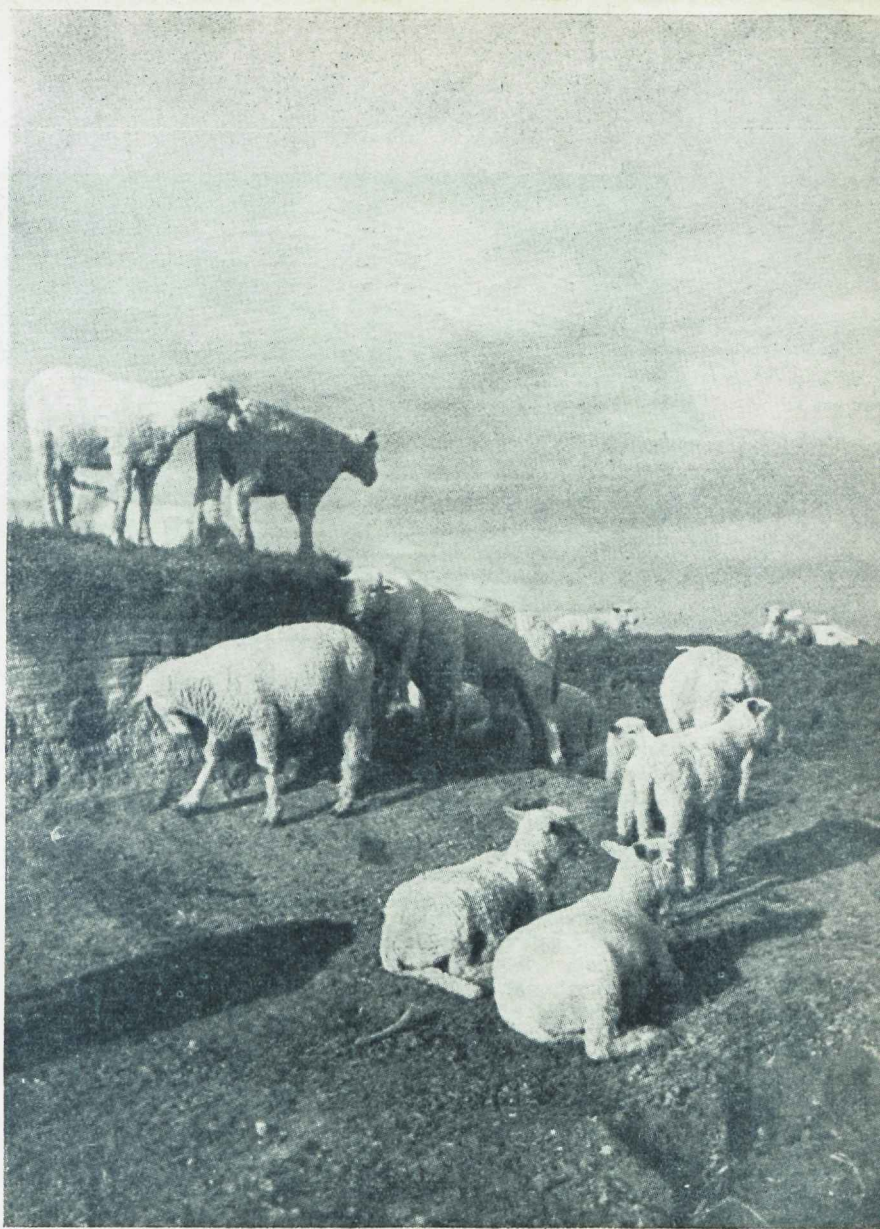
Tantsijatar hõljus kiikual sammul läbi pika valge refektuuriumi, üle tumeda, tammepuust põranda. Iga pea oli tantsijatari poole suunatud — ainult auväärne ema istus liikumatult. Kui ainult siin ja seal ei tekiks lubamatut mõtet!

Tantsijatar kandis musta südkleiti ja hõbekingi ning -sukki. Ta pihta ümbritses tihe kuldne palmik, ta rindu peenekoeline hõbekangas musta pitsiga. Ta käsivarred olid paljad. Küljel, mustades juustes oli punane lill ja käes hoidis ta elevandiluu musta lehvikut. Ta huuled olid pisut mingitud. Silmakulmud õige kergelt mustaks markeeritud. Ta puuderdatud nägu sarnanes maskiga. Ta seisis langetatud pilgul täpselt keskel. Õde Mathilde hakkas mängima. Tantsijatar tõstis oma lehviku. Selles hispaania tantsus liikus ta vaevalt kohalt, hõljus, värises, keerles ringi ja rahustus taas. Ent ta silmad liikusid kiiresti ühelt näolt teisele, üle terve rea nägude, millel väljendusid mitmesugused tunded — uudistus ja kahtlus, mõnus, häbelikkus, hirm ja taas uudistus.

Õde Mathilde lakkas mängimast. Tasane kahin läbis nunnade rea ja tantsijatar naeratas. Õde Mathilde hakkas taas mängima. Silmapilgu seisatas tantsijatar kuulatades, nagu tahaks ta püüda muusika rütmi. Siis hakkasid ta jalad liikuma, pisut avatud huultega hõljus ta edasi, rõõmsalt ja armsalt, muretult nagu liblikas. Ja kõikidel neil lootusrikkail nägudel lebas naeratus ning kuuldus rõõmu ja erutuse tasast kähinat. Abtiss istus liikumatult seal kokkusurutud huulte ja ristatud kätega. Minevikupildid kerkisid ta vaimusilme ette ja kadusid taas nagu kujud haruldasest vanast mängutoosist. Ta mõtles oma kihlatule, kes langes Saksa-Prantsuse sõjas, ja kuidas ta siis kloostrisse oli läinud — nii ammu oli see juba!

Muusika lakkas, algas jälle. Nüüd oli see Habanera, mis elustas mälestusi — salajasi, tungivaid, tumedaid mälestusi sellest mahamaetud noorusest. Auväärne ema pööras oma nägu vasemale ja paremale. Kas ta teguviis oli tark olnud? Nii palju kogenematuid peakesi, nii palju noori südameid! Ja siiski, kuidas oleks ta teisiti saanud kaunistada selle vaese paganalapse viimseid, raskeid tunde? Kui õnnis ta oli tantsides! Ja kui täiuslikult ta selles puhkes! See oli kohutav. Kõikide silmi köitis ta nagu madu kodujärest.

Abtiss naeratas peaaegu. Ja nüüd nägi ta noort õde Mariet. Kuidas see laps seal istus pärani avatud silmadega ja lahtise suuga! Õde Marie — kes oli veel nii noor — just alles kakskümmend — ta kihlatu oli sõjas langenud — alles aasta eest! Õde Marie — ilusaim kogu kloostri. Kui tugevasti ta hoidis käsi kokkusurutult süles! Jah — ent see oli õde Marie, kellel ikka jälle puhkasid tantsijatari silmad, õde Mariele oli määratud ta keerleva tantsu, ta keerleva keha iga liigutus! Õde Mariele tuli ja haihtus see haruldane õrn naeratus ta ihalevailt huulilt. Ja kogu õhtu vältel näis, nagu ei saaks tantsijatar üldse enam vabaks õde Mariest, nagu klammerdub mesilane lemmiklille külge. Ja auväärne ema mõtles: „Oli minu tegu armastuse või kuradi teene?“ Väga lähedal piki nunnade rida hõljus tantsijatar. Ta silmad hõõgusid, ta nägu oli uhke. Üks

UUESTI KARJAMAAL

süttiv pilk tabas õde Mariet, puudutas lehvikuga — vaevupuudutav suudlus.

Ja hõljuval sammul, nagu ta tulnud, libises ta jälle edasi üle tumedast puust põranda.

Ohe kerkis nunnade pikast reast ja — päris selgesti — nuuksumine!

„Minge oma kongidesse, mu tütre! — Õde Marie!“

Noor nunn astus ette, pisarad olid tal silmis.

„Õde Marie, palu jumalat, et ta andestaks sellele vaesele hingele ta patud. Oh jaa, mu laps, see on kurb. Mine oma kongi ja palveta!“

Millise veetlevusega eemaldus ta! Ka tema oli ilus ja noor, ning auväärne ema ohkas...

Külm hall hommik, põldudel lebas kerge lumi. Messi ajal tuldi tantsijatari järele. Siis, viivu pärast üks salve! Väri-sevail huulil palvetas auväärne ema hinge eest, kes tantsis nüüd jumala palge ees...

Sel õhtul otsiti õde Mariet ning ei leitud kusagilt. Kahe päeva pärast saabus kiri:

„Andestage mulle, auväärne ema. Pöördusin taas ellu.“

Marie.“

Elu — surmast! Abtiss istus liikumatult. Mineviku-kujud hõljusid jälle ta eest mööda ja tantsijatari nägu ning punane lill mustades juustes, tumedad õrnad silmad, käsi, mis kergelt puudutas huuli, et kinkida üht suudlust.

Käesolevaga juhime romaanilugejate tähelepanu sellele, et 1938. a. jooksul ilmus „MARETIS“ Toomas Meriheina varjunime all ühe meie keskpõlve kirjaniku romaan

„KASTANIÕIS“

Varjunimi oli mõeldud selleks, et võimaldada „Mareti“ lugejatele huvitavat kirjanduslikku peamurdmist: otsustada romaani sisu, stiili ning muude omaduste järgi, kuidas on autori õige nimi. Vastamiseks on käesoleva numbril kolmandal kaanel sellekohane kupong, mis tuleb saata hiljemalt 20. aprilliks „Mareti“ talitusele.

Moodsaid kleite, pesu ja sukki

kõige suuremas valikus ostate

JOH. ROOSIPUU KAUBAMAJAST

Tartus, Suurturg 14, telef. 85

4. järg.

Eva astus sisse. Reifenbergi imestuseks oli ta juba täiesti rõivastatud.

„Jah, ma tahtsin dekile minna,“ ütles Eva.

„Dekile minna?“ küsis Reifenberg, kuna ta suu jäi mõõtmatus imestuses pärani, nagu oleks Eva midagi hoopis mõtetut öelnud. „Kuidas? Dekile minna?“

Eva tuli lähemale ja võttis Reifenbergil paluvalt kätest. „Ah, palun, armas, täna mitte,“ palus ta. „Tulin surmväsinult Brüsselist laevale ja igatsen värsket õhku.“

Reifenberg kortsutas traagiliselt laupa ja langetas pea.

„Me pole neli päeva tööd teinud, Eva,“ ütles ta. „Võib-olla oled sa unustanud, et sa täna õhtul pead laulma?“ Ta vaatas Evale oma väikeste kinnipigistatud silmadega etteheitvalt ja manitsevalt otsa.

Eva naeris. Ah, need paar laulu, need laulvat ta ju ka unes, seda Reifenberg ometi teadvat.

„Nii?“ Reifenberg raputas pead. „Seda ma ei tea!“ vastas ta iroonilise naeratusega.

„Ons nähtud kunagi sellist vastikut türanni!“ karjus Eva. Reifenberg noogutas resigneerunult. „Noh, hea, Eva,“ ütles ta sügava häälega, milles avadus kogu ta õnnetu olek, „kuigi ma selle eest vaevalt vastutada saan, vaevalt vastutada saan!“ Reifenberg mõtles järele, vaadates kella. „Määrame tunni kella kaheteistkümneks,“ otsustas ta. „Mingit vasturääkimist, Eva. Ja ma palun täpne olla.“ Ta läks, kusjuures kogu ta hoiangus väljendus rahulolematuse.

„Kas sa oied muile kuri, Pepi?“ hüüdis Eva talle üleemeelikult järele.

Pärke kõrvetas läbi kajutiakna. See äratas Evas igatsuse suve järele. Ta arv oii oinud lootusetu, lootusetult hall, kuude viisi oli ta ainult elektrivaaguses elanud. Kiiresti korraldas ta end väljaminekuks. Kus olid koogid Seppli jaoks? Seppl, see oii ta varke taks, kes elunes uial loozis, mis oli määratud koertele.

Siis kuulis ta, et koputati kabiini uksele ja Marta avas. Üks hää küsis, kas tohib sisse astuda. Eva kuulatas. Örn värin läbis ta keha. Käsi, mis tahtis laualt võtta sõrmuse, jäi õhku rippuma ja Eva seisis liigutamatu, peaaegu hirmunud ilme näol. Ta kahvatus rõõmsast ehmusest nagu noor tütarlaps.

See oli ju —? Oh, see oli päris võimatu! Ta seisis ja ei saanud isegi kätt liigutada, mis hoidis sõrmust.

„Härra Granach on siin!“ ütles Marta mornilt. Ta oli alati armukade.

„Täna, Marta!“ ütles lahke hää.

See oli võimatu — päris võimatu!

Veri tuli Eva põskedesse tagasi.

„Mina olen, Eva!“ ütles südamlük hää.

Eva katsus end koguda. See oli kõik nagu uni, mis pani pea ringi käima. Eva seisis ukse taga, silmad tulvil imestust, suu säravas kergest naeratusest; ta ulatas noorele küllestajale käe vastu, kerge liigutusega, ilma igasuguse rututa.

„Veit?“ ütles Eva tasa naerdes. „Ma ei uskunud oma kõrvu, kui ma kuulsin teie häält.“

Noor Veit Granach seisis ilma igasuguse ärevuseta Eva ees, pisut liiga saledana ja pikana oma kahekümne kuue aasta ilus, ja vaatles teda oma hallide tõsiste silmadega, pilguga, mis võis reeta rõõmu, aga ka suurimat kirge. Ta oli kahvatu. Siis ta kummardus, nii et Eva nägi ta heledat lauku, ja puudutas naise kätt oma huultega. Ta ei kõneldud sõnagi. Ta oli Königsgartenist kümne päeva eest Berliinis lahkunud.

„Te olete laeval, Veit?“ küsis Eva imestunult, varjamata oma rõõmu. „Arvasin, et äriasjad Frankfurdis teid kinni peavad.“

„Jah, olen laeval, Eva,“ ütles noor Granach ja punastus kui üliõpilane, peaaegu nagu koolipoiss. „Sain veel viimsel silma-

pilgul ‚Cosmosele‘.“ Ta rääkis, et ta oli juba eile õhtul katset teinud Evat tervitada, aga ta oli kohanud Eva kabiini ees professor Reifenbergi, kes talle öelnud, et Eva magavat ja et teda ei tohi äratada milgi tingimusel.

Eva mossitas huuli. „See Reifenberg!“ ütles ta. „Ta hakkab juba nüüd minu eraellu segama. Aga oleksite võinud hiljem veel kord katsetada! Eile õhtul tundsin end nii üksinda, kui ilus oleks olnud pisut vestelda.“

Granach vaatas talle otsa oma selgete silmadega. „Nagu ma teile juba ütlesin, ei lasknud Reifenberg mind enam lahti. Ta ütles: ‚Pst, pst, Eva magab!‘ Ise ta kõndis kikkivarbail. Te tunnete ju teda, ma pidin temaga õhtust sööma. Ja siis, Eva, lubasin ju teile mitte kunagi koormaks olla.“

Jah, seda Eva teadis. Eva naeris rõõmsalt. Nii kaugale ei tarvitsenud ta aga ometi oma ettevaatusega minna, tema mitte. Ja äkki Eva konnetus. Ta vihastus enese üle — kui halb on punastuda noore tüdrukuna, kes näeb oma armukest!

„Tulge, Veit,“ ütles ta tasase naeratusega, et oma segadust varjata. „Läheme laevalaele! Vaadake ometi päikest!“

„Täna, Eva.“

Ta ei tea ju, kui ilus ta on, mõtles Eva ja ta nägu säras sügavast rõõmust.

„Iõin teile tervitusi, Eva,“ ütles Veit, kui nad kabiinist lahkusid.

„Tervitusi?“ Eva jäi seisma. Ta põsed löid hõõguma. Ta naeratas vaevumärgatavalt. „Ega mitte —?“

Veit noogutas. „Siiski Greteit. Küllastasin teda Salzburgis.“

Eva lausa hüüatas: „Te nägite teda, Veit?“

„Jah, juhtus nii hästi, kui sõitsin Viinist Heidelbergi.“

Eva võttis Veitil käsivarrest kinni. „Tulge, Veit,“ hüüdis ta. „Mitte siin. Otsime vaikse koha, kus võime kõnelda segamatult. Tahan kõike teada, kas mõistate! Iga üksikasja!“

Kui ta laevalaele astus, pimestas teda hele valgus, nii et ta pidi silmad sulgema. All lamas meri, siidselt sinine ja virvendav hommikuses värskuses, noorena ja uuestisündinuna nagu juba miljoneid aastaid. Tasane tuul puhus ja pisikesed pilverünkad libisesid taevas. Kauguses heljusid peened suitsuloorid, mis kadusid päikeskiirtesse. Õnnelikuna nautis ta esimest hommikut merel. Kas polnud meri jumalik?

Kajakate parved kisasid ümber „Cosmosele“.

Kiiresti sammus Eva Granachi kõrval laevalael. Veit tõi teateid tema väikesest tüdrukust. Ta oli nagu õnnekeerises. Valgus, mis paiskus talle vastu, pehmelt kohisev meri ja värsked tuul, mis tõi enesega kaasa ookeani hõngud, uimastasid teda.

„Kas on ta terve, mu Grete?“

„Jah, ta on terve. Tulin —“

„Ei, mitte siin, hiljem!“

Laevalagi kihas inimestest ja inimesed vaatasid teda uudishimulikult: Königsgarten! Nad tundsid teda lavalt, kontertsaalist, ja kui nad teda isiklikult polnud näinud, siis teadsid nad, et ainult see naine võis olla Eva Königsgarten. Ta oli mässitud millessegi eriliselt ärritavas, ta silmades, põskedes, huultel näis peegelduvat see, mis sündis ta hinges. Reisijad

Kõigile neile „Mareti“ tellijaile, kel puuduvad „Mareti“ vahel oleva romaani „Kuhu jäi läinud aasta lumi?“ alguspoognad, saadetakse need talitusele teatamise korral tasuta järele.

„MARETI“ talitus.

Töötav naine ja NIVEA!

Istudes terve päev kinnises ruumis näib töötav naine sageli väsinud ja kahvatu. Oivaliselt mõjub järgmine abinõu: hõoruge näole Nivea-kreemi, kloppige kreem sõrmedega hästi sügavale nahasse ja pühkige siis nagu pehme rätikuga puhtaks. See elustab nahka, teie näite jälle värske ja omate hää enesetunde.

Hinnad alates 30-nest sendist.
WERNER MEHKS, TALLINN

astusid teelt kõrvale, mõned vahtisid avasui talle otsa. Ta ei tundnud end ehamugavalt; ta armastas, et teda vaadati ja imetleti. Ta oli edev, ta tunnistas seda otseselt. „Jah, vaadake mind,“ näis ta ilme ütlevat, „olen Eva Königsgarten, olen õnnelik, kõndides selle noore mehe kõrval, keda ma armastan. Kas ei ole see ilus?“

13.

„Me peame minema ülemisele dekile,“ ütles Eva. „Siin on liiga palju inimesi. Ah, vaadake, sealt lähebki trepp üles.“

Kui nad trepist üles läksid, pidi Eva Veiti käsivarrest kinni hoidma, nii ägedasti puhus tuul. Ta juuksed lehvisid, tuul puhus läbi rõivaste ja ta tundis end üle terve keha külmaks muutuvat. Ah, kuidas küll tuul puhus!

„Rõõmustun, et tulite, Veit,“ ütles Eva, hoides Veiti käest. „Tõepoolest olen nii rõõmus!“

„Olen õnnelik,“ vastas Veit. Loor, mille Eva oli sidunud endale ümber pea, lehvis talle näkku ja ta tundis Eva juuste lõhna.

Siin ülal olid nad kuuendal korral ja sinine virvendav meri libises neist mööda.

Eva tõmbas ahnete sõõmudega karget, erutavat merelõhna kopsudesse. Ta võttis istet dekitoolil. „Ja nüüd seletage mulle Gretest,“ ütles ta, hääles pidulikkus, ja vaatas Veitile otse silma. „Kas tunnete,“ ütles ta, kuna ta Veiti käe haaras ja enesele vastu rinda surus. „Kas tunnete, kuidas mu süda peksab? See on Grete.“ Ta naeratas õnnelikult ja sügaval tema silmades hõõgus. „Ja nüüd kõnelge!“

Veit kõneles talle. Sellest oli just viis, kuus päeva tagasi. Ta tuli Salzburgis rongilt maha ja sõitis autos Sankt Annenisse. Ta andis ümmardajale oma kaardi ja pika ootamise järel ilmus pisut isevärki välimusega vanem daam.

„Miss Rogers!“ ütles Eva ja hingas sügavasti.

„Jah, miss Rogers, täpselt sellisena, nagu Grete teda meile sageli oli kirjeldanud. Miss Rogers oli väga viisakas.“

Varsti ilmus ka koloneliproua von Kinsky ning tervitas mind. „Grete, Grete, tule ometi siia! Meil on külaline. Härra Veit on siin,“ hüüdis ta siis. Grete tuli ebaldes.“

„Kuidas nägi ta välja?“ küsis Eva ja värises.

„Nii nagu alati,“ vastas Veit. „Juuksed pisut segi, trotslik ja võrukaelne. Tere, Grete,“ hüüdsin ma, „siin ma olen nüüd. Nagu näed, olen pidanud oma sõna.“

Kõike tahtis Eva teada, mis ta väike tüdruk oli kõnelnud. „Nelja nädala pärast,“ oli Grete Veitile öelnud, „olen ma jälle Heidelbergis.“

„Vaata ometi!“ hüüdis Eva juubeldades. „Vaata siis! Ta ei lase enesele enam midagi ette kirjutada!“ Siis tõstis Eva oma pilgu ja ütles, pettumus hääles: „Ja minu järele ei küsinud ta üldse?“

„Ei!“ vastas Veit. „Sel silmapilgul mitte. Aga ma nägin tumma küsimust ta silmis. Ta vaatas vaheldumisi proua Kinskyt miss Rogersile, nagu sooviks ta, et mõlemad daamid lahkusid.“

Edasi rääkis Veit, et kui ta majast lahkus ja autosse astus, algas äge lumetuisk. Mootor ei läinud käima ja autojuht pidi välja ronima. Seda silmapilku kasutanud Grete, et auto juurde tulla. Ta tõusnud astmelauale ja pistnud pea autosse. „Sa külmetad end, lemmik!“ oli hüüdnud siis proua Kinsky. „Tule kohe tagasi.“ Miss Rogers oli hüüdnud samasuguseid hoiatusi.

„Aga Grete? Teate, mis ta tegi, Eva?“

„Mis ta tegi?“ küsis Eva tooniga, nagu ootaks ta, et Grete on teinud midagi oivalist.

„Ta pani väkkiirelt oma peenikesed käsivarred ümber mu kaela, surus oma huuled mu põsele ja sosistas: Võta mind kaasa ema juurde! See kõik sündis väkkiirelt, see ei kestnud sekunditki ja siis sõitis auto minema.“

Eva kattis näo kätega, ta oli vapustatud. „Kas ütles ta nii?“

„Jah, nii ta ütles.“

Tükk aega istus Eva, käed silmade ees. See olukord rõhus teda, olukord, millest polnud mingit väljapääsu. Kui ta käed langetas, olid ta põsed nagu sisse langenud, ta silmad olid tulvil muret. Juba aga ärkas hõljuv naeratus ta palgel.

„Oh, ta on vahvam kui mina!“ ütles Eva ja ohkas sügavasti. Ta silmakulmude vahele tekkis kurd. „Te ei tea, kui õnnetu olen sageli, Veit! Nüüd,“ jätkas ta, „katsun olla sama vapper kui minu tütar. Olen kindel, et kõik läheb veel hästi.“

14.

Warren piilus veel ikka dekil, kus sõelusid reisijad. Põlev, äge soov valdas teda äkki jälle näha Holli tütarlapsi, jah, tõeline iha jälle nende magusatesse madonnalikult ilusatesse nägudesse vaadata, nende sädistavaid hääli kuulata. Eriti Violeti järele tundis ta igatsust!

Holli görlid ja Warren tundsid üksteist Oklahomast, juba kümne aasta eest, nende vanemad olid head sõbrad. Algul armastas ta Maryt, nad jõudsid kahe suudluseni, ta armastas Ethelit, nad jõudsid lõpmatult paljude suudlusteni, siis aga armus ta kõige nooremasse: Violetti. Siin muutus asi juba tõsiseks!

See oli Roomas, umbes aasta eest. Ta armus temasse pöörasuseni ja ühel õhtul, kui nad suudlesid joobnult, tahtis Violet, et nad murraksid kõik piirid.

Warren tundis aga äkki hädaohtu. „Üks suudlus rohkem ja sa oled kadunud,“ ütles ta enesele, „veel üks samm edasi ja sa oled igavesti Violeti külge aheldatud.“ Ta tõmbus tagasi päevast päeva. Ei, see oli võimatu. Tal oli kohustusi ja ta ei tahtnud veel õnnelikuks saada! Miski nagu kõneles temas selle vastu — nii noorena õnnelikuks saada! Ei, ei, see ei läinud

lihtsalt. Ta käitus halvasti, jah, päris halastamatult, ta teadis seda ja tal oli seitsaadiik halb südametunnistus.

Seitsaadiik polnud ta Violetti enam näinud. Ja nüüd ajas teda pöörane igatsus üles dekkidele, et näha jälle seda noort armast nägu, kelle eest ta omal ajal põgenes. Ta ronis päikese-dekile, ahtridekile. Siis ronis jälle jalutusdekile. Aga just, kui ta oli otsustanud Papinilt küsida daamide kabiini järele, ilmus nagu helesinine suitsupilv jalutavate reisijate vahele. Terve dekk oli sinine. Seal nad olidki!

Päris ühesugustes tuvisinistes mantlites ja tuvisinistes mütsides tulid nad lonkides üle laevalae, käe alt kinni, ilusad, rõõmsad ja noored.

Märgates Prince'i, jäid nad seisma ja kõigi kolme suust kõlas korrage üllatushüüd. Siis hakkasid nad üleemeelikult steppima ja karjusid: „Ons see tõesti Warren Prince Universe-Pressist?“

Siis hakkas ka Prince steppima, osavalt ja elegantselt nagu tantsija varieteest. Terve stseen mõjus nii, nagu oleks kokku harjutatud. „Jah, see on Warren Prince Universe-Pressist!“ hüüdis ta. Siis jäi ta seisma ja ajas käed laiali, nagu tahaks ta Holli tütarlapsi korrage emmata. Tüdrukud tõmbusid kilades tagasi.

Jah, kui ilusad olid ometi need kolm Holli görli! Kui nad naeratasid, ilmusid kõigi kolme näole armsad lohukesed, siis oli kuus lohukest korrage. Nende heledad juuksed lendlesid hommikutuules, sinised mantlid laperdasid, nad olid ümbritsetud nagu rõõmsast linnulaulust. Nende sinised silmad, väikesed maalitud suud, värsked põsed, lumivalged hambad — nad olid kui merest tõusnud värske hommik ise.

Õksed kõnelesid erutatult läbisegi. Ka nende hääled olid meeldivad, tugevad ja siiski pehmed ning meloodilised. Warren ei teadnud, kelle küsimusele ta neist pidi kõige enne vastama.

Warren vaatas Violeti silmi. Aga nendes polnud märgata midagi. Nad olid nii nagu alati. Vahel näis ta põgusalt riivav pilk ütlevat: oh, kõik on unustatud, see oli nooruse-rumalus — ja nooruse-rumalused on ilusad! — ja muud mitte midagi. Ei, ei, Warren, ära mõtle ainult — —

Warreni süda muutus soojaks ja kergeks, sest n. ö. Rooma-seiklus, tema häbi oli teda alati vaevanud. Violet oli talle andestanud ja Warren armastas teda uuesti, võib-olla tugevamalt kui kunagi. Tema pilk säras Violetile vastu.

Seal seisid õeste kõrval keegi mees, suur, õlad õgvad ja laiad nagu lauad, heledas kaamelikarva mantlis ja kanaari-koilastes kinnastes. Tal olid mustad silmad ja mustad säten-davad juuksed, nagu markantsete joontega nagu näitlejal. Prince nägi teda alles nüüd, kuna ta ei liikunud paigast. Ta nägu oli päikesest pruun.

Mary, vanim õdedest, pöördus härra poole ja ütles: „See on härra Prince Universe-Pressist ja see siin härra Juan Seguro Los Angeleseit.“

Dramaatilise löikega nägu kummardus, kusjuures tast viskus sõbralikkust ning kamraadlikkust, ja Warren Prince tundis tugevat käesurumist oma sõrmedel. Kummalisel viisil oli Warrenil sel silmapilgul tunne, nagu punastuks Violet, kuigi ta ei vaadanud tüdruku poole.

„Härra Seguro,“ ütles Ethel, kellega Warren oli vahetanud loendamatu suudlusi, „härra Seguro tahab Violetist teha kinostaari.“ Ja Ethel naeris.

„Oh!“ ütles Prince. „Kui oivaline!“ Ta vaatas Violetile, kes oli üleni punane ja segane.

Violet astus sammu ettepoole, et varjata oma kohmetust. „Ja siis teenin ma palju raha!“ hüüdis ta ja plaksutas käsi. „Siis ehitan teile kõigile villa ujumisbasseiniga.“

Kõik naersid, kõige rohkem härra Seguro.

„Kas olete näitleja?“ pöördus Warren Seguro poole.

Härra Seguro õlad muutusid veel laiemaks, ta tumedad silmad särasid armastusväärsest. „Näitleja?“ Ta paksud huuled avanesid, mis olid pingul verest, nagu ähvardaksid nad lõhkeda. „Ei, ei,“ ütles ta, kuna ta kummardus, „kahjuks ei. Mul pole kahjuks talenti, mu härra, mitte vähimatki annet selleks.“

„Lavastaja?“

Seguro raputas pead. „Finantseerin filmel!“ ütles ta ja naeris. „Mul pole, nagu teile juba ütlesin, mingit annet. Minu ainukene talent seisneb selles, et mu onul Rafael Seguro ol Los Angeleses pank.“

Akki näitas Violet, kuna ta oma silmad pärani ajas, punasele nelgile, mis oli Warrenil nõõpaugus. „Ja mis see on?“ küsis ta. „See nelk?“ Ta silmad läikisid uudishimulikult. „Kelle jaoks on see nelk määratud? Warren? Tõtt!“

Prince võttis nelgi nõõpaugust ja ulatas väikese kummardusega selle Violetile. „See on Violetile määratud,“ ütles ta.

„Oi, oi!“ Violet naeris luksudes ja õnnelikuna. „Kui kena sinust, Warren! Olin juba armukade.“ Aga enne kui ta nelgi vastu võttis, riivas ta pilk küsivalt härra Seguro silmi. See pilk tegi Warreni rahutuks. Ta oli segane. Sel silmapilgul aga hüüdis Ethel: „Siin on ema!“

Proua Holl astus nende juurde.

„Hallo, boi!“ hüüdis proua Holl, kui ta märkas Prince'i. „How are you?“ Ta haaras Warrenil käsivarrest ja tõmbas ta kõrvale. „Tulge, Warren,“ ütles ta, „mul on tarvis teie nõu.“

15.

Warrenile ei meeldinud just eriti, et ta sel silmapilgul ära veeti. Kui ta aga teada sai, miks proua Holl ta kõrvale tõmbas, oli ta vihastumise lähedal. Proua Holl palus teda, et ta aitaks koostada ühe tähtsa telegrammi, milleks tuli proua Holl saata telegraafiruumi. Ta ei mõistvat siin laeval veel õieti orienteeruda.

Proua Holl oli ärevuses, suures ärevuses. Oklahomas ja Denveris olid viimasel nädalal kuus pank kokku varisenud. Kuidas võisid lood olla Holli pangaga? Kümne minuti eest oli ta Bernhard Schwabiga kõnelnud. Schwab ütles talle, et läänefarmides valitseb suur finantsikriis, aga seda ta teadis isegi. Siis oli ta Warrenit näinud ja enesele öelnud, võib-olla teab Warren midagi lähemalt.

See kolme ilusa tütre ema, proua Betty Holl, oli terve, lopsakas, peaaegu robustne, punaste põskedega ja ikka veel ilusate näojoontega naine. Ta juuksed olid lumivalged ja sellise pehmusega, mida on harva näha ameerika naiste juures, need olid nagu kedratud siid.

Warren teadis täpselt niisama vähe kui Schwab. Ta oli kolme päeva eest Pariisis lugenud, et mõned pangad läänes pidid oma ukсед sulgema, kuna farmerid ei saanud täita oma kohustusi.

„Kurat võtaks neid farmereid!“ karjus proua Holl rae-vunult.

Warren naeratas. Aga ta tundvat ju härra Holli! ütles Warren. Ühendriikides leiduvat vähe sääraseid osavaid (peaaegu oleks ta öelnud — nii kiskujaid) pankureid.

„John?“ Proua Holl naeris pilkavalt. „Ei, ei, mu armas Warren,“ hüüdis ta ja laskis põlglikult vilet läbi nina. „John on päris kaval inimene, päris veetlev inimene, aga äriasjust ei tea ta midagi, mitte vähimatki. Tal on juba kolm korda haprasti läinud ja alati, kui tal olid asjad halvasti, saatis ta humoorikaid telegramme.“

Seekord oli aga proua Hollil tõsi taga!

Oli võimalik, et ta tagasi jõudes oma tütardega leiab eest arestitud maja! Arestitud, jah, muidugi! Holl aga tuleks talle vastu veidras laenatud autos, sillerdav lips kaelas, ja viiks ta luksuslikule lantsile, nii oli see tema juures.

Proua Holl hingas sügavasti. Ta vajas tõtt, tõtt igal juhul, mitte midagi muud. Ta tahtis telegrafeerida oma vennale Charliele, ja kui ta Warrenit nägi, oli tal tulnud mõte, et Warren võiks teda sealjuures abistada. Sest pidi käituma osavasti, kui taheti tõtt välja saada. Proua Holli vend polnud ju ka mingi suur vaimuvalgus, vaid ennem loll-pea, teda oli tarvis täpselt instrueerida.

Silmapilgul, kui nad lahkusid telegraafijaamast, tundis proua Holl end palju rahulikumana, päris nii, nagu oleks tal rahustav vastus juba käes. Oh, ta polnud mingi arg-püks! Muide, tal oli ju väike erakonto, mis pakkus ta perekonnale aastaks kindlustust. Selle raha oli ta Hollilt välja petnud, ta ütles seda avalikult. Ja lõpuks olid ta tütre-d ja koolitatud. Ta oli nad kasvatanud ja andnud neile hari-duse. Nad rääkisid mitmeid keeli, tundsid raamatupidamist, masinakirja ja stenograafiat. Ja nad oskasid tantsida! Tantsida! Jah, tema tütre-d ei võinud minna allamäge, mitte kunagi!

„Ah, Warren,“ ütles proua Holl. „Tänapäeva ema olukord on lihtsalt traagiline. Traagiline, ütlen ma! Laste eest pole tarvis mitte ainult hoolitseda, vaid nad peavad ka õnnelikuks saama. Laman igal öösel uneta. Kolm tüdruku on mul! Kolm! Tahan neid kõiki õnnelikuna näha, kõiki! Armastan neid, nii üht kui ka teist!“

Aasta otsa reisisid nad Euroopas ja tüdruku-tel oli kõikjal edu — imetlejad, austajad. Madridis, Roomas, Firenzes seisid nende jumaldajate autod nende käsutuses. Aga? Lilled, kirjad, autod — ja muud mitte midagi!

„Tänapäeva noored on sellel arvamisel, et noored tütarlap-sed on vaatamiseks. Nad ei taha abielluda. Ka teie, Warren,“ pöördus proua Holl Prince'i poole, „kuulute selle tüübi hulka.“

Warreni ilme oli rabatud, tal oli äärmiselt ebamugav tunne. „Ma ei teadnud—,“ vastas ta ebakindlalt ja nihutas oma prille ninal.

„Jah. Ühel õhtul nägin ma Violeti silmis pisaraid ja nõis pisarais olite teie süüdi, Warren.“

Warren punastus. „Lubage, proua Holl,“ kogeles ta.

„Warren,“ vastas proua Holl leplikul ja emalikul toonil ning puudutas ta kätt. „Ema tunneb kõik, näeb kõik, teab kõik. Kõik, kui ta ka sõnagi ei kõnele. Võib-olla häbeneb ta kõnelda. Emad häbenevad rohkem kui lapsed.“

(Järgneb.)

Jeanette Mac Donald
kuulus ameerika filmitäht

Kuidas seada perekonnakirju korda?

Perekonnaseisu-seadus hakkas kehtima 1. juulil 1926. a. Sellest ajast alates hakati Eesti Vabariigi kodanikele avama perekonnakirju kodaniku alatise elukoha järgi linna- või vallavalitsuses.

Möödunud kaheteistkümne aasta jooksul on enamusele Eesti Vabariigi kodanikele ka perekonnakirjad omavalitsuse perekonnaregistris avatud.

Siseministri määruse järgi 12. dets. 1938. a. (RT nr. 104 — 1938. a.) on perekonnakirjade korraldamise lõpptähtpäevaks 1. jaanuar 1940. a. Selleks ajaks peab igal Eesti Vabariigi kodanikul oma perekonnakiri olema avatud.

1. juulil 1926. a. lõpetati kõigis kirikutes ja kogudustes perekonnakirjade pidamine ja anti see üle omavalitsuse perekonnaseisu-ametitele.

Kuna seda küllalt suurt tööd ei ole võimalik teostada kodanike juhusliku perekonnaseisu-ametisse ilmumisega, mis seniste kogemuste põhjal alles aasta viimastel kuudel eriti elavaks kujuneb, siis on perekonnaseisu-ametnikel õigus oma tööd juba puhttehnilistel põhjustel jaotada ühtlaselt kogu aasta kestes. Selleks on perekonnaseisu-ametitel õigus määrata enne 1. jaanuari 1940. a. lisatähtpäevi ja juba nendeks kodanikke kohustada oma perekonnakirju korraldama.

Kes antud sunduslikku tähtaega silmas ei pea, seda võidakse vastutusele võtta kriminaalseadustiku § 123 alusel.

Kerkib küsimus, kellel on perekonnakirjad korras?

Eeskätt on perekonnakirjad korras neil kodanikel, kes neid on ise vahepeal juba korraldanud. Teiseks neil, kelle sünd on registreeritud pärast 1. juulit 1926. a. Kolmandaks — kodanikel, kes on abiellunud või kellel on mõni laps sündinud pärast 1. detsembrist 1927. a.

Neljandaks — 1. jaanuariks 1935. a. pidi olema perekonnakiri avatud kõigil määralistel ja ülemääralistel riigi- ja omavalitsuse-ametnikudel ja -teenijatel ja nende perekonnaliikmetel, s. o. naisel ja alaealistel lastel. Ja lõpuks kodanikel, kes on võetud pärast 1. juulit 1926. a. Eesti Vabariigi kodakondsusse.

Viimatinimetatutel on aga paljudel siiski perekonnakiri mõningatel põhjustel veel korraldamata, seda peaksid nemad aga ise kõige paremini teadma, kas nad ise on seda toimetanud või seisab see veel korraldamata.

Kõik Eesti Vabariigi kodanikud, kelle perekonnakiri eespoolnimetatud punktide alusel veel korraldamata, on kohustatud korraldama oma perekonnakirju oma alatise elukoha omavalitsuse perekonnaseisu-ametis.

Kuidas tuleb perekonnakirju korraldada?

Üldreeglik on — tuleb iga oma perekonnaseisu esinenud muudatuse kohta muretseda vastav dokument, millele lisandatakse isiku kohta, kellele perekonnakiri avatakse, tema vanemate sünniandmed.

Vallalisel isikul tuleb näiteks muretseda oma, isa ja ema sünniteatised ja vanemate abieluteatis.

Abielus isikutel tuleb muretseda kummalgi eraldi samad dokumendid, mis vallaliselgi, ja abieluteatis, ning juhul, kui on abielust või naisisikutel ka väljaspool abielu sündinud lapsi, siis ka laste sünniteatised. Kui mõni perekonnaliige on surnud, siis ka selle surmateatis, välja arvatud oma perekonnakirjade korraldamisel isa ja ema surmateatis, milliseid pole tarvis.

Kui kodanik on olnud mitu korda abielus, siis tuleb tal muretseda teatised kõigi abiellumiste ja abikaasade kohta ning abielude lõppemise kohta — kas siis abikaasa sünniteatise ja surmateatise või vastava abielu lahutuse või tühistamise kohtuotsuse ärakirja näol. Loomulik, et siia lisanduvad ka esimestest abieludest sündinud laste sünni- ja vajaduse korral ka surmateatised. Kui on esinenud surnultsünd, ka siis tuleb lisandada vastav surmateatis, kui laps oli sündimiseni kantud vähemalt kuus kuud, sest ka neid lapsi loetakse järjekorras sündinud laste hulka.

Perekonnakirjade korraldamisel tuleb nõutada kirikutest ja teistest asutistest vajalikud dokumendid ja need siis kohaliku omavalitsuse perekonnaseisu-ametile esitada. Kes ise ei saa aga toime oma dokumentide muretsemisega, pöördugu julgesti järelepärimisega kohalikku perekonnaseisu-ametisse, kus siis abi ja juhatus antakse. Vanematele inimestele, kellel endal kirjutamine raske, peaksid eeskätt appi tulema lapsed, või kui nendel pole aega või ei elune nad samas kohas, oleks asjaosalistel soovitatav ilmuda perekonnaseisu-ametisse. Ko-

dus püütagu võimalikult täpselt meelde tuletada kõigi esinenud sündmuste ajad ja vastavad kogudused, et ametnikul oleks võimalik andmeid ise välja nõuda.

Kust tuleb oma dokumente nõuda?

Üldjuhiseks on, et tuleb kõik dokumendid nõuda samast kogudusest või ametiasutisest, kuhu on vastav muudatus pärast vastavat fakti registreeritud ehk raamatutesse sisse kantud. Alati tuleb dokumendi saamiseks pöörduda vastava algkoguduse poole, kuhu näiteks asjaosalise ristimistäht pärast ristimist viidi sünni-meetrikaraamatusse sissekandmiseks. Olgugi et kodanik ei ole enam selle kiriku liige, vaid on vahet isegi vahepeal mitmesse teise kogudusse kuulunud, saab tema näiteks oma sünni- või abieluteatise ainult sealt kogudusest, kuhu see sündmus märgiti esimest korda, samuti ka mõne perekonnaliikme surmateatise või tunnistuse sealt kogudusest, kuhu tema surmajuhtum üles märgiti. Pärast 1. juulit 1926. a. surnute korral saab surmatunnistust ainult sellest omavalitsuse perekonnaseisu-ametist või koguduse perekonnaseisu-ametnikult-vaimulikult, kes selle surmajuhtumi enne matmist registreeris.

Juhul, kui osa sündmusi on kantud mõnes teises riigis asuvate kirikute või asutiste raamatutesse ja kui nende sündmuste kohta pole olemas parajasti mingit dokumenti ega ole neid märgitud ka ühegi Eestis asuva koguduse personaalraamatusse, siis tuleb pöörduda järelepärimisega kohaliku perekonnaseisu-ameti poole, kes siis juhatab, kuidas neid andmeid saab perekonnakirjadesse märkida. Tavaliselt märgitakse andmed, mille kohta pole võimalik vastavat dokumenti muretseda, selleks koostatud perekonnaseisu-protokolli, millele kirjutavad alla avaldaja ise, kaks usaldusväärset tunnistajat ja perekonnaseisu-ametnik, — ja ka see puudus ja raskus on kõrvaldatud. Üldiselt pole mõtet hakata mõnest välisriigist dokumente nõutama, sest see on enamuses väga raske ja kulukas, kui mitte päris võimatu. Juhul, kui see on siiski möödapääsmatu, tuleb vastav dokument, kui ta pole eesti-, saksa- või venekeelne, lasta tõlkida eesti keelde ja legaliseerida meie vastavas välisesinduses, kas saatkonnas või konsulaadis. Perekonnakirjade korraldamiseks legaliseeritavad dokumendid legaliseeritakse tasuta, kuid tuleb vastava perekonnaseisu-ameti teatisega tõestada, et dokumenti vajatakse just perekonnakirjade korraldamiseks.

Teatised, nii sünni-, surma- kui ka abieluteatised, mis on välja antud raamatute alusel, mida peeti kuni 1. juulini 1926. a., maksavad à 25 senti. Väljavõtted personaalraamatust aga à 50 senti. Tunnistused pärast nimetatud tähtaega peetud registritest maksavad à 50 senti.

Vastav tasu teatiste ja tunnistuste eest tuleb saata dokumentide nõutamisel koos kirjaga perekonnaseisu-ametnikule 10- või 5-sendistes postmarkides, lisandades igale kirjale 10-sendise postmargi tagasisaate-kuludeks.

Dokumendid tuleb tellida endale koju, mitte perekonnaseisu-ametisse, kus nende käsitlemine nende saabumise mitte-teadmisel on tihti väga raske, kui pole teada, kelle jaoks nad sinna saadeti.

Vajalike dokumentide väljanõudmisel tuleb kirjas alati täpselt tähendada vastava sündmuse aeg ja asjaosaliste nimed.

Näiteid. Sünniteatise nõudmisel tuleb märkida: isiku täpne nimi, perekonnanimi, isa ja ema nimi, võimalikult täpne sünniaeg ja -koht. Äärmisel juhul võib sünniaega, millist pole täpselt teada, märkida teatud aastate piirides, kunas see võis olla, näiteks vanemate sünniteatise muretsemisel.

Abieluteatise tellimisel tuleb märkida: abiellujate nimed, perekonnanimed, isade nimed, täpne abiellumisaeg ja -koht. Surmateatise tellimisel — surnu nimi, perekonnanimi, isa nimi, surmaaeg ja -koht ning surnuaed, kuhu surnu maetud.

Personaalraamatu väljavõtte tellimisel — andmed isiku kohta, kes on selle kiriku liikmeks, kust väljavõtet soovitakse, ühes andmete tähendamiseiga, milliseid soovitakse personaalraamatu väljavõtetel näha.

Ainult luteri usu kogudustes peeti nn. hingekirja ehk personaalraamatut, kuhu kanti kõik koguduste liikmete perekonnaelus esinevad sündmused. Apostlik-õigeusu kogudustes peeti aga ainult meetrikaraamatuid, nagu need ka luteri usu kogudustes esinesid, peale personaalraamatu, kuhu kanti vaid üksikuid sünni-, abiellumis- või surmafakte, millised omavahel esinesid täiesti iseseisvate ürikutena.

Üldiselt on tarvis iga isiku perekonnakirjade korraldamisel ka tema vanemate sünniteatise. Juhul, kui on tegemist aga vanemate inimestega, kelle vanemate sünniteatiste murets-

mine on tihti väga raske, võib nende sünniandmeid tõestada ka personaalraamatu väljavõttega, mis on välja antud neist kogudustest, kuhu isik ise või tema vanemad kuulusid enne 1. juulit 1926. a. Personaalraamatust on neid seepärast kergem saada, et tavaliselt lapse ristimisel luteri usu kombe kohaselt kanti laps sünni-meetrikaraamatusse ja märgiti ka personaalraamatusse tema vanemate juurde.

Keerulisemate olukordade lahendamiseks on soovitatav alati pöörduda perekonnaseisu-ametisse, kus siis täpselt juhatatakse, kuidas küsimust saab kõige paremini ja lihtsamalt lahendada. Samuti välditakse sellega asjatuid kulutusi.

Kodanikud, kellel pole raha vajalike dokumentide muretsemiseks, pöörduge ka kohe perekonnaseisu-ametniku poole, kes siis võimaluse piirides juhatab, kuidas ka dokumente ilma rahata saab. Siinkohal olgu kõigile tähendatud, et kes tahab muuta kas oma võõrapärast nime või perekonnanime, nendele tellivad perekonnaseisu-ametnikud ise tasuta kõik vajalikud dokumendid ja seavad perekonnakirjad korda, mis on ka päris loomulik, sest kodanik, kes tahab teostada oma suurt rahvuslikku kohustust, tuleb asetada igati soodustatud seisundisse.

Haigete ja vigaste kodanikkude perekonnakirjade korraldamisele asumisel tuleb vajaduse korral mõni ametnik tema juurde kasvõi koju, kui sellel isikul pole mõnda lähedast sugulast või kodakondset, kes tema eest perekonnakirju korraldaks või teda vähemalt seejuures abistaks.

Vajalik on siiski ka nendele isikutele teostada kontrolli, kelle perekonnakiri on avatud mitme aasta eest, kas siis isiklikult perekonnaseisu-ametniku juurde ilmumise või kirjalikult järele pärides, kas perekonnakiri on tõesti avatud ja kas selle juures leiduvad kõik vajalikud andmed ja dokumendid, et hiljem ei võiks tekkida ebameeldivaid arusaamatusi. Kuna veel paari aasta eest olid nõuded perekonnakirjade avamisel vähemad kui praegu, siis peaks iga kodanik, kelle perekonnakiri avati mõninga aasta eest, kontrollima, kas kõik praegu kehtivad nõuded on täidetud või tuleb veel mõni dokument juurde muretseda.

Nagu toodud asjaoludest ilmneb, on perekonnakirjade korraldamisel esilekerkivad raskused ja takistused kõik kõrvaldatavad. Pärast perekonnakirjade korraldamist võib iga kodanik kiiresti kõiki vajalikke perekonnaseisu-tõendavaid dokumente perekonnaseisu-ametist saada.

Perekonnakirjade korraldamisega on paljud vallad ja vähemad linnad juba täiesti toime tulnud ja kõigile valla kodanikele on perekonnaregistris eri leheküljel avatud. Enamikus valdades ja suuremates linnades seisab aga küllalt suur töö veel ees. Kuna lõplik tähtaeg on antud ja tavaliselt armatatakse oma kohustusi viimastele kuudele jätta, millal aga korraga paljudele kodanikele kirjade korraldamine pole võimalik, siis on käesoleva aasta kuud suuremates linnades jaotatud.

Tartu Linna Perekonnaseisu-amet jaotas kodanikud näiteks tähestiku järgi üheteistkümmene kuu vahel, millal keegi peab

Kevadel...
kaitseb Teid
TEDRESAN
KREEM
tedretähtede vastu!
A/S. PROVIISOR JULIUS LILL

perekonnaseisu-ametisse tulema ja oma perekonnakirjad korraldama.

Tallinna Linna Perekonnaseisu-amet kohustab kodanikke linnaosade, õieti politseijaoskondade kaupa perekonnakirju korraldama.

Tähtpäevad aasta sees on määratud selleks, et aasta lõpul vältida töö kuhjumist ja kodanike tundidepikkusi ootamisi.

Ajalehtedes väljakuulutatud tähtpäevad määravad ainult, millise kuu jooksul kellelgi peab perekonnakiri korda saama. Sugugi pole aga keelatud, kui keegi seda toimetaks enne tähtaega. Eriti soovitatav on, et need kodanikud ruttaksid, kelle perekonnanime algab sellise tähega või kes elab sellises politseijaoskonnas, kus perekonnakiri tuleb korraldada aasta lõpupoole. Saadud kogemuste põhjal võib aga oletada, et ka käesoleval aastal on viimastel kuudel perekonnakirjade korraldamine eriti elav, seepärast palutakse kodanikke, kellel see vähegi võimalik, kohe korraldamisega alata.

Paljudel on perekonnakiri avatud juba mõne aasta eest omavalitsuses, mille alla nad praegu enam ei kuulu. Kui neil pole erilist vajadust oma perekonnakirju oma alatise elukoha omavalitsusse tellida, võivad nad rahulikult oma kirjad jätta sinna, kus neid praegugi peetakse.

Et ei tuleks ebameeldivaid sekeldusi võimudega, siis korraldagu kõik Eesti Vabariigi kodanikud oma perekonnakirjad 1939. a. jooksul ära.

Kosmeetilised kevadkuurid

Kevade saabudes ei mõelda ainult tualetitüüandamisele, vaid tuntakse ka tarvidust uuendada teataval määral oma keha. Talvel ju harrastatakse küll sporti, kuid lühikesed päevad ja karm ilmastik sunnivad meid ometi viibima enamasti tubades. Ja pealegi puudub päike. Meie keha nõrgestub ja muutub raskeks. Toitudes esineb palju rasva, mis tekitab soojust, ja muid raskemaid toitaineid. Kevad toob meile uusi toitaineid, värsket, rohelist aedvilja. Keha peab kohanema uue olukorraga. See toimub nõndanimetatud kevadkuuri kaudu.

Tuntakse sageli väsimust ja roidumust, tihti esinevad nahahäired. See on kindlaks tunnuseks, et siingi tuleb sooritada põhjalikku nahapuhastust, mitte ainult väliselt, vaid ka seesmiselt. Väga soovitatav on paastukuur, muidugi arvestades täiel määral isiklikku konstitutsiooni. — Inimene ei ela mitte sellest, mida ta sööb, vaid sellest, mida ta assimileerib. Liiga rikkalik toit jätab verre olluseid, mis häirivad vereringvoolu, närve ja näärmete tegevust, soodustades nõrgestatud elundite haigestumist.

Jooge hommikuti tass maasika- kase-, mustika-, veriheinavõi sõstralehe- jne. teed. Ka puuvilja tuleks tarvitada juba hommikueinel. Lõunati pisut liha, tingimata ilma kastmeta, palju aedvilja, igasuguseid salateid. Öhtusöök peab olema veel kergem. Kes suudab, rahuldugu vaid puuviljaga. Loo- buge paariks-kolmeks nädalaks üldse leivast, ka šokolaadist ja jahutoitudest. Oleks koguni hea paastuda päev või kaks, tarvitades vaid teed ja aedvilja. Ometi ei saa siin püstitada üldreegleid. Ärge unustage igapäevast hommikust võimlemist ja

õhuvanne, need säilitavad nõtkuse ja saleda joone ning tugevdavad hingelist tasakaalu, mis on ülitähtis meie üldisele heaolule. Sooritage pikemaid jalutuskäike. Liikuge võimalikult rohkesti värskes õhus. Kuid kaitske oma nahka vastava salviga kevadepäikese eest, mis tekitab väga kergesti tedretähti ja muid laike. Kevad nõuab hoopis teisi kosmeetilisi vahendeid kui külmad aastajaad. Oluline on hea kreemi tarvitamine, mis hoiab naha puhta, terve ja pehme.

Väga tähtis on ka korrapärane kümbalus, mis koos muude vahenditega mõjub väga elustavalt nahale; seda mõju suurendab veelgi pärastine massaaž. See võimaldab paremat vereringvoolu, tehes naha elastseks ja tugevaks. Põhjalikuks nahapuhastuseks, vistrikude ja vinnide kõrvaldamiseks on soovitatav näo-auruvannid vastavate lisanditega. Näokümblusele järgnegu külm dušš ja hiljem hea päevakreem. Näokümbalus lõdvendab teataval määral ka lihaste pinget, mis on sageli nii ebameeldiv. Ometi ei tohi teha näo-auruvanne liiga sageli. Piisab ühest või paarist korrapäraselt nädalas; kuiva naha puhul võib seda teha veelgi harvem.

Naha puhtus ja ilu on parimaks baromeetriks kogu organismile. Inimene tunneb end värskemana, kui ta on järginud paar nädalat eespoolmainitud reegleid: mõõdukat paastumist, rohket liikumist ja igapäevast kümblust, seejuures mitte unustades sügavaid hingamisharjutusi värskes õhus.

Nahk muutub puhtamaks, silmad selgemaks. Hingeliseltki tuntakse end nooremana, reipana ja rõõmsana. Sest ikka endiselt kehtib vana ütlus: terves kehas terve vaim!

Mad
KÕIKIST
MAAILMA
KAARTEST

Emal Rumeeniast

Emal lapsega Jaava saarelt

Noor eskimo kannab oma last seljas

Meil kõigil on ema

Emadepäevaks

Ühes Rainer Maria Rilke unistavas luuletuses on üks eriti ilus koht, mis jutustab emadest.

Ratsuritesalk, väsinud pikast teest lõõmava päikese käes, veab end väsinult ja sõnakehvalt edasi. Sadulais istuvad mehed kõigist võimalikest maist. Nad ei tunne üksteist, nad ei mõista sageli isegi üksteise keelt. Aga seal jutustab üks, kõvasti ja aeglaselt. Kõik kuulatavad. Nad jäävad päris vaikseks, kuulates jutustust kodusolevast emast. Ja kes salgast ei oska kõneleja keelt, see saab siiski aru üksikutest sõnadest, nagu: „Õhtul — väike olin...“ Nad nihkuvad tihedamalt üksteise lähedale, olles korraga nagu üks hing. Sest mida räägib üks, seda on nad kogenud kõik. Neil kõigil on ju ema...

Selle ühise elamuse tähistamiseks on tekkinud ilus komme — pühendada üks päev aastas emale. Meie kaunistame seda päeva lillede ja tähelepanelikkusega, kuid siiski me ei suuda küllalt tasuda, mida võlgname armastavale emale.

Ema on loov printsiip. Ta hoiab elu ennast oma kätes. Suursugustatud sünnisaladuse läbi, kasvab ema seal, kuhu meie ei saa tungida.

Kõikide maade kirjandus tunneb oma ilusaima varana ülemlaulu emast. Rahvalaules kerkib see motiiv ikka jälle üles. On tuntud vana laul käsitöölispõisist, kes tuleb koju võõralt maalt, keda ei tunne enam armsam, keda ei tereta enam sõber. Ainult üks vana naine naeratab talle kohe vastu. Emasilm tundis ta otsekohe. Prantsusmaal laulab rahvas vana lugu ühest poisist, kes tappis oma ema, et viia armsamale ta süda. Joostes kukub poiss — ja süda veereb liivasse. Seal küsib süda päris tasa: „Kas said haiget, mu laps?“ See on ema armastus, mis talub kõike, kannatab kõike ning ei lakka kunagi olemast.

On olemas kuulsaid emasid. Kangelaslikke ja kannatlikke. Emasid, keda ümbritseb suure nime sära, ja sääraseid, kes alati elavad varjus. Kõik nad evivad midagi ühist: headust oma laste vastu.

Ema-austamine on inimsöö pühim kohus. Ema on kojutulek. Kui raske elu on leidnud oma täiuslikkuse, öeldakse: „Ta puhkab nagu emasüles.“

Rembrandti pilt oma emast on kuuluis. Meister lõi selle armsa vana naisenäo sügavalmas lahkumisvalus. Nüüd särab see sõbralik pea läbi aastasadade.

Üks tundmatu kunstnik joonistas kord ema käed. Neis karmes ja sõbralikes kätes, mis lebavad ristamisi, on nii palju saatust. Silmitsedes neid vanu käsi, me tahame neid silitada.

Me pühitseme emadepäeva. Kõike head, mida saame teha, peame tegema kogu südamega. Kes ei saa enam tänada elavat, see silitab võib-olla mõne võõra ema käsi. See on ikka sama: meil kõigil on ema.

Ema lapsega Bali saarelt

Hiina ema oma lastega Šanghais

Ema oma lastega Lõunamere-saartelt

Jaapani ema oma väikese pojaga

KEVADEKS JA SUVEKS

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

131. Nägus suvikleit mustriisest siidist.

132. Sportliku tegumoeaga suvikleit, mille juurde kuulub nägus jakk.

133. Meeldiv suvikleit maiskollasest õhukesest villasest või siidist. Moodne lai jakk samast materjalist.

134. Moodne kimonoõikeline kleit sinisest siidist. Garnituur ja jakk valgest sinise- ja punaseruudulisest taftist.

135. Moodne suvikleit trükimustrilisest siidkrepist.

136. Meeldiv kevadine tänavkleit hallikassinisest villasest materjalist.

137. Ristpistes tikandiga suvikleit. Muster mustri-lehel.

138. Nägus suvikleit auktikand-kaunistisega. Muster mustri-lehel.

139. Suvikleit ühevärvilisest siidist või puuvillasest materjalist. Kaunistised on aplitseeritud värvilisest materjalist, kuna suured ristid on tikitud pärlõngaga.

150

151

152

153

154

155

156

Moode kevadeks ja suveks

1. Elegantne kevadkomplee, kleit ja huvitav kolmveerand-pikk mantel õhemast villasest materjalist. Mantli varrukad on kaunistatud madalakarvalise karusnahaga.

2. Moodne pluus valgest žoržetist või šitoonist. Pluus on ileni volditud, krael, varrukail ja ees on rüübid.

3. Moodne pealeõunakleit roostepunasest siidist.

4. Nägus suvikleit valgest siidist või puuvillasest materjalist. Lühikeste kimono-õikeliste varrukatega kleidi juurde kuu-

lub ka väike boleerojakk. Kleit ja boleero on kaunistatud värviliste sämpudega. Sama värv vöö ja seotis. Lõige IV lõikelehel.

5. Moodne suvimantel õhemast villasest materjalist. Lõige I lõikelehel.

6. Nägus suvikleit muustrilise materjalist. Ees valge vest. Lõige II lõikelehel.

7. Nägus suvipluus valgest žoržetist. Lõige III lõikelehel.

8. Suvine džemperkleit tepitud krae, revääriride ja taskutega. Värviline vöö.

157

158

159

160

161

162

140. Moodne sportlik suvikleit vöökirjatikandiga. Muster mustrilehel.

141—142. Smokk-kroogete ja lihtsa värvilise tikandiga suvikleit ning -pluus. Tikandi muster mustrilehel.

143. Ristpistes tikandiga kaunistatud moodsas tegumoes suvikleit. Muster mustrilehel.

144. Moodne suvimantel õhemast materjalist.

145. Kevadmantel ruudulisest villasest materjalist.

146. Elegantne suvimantel siidist või õhemast hästilangevast villasest.

147. Sportlik kevadmantel kalasabamustrilisest materjalist.

148—149. Kevadkomplee, kleit ja mantel, ühevärvilisest materjalist, kaunistatud ruudulisega.

170

171

172

173

174

175

176

177

163

164

165

166

167

168

169

150. Pluus kostüümi juurde.
 151. Moodne pluus triibulisest materjalist, huvitavalt töötatud triibustikuga.
 152. Nägus pluus voltide ja tüllpitskaunististega.
 153. Pealelõunapluus triibulisest taftist.
 154. Moodne pluus valgest žoržetist. Kaunistuseks peened voldid ja tikand või pits.
 155. Elegantne pluus valgest siidist, kaunistatud paelpitsmotiveidga.
 156. Moodne kimonoõikeline pluus kostüümi juurde.
 157. Mustrilisest siidist nägus kleit suviseks pealelõunaks.
 158. Sportliku tegumoeaga suvikleit ühevärvilisest materjalist, lisandid punktilisest siidist.
 159. Spordikleit valgest või heledavärvilisest siidist või linasest.
 160. Meeldiv kleit triibulisest materjalist.
 161. Elegantne suvikleit mustrilisest siidist, kokku töötatud valgega.
 162. Moodne suvine tänavkleit mantli tegumoes.
 163. Meeldiv kleit kahesugusest materjalist. Oma tegumoelt sobib kleit hästi ka rasedale naisele.
 164. Plisseeribadega kaunistatud suvikleit. Sobib oma tegumoelt ka rasedale naisele.
 165. Nägus kleit mustrilisest materjalist, ühevärvilise vesti ja kästistega. Kaunistuseks värvilised niidist käsipilu.
 166. Meeldiv sportliku tegumoeaga suvikleit.
 167. Moodne kleit triibulisest materjalist.
 168. Suvikostüüm ühevärvilise sportlikus tegumoes jaki ja ruudulise seelikuga.
 169. Ühevärviline tume suvimantel on alati nägus mustrilise kleidi juurde.
 170. Suvikostüüm poisile.
 171—172. Kaks nägusat suvikleiti tütarlastele.
 173. Huvitav suvimantlike tütarlastele. Lõige IX lõikelehel.
 174. Nägus mänguõikond poisile. Lõige X lõikelehel.
 175. Eestnõõbitav suvikleidike tütarlastele.
 176. Nägus tikandiga suvikleit. Muster mustrilehel.
 177. Pihik-seelik tütarlastele.
 178. Jakk ja tanu beebile. Lõiked XI lõikelehel.
 179 ja 182. Kaks pudipõlle.
 180 ja 181. Siplemis- ja kolmnurk-püksid. Lõiked XIV ja XII lõikelehel.
 183. Altnõõbitav öösärk. Lõige XIII lõikelehel.
 184. Mähkimisvöö.
 185—187. Kolm särgikest kimono- ja otsapandud varrukatega. Lõige kimonosärgile XV lõikelehel.

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

Külgkardin laiale aknale

A. Laigo-Oeste

Valmis eesriiete laius on 150 sm, pikkus 220 sm.
 Ühele paarile käärida 6 m läiklõime nr. 24/2 järgm.:
 198 lõnga — 1 pruun, 1 kollane, 1 must vahelduvalt (I)
 54 " — 1 kollane, 1 beež vahelduvalt (II)
 126 " — 1 must, 2 kollast vahelduvalt (III)
 198 " — järjek. I
 54 " — " II
 198 " — " I
 54 " — " II
 198 " — " I
 126 " — " III
 54 " — " II
 198 " — " I

Suga nr. 90/1, s. o. 9 lõimelõnga 1 sm peale. Eesriiete laius soas 162 sm. Lõime kulub ühele paarile eesriietele järgmiselt: kollast — 6, musta — 4, pruuni — 3, beeži — 1, kokku 14 vihti. Koeks võtta inglise villane lõng, mille värvid märgitud DMC värvikaardi järgi. Ühele paarile eesriietele läheb: pruuni nr. 829 — 150 g, punakaspruuni nr. 433 — 150 g, tumebeeži nr. 642 — 300 g, beeži nr. 644 — 400 g, hele-roostepruuni nr. 765 — 100 g, kollast nr. 725 — 100 g. Kunstsiidi: kulda nr. 832 — 225 g, kollast nr. 743 — 70 g, roostepruuni nr. 766 — 50 g, beeži nr. 613 — 200 g.

Koeks poolida lõngad kokku järgmiselt:
 I 1 pruun, 1 punakaspruun, 2 kullavärvi siidi;
 II 2 tumebeeži, 2 kullavärvi siidi;
 III 2 hele-roostepruuni, 2 roostevärvi siidi;
 IV 1 kollane, 1 beež, 2 kollast siidi;
 V 2 beeži, 2 beeži siidi.
 Põimeteks 6-kordne segu nr. I.

(Järg lk. 118)

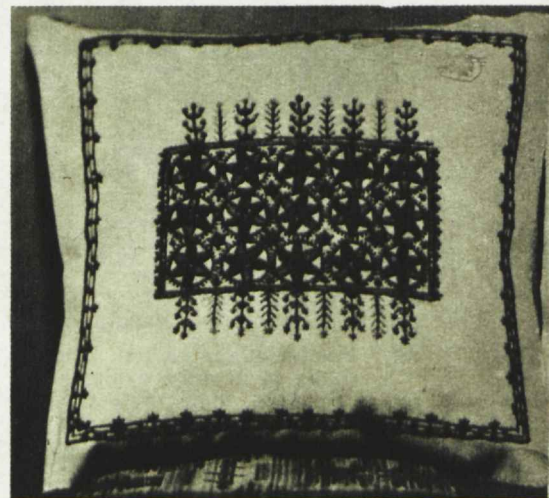
Fileestoor

Stoori materjaliks on kreemi värvi kalavõrguniit. Filee augu suurus 7 mm. Lihtne nägus muster on täidetud ripspõimes. Jooned on peale tikitud kunstsiidiga. Stoori laius ning pikkus võtta vastavalt aknale. Mustrit võib ülesminevas sihis ka teine kord korrata. All on 25 sm pikkused narmad, mis võivad olla jämedamast võrguniidist või kunstsiidist. Muster muustrilehel.

Rahvusliku tikandiga padi

Tartu Naisühingu Kutsekooli kavand

Padi on valmistatud villasest, lillaka varjundiga beežist riidest ja tikitud peente villaste kodumaa lõngadega rohelistes ning pruunides toonides. Padja suurus on 45×50 sm. Värv: oliivroheline, hele-rohekaskollane, tume-rohekaskollane, roostepruun, tumepruun. Muster muustrilehel.

Padi narmastehnikas

E. Nagel

Suga nr. 65/1, sidus labane, rips või lihtne krepp. Lõimeks võrguniit nr. 6/20. Võrguniiti käärida kanga laiuseks 416 lõnga, pikkuseks 165 sm. Võrguniiti kulub umbes 100—120 g ühele padjale. Narmasteks võtta kodumaa käsitöölõnga või omakedratud ja korrutatud 3-kordset loidlõnga. Seda materjali kulub umbes 400—450 g, kusjuures värvid võtta järgmiselt: helekollast 80—90 g, beeži 75 g, helepruuni 25 g, tumepruuni 70 g, lillakaspruuni 70 g (mõlemaid pruune tarvita koos sõlmimisel, üks lõng üht, teine teist värvi), roostepunast 70 g, sammal-

(Järg lk. 118)

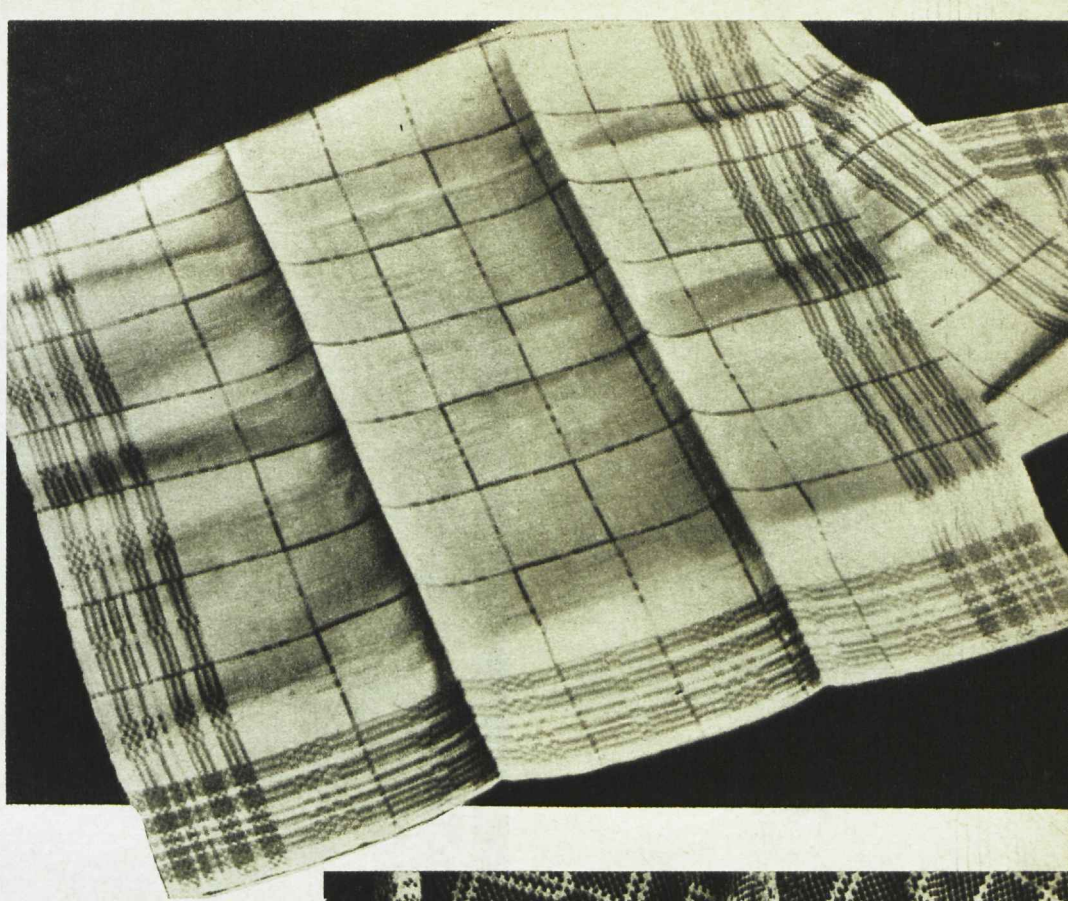
Kootud käterätid

Suga nr. 100/2, lõimeks valge ja punane värvikindel lõim nr. 24/2. Koeks linane lõng nr. 20 või nr. 25 ja samuti värvikindel punane lõim. Kanga laius soas 52 sm. Käärida 1032 lõnga järgmiselt:

20 l. valget,	100 l. valget,	} 7 ×
4 l. punast,	4 l. punast,	
66 l. valget,	32 l. valget,	
26 l. punast,	26 l. punast,	
32 l. valget,	66 l. valget,	
4 l. punast,	4 l. punast,	
	20 l. valget.	

Koetada samas järjekorras, nagu antud käärimisel, 1 kord triibustikku, siis ruutmustrit kuni käteräti vajaliku pikkuseni, umbes 16—20 ruutu, ning lõpuks jälle ääretreibustik teisipidi järjekorras.

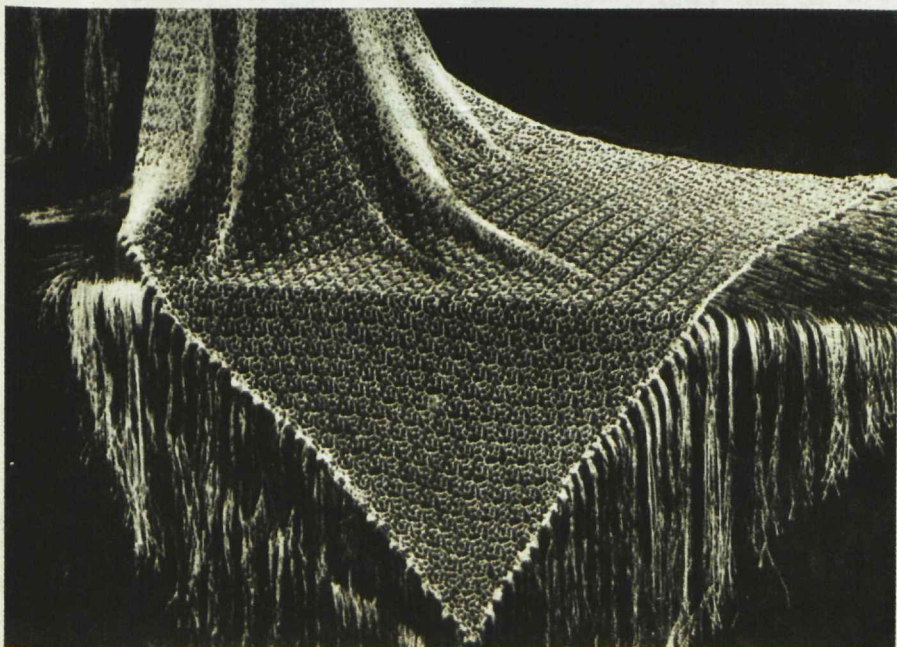
Lõime tuleks ülesveoks arvestada 2 m peale umbes 3 vihti, koeks 2 m peale umbes 200 g. Rakendus mustri-lehel.

Suur laudlina
V. Riispapp

Lina suurus 150×140 sm. Materjaliks linane käsitööriie. Kaunistis lisaku käisekirja motiividel. Tööproov lisandatud loomusuurusena (mitte eelpiste). Kaunistise võib kohandada ka teisele lina suurusele. Värvid: tumepruun, kollane, roheline ja oranžikaspunane.

Tikkimiseks tarvitada kera pärlilõnga, mida kulub 1½—2 kera igast värvist. Narmad läiklõimest, pruuni, kollase ja oranži rühmitusega. Antud suurusega linalle kulub narmasteks läiklõime igast värvist pool tokki. Skeem ja kaunistis mustri-lehel. Mustrit ühendavad jooned tikkida nii, nagu näha loomusuuruse töönäite serval. Sama mustrit võib tikkida ka ristpistes. Muster ja skeem mustri-lehel.

Nägus fileelina

Lina suurus on 92×92 sm. Võrk on kreemist kalavõrgu-niidist 5-mm augusuurusega. Pindade põimimiseks kasutada keskmises jämeduses heegelsiidi ja joonte põimimiseks puuvillast või linast lõnga. Pinnad on põimitud siidiga ripspõimes ning jooned sääbulises pistes, milline on üks kord ecdsi ja tagasi minnes põimitud püsti- ja ristisihis. Muster mustri-lehel.

Heegeldatud sall

Salli materjaliks võib olla peenike heegelsiid või pehme villane lõng. Muster on hõredakoeline, mida tuleb heegeldada kaunis lõdvaks. Salli pikemaks küljeks luua üles 175 sm pikkune ahelsilmuste rida. Siis alata mustrit heegeldamist. 1. r.: 1 kinnissilmus 3. ahelsilmusesse, 2 õhksilmust, 1 s. kolmandasse ahelsilmusesse, 2 õhks., 1 s. samasse, kus eelmine samm. 2 õhks., 1 samm samasse, kus 2 eelmist sammast, 2 õhksilmust, 1 kinniss. kolmandasse ahelsilmusesse jne., korrata. 2. r.: samuti kui esimene, ainult kinnissilmus tuleb algmise rea keskmise samba kohale ning sambagrupp kinnissilmuse kohale. Salli võib heegeldada nelinurkse või pikliku. Ääres pikad narmad.

Külgkardinad laiale aknale

Kududa: (Algas lk. 117)

20 sm	segu	I	
48 "	"	II	
1 "	"	III	} 3×
1 "	"	IV	
1 "	"	III	
6 "	"	IV	
10 "	"	III	
5 "	"	IV	
6 "	"	I	
10 "	"	II	
1 sm	segu	III	} 3×
1 "	"	IV	
1 "	"	III	
6 "	"	IV	
4 "	"	I	
10 "	"	II	
0,5 "	"	III	
4 "	"	IV	
0,5 "	"	III	
20 "	"	II	
0,5 "	"	III	
110 sm	vaheld.		
3 lõnga	V ja		
1 l.	II.		

Kududa küllalt loiult, siis jääb eesriie hästi langema ja materjali läheb vähem.

Põimete skeem ja rakendus mustrilehel.

Iga põimerist on 12 lõimelõnga, s. o. 1,3 sm. Põimad paigutada nii, nagu näha ülesvõttel, äärest 10 sm kaugusel.

Padi narmastehnikas

(Algas k. 117)

rohelist 40—60 g, reseedarohel. 10 g. Tagapõhi kududa krepp, rips või labane ning üleminekutes triibuline. Kududa samadest käsitöölõngadest, mida kulub kokku umbes 100 g. Narmaste vahele kududa puuvill-lõime nr. 16/2, mida kulub umbes 1½—2 vihti. Muster mustrilehel.

Kirjutuslaua-vaip

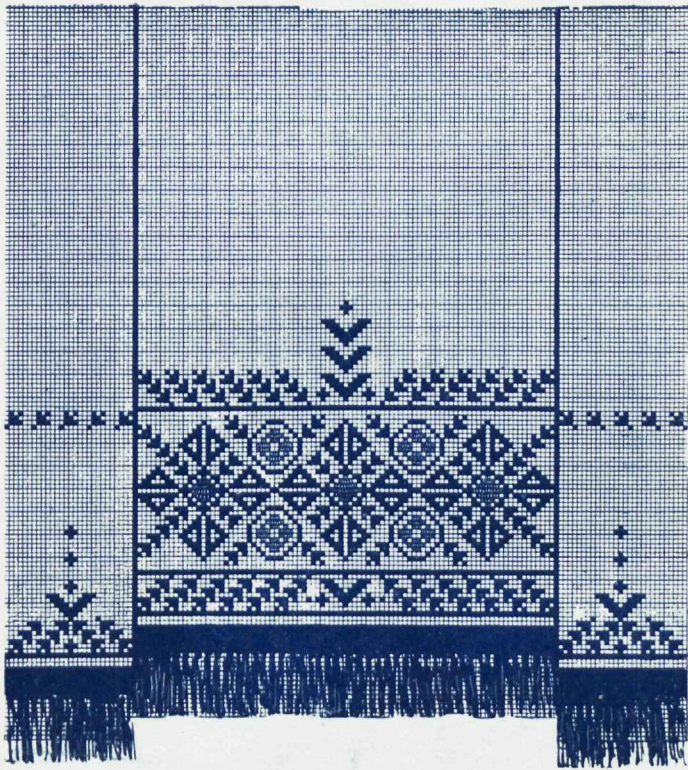
Vaip on koostatud rahvuslikkudel motiividel. Vaiba suurus on alumisel osal 155×110 ruutu ja kitsal osal 65×65 ruutu. Kui võtta iga mustriruut 1 sm, siis saaksime nii suure vaiba, nagu näitavad antud arvud. Kõige otstarbekam on vaip õmmelda ½-sm ruudulaiusega džüudile, suurendades õmmeldes iga ruutu kahekordselt. Džüudi laius selles jämeduses on 160 sm, nii et laiusest saaksime vaiba alumise osa pikkuse. Vaipa võib õmmelda rist-, õis- või mõnes muus täitepistes. Õmmeldes vaipa õispistes, pole suurendamist vaja, sest see piste suurendab üle kahe lõnga õmmeldes juba iseenesest.

Värvid ja lõngakulu:

		„Ekstra“	—	„Estonia“	—	„Keila“		
1)	mustjaspruuni	— 650 g	—	nr. 55	—	nr. 554	—	nr. 60
2)	kollakasvalget	— 350 "	—	nr. 61	—	nr. 546	—	nr. 71
3)	helekollast	— 150 "	—	nr. 16	—	nr. 507	—	nr. 35
4)	tumekollast	— 250 "	—	nr. 14	—	nr. 510	—	nr. 68
5)	roostepunast	— 350 "	—	nr. 42	—	nr. 522	—	nr. 18
6)	vanaroodsat	— 450 "	—	nr. 70	—	nr. 563	—	nr. 17
7)	kollakasbeeži	— 450 "	—	nr. 60	—	nr. 548	—	nr. 9
8)	helepruuni	— 400 "	—	nr. 12	—	nr. 551	—	nr. 11
9)	rohelist	— 150 "	—	nr. 4	—	nr. 567	—	nr. 12

Kokku kulub lõnga 3,2 kg.

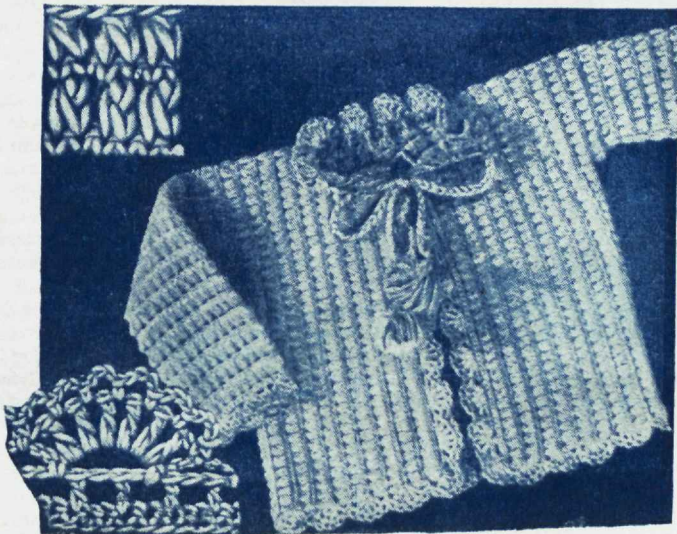
Sama mustriga ilmub järgmises numbris ka toolipadi. Muster mustrilehel.

Fileestoor

E. Nagel

Muster on koostatud rahvuslikkudel motiividel. Stoori laiuseks 149 ruutu, millise arvu saame stoori laiuseks sentimeetrites, kui iga mustriruut võrdub 1 sm. Pikkus pole selle eesriide juures oluline. Eesriide võib valmistada niihästi aknalauani ulatavana kui ka pikemana. All ääres on 15 sm pikkused narmad. Muster mustri-lehel.

Heegeldatud jakk beebile

Jakikesele kulub umbes 120 g valget beebilõnga ning veidi mõnd värvilist lõnga. Jakike on heegeldatud pikisihis, mistõttu tuleb alata vasakust äärest varruka alt. 1. r.: kinnisilmused. 2. r.: * 1 silmus alumise rea kinnisilmusest läbi võtta, 1 kord nõelale, siis jälle 1 silmus alumise rea järgmisest kinnis. läbi võtta, siis 1 kord nõelale võttes 3 nõelalolevat silmust korruga läbi tõmmata ning lõpuks 1 kord nõelale võttes 2 silmust läbi tõmmata, 1 õhksilmus. * Korrata *—*.

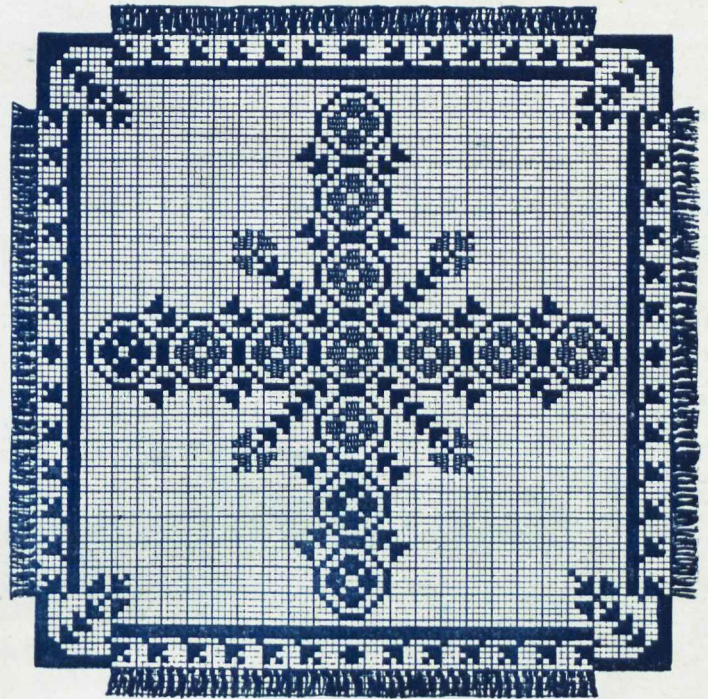
Edasi kordub 1. ja 2. rida. Ääris pitsiline, nagu näha juuresoleval proovil.

Tikutud padi

E. Nagel

Padja muster on koostatud samadel motiividel nagu linake ja stoor. Padja suurus on 48×52 sm. Otstesse sõlmida 4—5 sm pikkused narmad. Padja võib tikkida rist-, keelim- või mõnes muus täitepistes või ka põimida telgedel. Muster ja värvid mustri-lehel.

Fileelaudlina

E. Nagel

Lina suurus on 100×100 ruutu. Lina külgedel on 4—5 sm pikkused narmad. Muster põimida oma äranägemise järgi mitmesuguses põimes, nagu on eesriidelgi. Muster mustri-lehel.

Fitsimustriline kootud pluus

Materjali sellele kootud pluusile kulub umbes 200 g helekollast villast pärlilõnga. Pluus kootakse edasi-tagasi käivates ridades, antud lõigete järgi. Alatakse esitükiga, luues üles 100 silmust, ning kootakse äär: 1 silmus parempidi, 1 s. pahempidi, 66 rida. Seejuures tuleks tähele panna, et esitüki keskkohal olev rida oleks pahempidi-silmuseline. 67. real algab mustri kudumine, nagu näidatud joontega ka lõigetel, kudumiskirja järgi, võttes mustri alla esiteks 23 keskmist silmust. Teised silmused kuududa edasi, nagu on äär. Tagasireal mustri kohal kududa pahempidi silmused. Mustrit laiendada, nagu märgitud lõikel. 77. real (= 11. kudumiskirja-reaga) algab ka külgedel mustri kudumine. Sellel real kootakse peale kudumata tõstetud silmuse 1 s. paremp., 1 kord ümber varda, 2 s. üles tõstes kokku, siis ääre muster kuni keskosa mustriini ning peale mustriosa teine pool samuti nagu esimene. 107. real algab muster üle kogu esitüki. Käeaugu jätmist alata 149. ja 150. real, mõlemal 7 silmust, siis veel 6 korda, iga kord 1 silmus, kokku võtta. Selg kududa samuti kui esitükk, ainult ilma kinniseta. Varrukas alata alt 69 silmusega. Äär 26 rida kõrge, siis algab mustriosa. Valmiskootud osad venitada lõigete järgi ja õmmelda kokku. Kaeluse ääres heegeldatud sämbud. Lõige VI lõikelehel.

Tikandiga džemper

Materjali kulub umbes 300 g keskmises jämeduses valget või kollakat villast lõnga. Tikandile veidi rohelist, tumepruuni, kollast ja tomatpunast.

Džemper kootakse edasi-tagasi käivates ridades, antud lõigete järgi. 1 silmus igal real võetakse alati kudumata ning viimane kootakse alati parempidi. Kudumist alatakse vasaku esitükiga, üles luues 58 silmust, ning kootakse 12 rida, kogu aeg parempidi, ääreks. Teistel ridadel selliselt kududa ainult 10 s. esimene äär. 13. r.: peale kudumata tõstetud silmuse kaks korda vahelduvalt 3 s. pahemp., 3 s. parempidi, siis 1 s. paremp., 3 s. pahemp., 12 s. pahemp., 3 s. pahemp., 1 s. paremp., 2 korda vahelduvalt 3 s. pahemp., 3 s. paremp. ning veel kord 3 s. pahemp. ja 10 silmust ääreks. Edasi kududa lõigete järgi, vahetades ruutude asetust iga 3 rea järel. Ruutmuster asub külgedel ja ees, kuna vahel on tikitud riba, nagu näha pildil. Selg alata 99 silmusega ja kududa samuti nagu esitükk, nii et külgedel ja keset selga on ruutmuster ning vahel kaks tikitud riba. Varrukad alata 60 silmusega. 12 rida kududa äärt ning siis muster samuti, nagu antud esitüki juures. Lõige V lõikelehel.

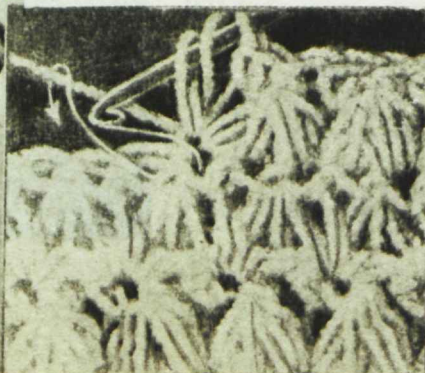
Heegeldatud kleit 2-4-a. tütarlapsele

Materjaliks kulub umbes 150 g segavärvilist froteerlõnga ja veidi valget, siidiga segatud villast lõnga krae jaoks. Kinnis seljal. Kleit heegeldada üksikutes osades, lõigete järgi. Kleidi passe heegeldada teises sihis. Heegelmuster oleks järgmine. 1. rida peale ahelsilmuste-rea: 2 sammast neljandasse ahelsilmusesse, siis vahelduvalt 1 kinnissilmus kolmandasse ahelsilmusesse ja kolm sammast kohe järgmisse ahelsilmusesse. 2. r.: 3 õhksilmust üleminekuks teisele reale, siis vahelduvalt 1 kinnissilmus alumise rea kolmanda samba kohale ja 3 sammast alumise rea kinnissilmuse kohale. Kõik teised read nagu 2. rida. See-likuosa heegeldada passe alumise ääre külge, võttes silmused kaunis tihedalt, ja heegeldada edasi-tagasi käivates ridades, nii et õmblus jääks taga keskele.

Krae heegeldada 1 s. ja 1 õhks. vahelduvalt, kuid nii, et kõik sambad oleksid kohastikku. Ääre poole laienevalt heegeldada õhksilmuseid rohkem vahele. Lõige VII lõikelehel.

Heegeldatud pluus

Pluusi materjaliks kulub umbes 350 g roostepunast villast froteerlõnga. Pluus heegeldada üksikutes osades, antud lõigete järgi. Heegeldamist alata alt äärest, luues üles paras jaqu ahelsilmuseid. 1. r.: lõng nõelale võtta, 1 pikalt tõmmatud silmus alumise rea neljandast ahelsilmusest ja veel kolmest järgmisest igast üks läbi tõmmata, nii et nüüd oleks nõelal 6 silmust. Esiteks läbi tõmmata korraga 5 ja siis 2 silmust. Üks kinniss. viimati heegeldatud silmuse tagumisest lõngast läbi võtta (proovil nõelal näidatud). Antud mustrikorda korrata. Rea lõpul heegeldada 3 õhksilmust üleminekuks järgmisele reale. Teine ja kõik järgmised read heegeldada samuti kui esimenegi, ainult läbi võtta 1 kord esmise rea silmusegrupi peast, nagu proovil noolega näidatud. Valmis osad kokku õmmelda. Ees sama värvi tõmb-lukk. Lõige VIII lõikelehel.

Pond's

iluhoiujuhiseid

● POND's „C“-kreem

Enne puhkust ja nii tihti kui vajalik päeva jooksul puhastatagu näonahka Pond's koldkreemiga. Peenekoeline kreem tungib pooridesse, puhastades neid.

● POND's Skin Freshener'i (näovett)

tuleb tarvitada, et värskendada näonahka ja sulgeda poorid. See õrn, elustava toimega näovesi jumestab, tugevdab ja puhastab Teie näonahka.

● POND's „V“-kreem

peab nüüd järgnema. See katab näo õhukese korrana, annab näo- ja keenahale õrna mati jume. Püsib näol ühtlaselt kogu päeva, kaitstes ilmastiku mõjude eest. On ideaalne puudrialus.

● POND's puuder

on vajalik Teie iluhoiu lõppakordiks. Puuder on valmistatud mitmes varjundis, õrnalt lõhnastatud ja katab näonahka õhukese, ühtlase, kuid kestva korrana, andes näole meeldiva jume.

POND'S on tarvitusel kogu maailmas!

ESINDUS: A.-S. Proviisor Jul. Lill

Imiku ihupesu ja rõivastis

Imiku varustisse kuuluvad särgid, jakikesed, tanud, mähkmed, sokid, tekilina, tekid, voodipesu, kummiriie.

Lapse ihupesu peab olema valmistatud õhukesest ja pehmet materjalist, milline võiks olla batist, õhuke pesuriie või oma peen juba kantud ihupesu. Imiku rõivastis on väga soovitatav õmmelda käsitsi, sest siis tuleb õmblus palju pehmem ja painduvam kui masinal. Igasugused voldid ja kareddad pitsid on imiku ihupesu juures täiesti keelatud, sest need võivad hõõruda lapse õrna keha. Sobivaimaks kaunistiseks oleks peen tikand, kui tahetakse lapse pesu kaunistada.

S ä r g i k e

Särgi materjaliks sobib õhuke batist või nansuk. Särgi lõige olgu lihtne kimono-õige, tagant kinnikäiv, seotud paelakestega. Särgikesed, milliseid valmistada kuni 6 tk., teha võrdlemisi avarad, sest imik kasvab kiiresti. Soovitatav oleks valmistada isegi osa särgikesi suuremamõõdulisi. Üldiselt olgu imiku rõivastis avar, et saaks lahedasti selga tõmmata.

J a k i k e

Jaki materjaliks on kõige sobivam flanell, parh jne., milline materjal on soe ja kerge. Jaki kinnis olgu ees, kinnituseks samuti paelakesed nagu särgil. Jakk võib olla kimono-õikeline või otsapandud varrukatega. Viimane moodus võtab vähem riiet. Jakikesi valmistada niisama palju kui särgikesi.

M ä h k m e d

Mähkimiseks on tarvis kaheksaguseid mähkmeid. Ühed õhemast pesuriidest, 70-sm või 80-sm küljesuurusega ruut, mis asetatakse kolmnurkselt kokkupanduna ümber lapse alumise kehaosa. Materjaliks võib olla pleegitamata või pleegitatud õhuke pesuriie või marli. Neid mähkmeid valmistada 1 tosin või enam, palistades nad käsitsi.

Teist liiki mähkmeteks on soovitatav võtta soe ja kerge materjal, näiteks parh, flanell jne. Nende mähkmete suurus oleks 80×80 sm. Valmistada arvult niisama palju kui õhemaid mähkmeid. Mähkmete kinnitamiseks tarvitada võõd, mille laius 6 sm ja pikkus 75—100 sm. Ühte otsa, mis lõigata teravaks, õmmelda kinnitamiseks paelake.

Siis vajame 35×35 sm suurust kummiriidet, mis asetatakse mähkimisel teki ja mähkme vahele, et kaitsta tekki.

Tekke muretseda kaks. Kas osta valmis tekid või valmistada ise boiflanellist, heegeldades ääred pärlilõngaga sämp-pistes üle. Teki suurus umbes 100×100 sm. Tekile valmistada 3—4 tekilina, mis on tekiga ühesuurused ja mille materjaliks võiks olla valge pesuriie või parh.

T a n u

Tanukesi valmistada 3—4 tükki õhukesest batistist. Peale selle heegeldada paar mütsi ja jakki lapse väljaviimiseks.

Õhukesi tanukesi kasutada ainult pärast vannitamist, muidu nad pole eriti vajalikud.

Voodilinu, suurusega 100×150 sm, valmistada 2—3 tk.

Enne tarvitamist pesta kõik imiku ihupesu läbi, keeta ja triikida.

Esialgu vajab imik ka nabavõid, milleks sobib hästi rohukauplusest ostetav nn. „ideaalside“. Nabavõid võiks val-

mistada ka batistist. Neid võiks olla 3—4 tk., laiusega 5 sm ja pikkusega kuni 1 m.

Imikut vannitada esimesel 1/2 aastal iga päev. Vannivee soojus peab olema 35° C. Vee temperatuuri mõõta tingimata kraadiklaasiga. Pesemiseks kasutada lasteseepi ja pehmet lappi. Kõrvade ja näo pesemiseks tarvitada aga puhast vatti. Pärast ettevaatlikku kuivatamist laps puuderdata ja mähkida. Haudunud kohti ravida mõne õli või salviga.

KÕRGEVÄÄRTUSLIKKE

KOI- JA VALGUSKINDLAID

**VAIBA- JA
KÄSITÖÖLÕNGU**

PAKUB TEILE SOODSALT

KEILA

VILLAKETRAMIS- & KUDUMISTÖÖSTUS

TALLINN, SOO T. 27. TEL. 461-01, 438-35.

Müügikohad TALLINNAS: F-a „Vaip-Lõng“, Vene 13, tel. 421-20. F-a J. Veinberg, V. Karja 12. F-a G. Hendrikson, V. Karja 6. F-a „Moodne Käsitöö“, Rataskaevu 2. Pudukauplus, Tõnismägi 3. TARTUS: F-a Vennad Lepp, Kaubahoov 2. VÕRUS: F-a S. Judeikin & Pojad, Jüri tn. 16. PÕLTSAMAAL: F-a Karl Jürman. KURESSAARES: F-a H. Schwalbach.

Algupäraseid kavandid ja nõuanne värvide suhtes:
F-a „VAIP-LÕNG“, TALLINNAS, VENE 13, TEL. 421-20.

Varakevadisi hoolitsusi toalilledele juures

••• ja esimesi töid aias

Toalilledega eeskujulikult kaunistatud aken

a) Toalilled.

Pika ja muutliku ilmastikuga põhjamaise talve kestel on toalilled olnud meie otsekui elavateks seltsilisteks. Meenu tades ja asendades elavat loodust, on toalilled meie meeleolule, mis süngetest ilmadest ja päevatöö-väsimusest tihtigi pessimismi kaldub, pakkunud oma roheluse ja kaunidusega tunduvalt värskest ning soojendavat jõudu.

Kindlasti on toalilledel meie kliimas küllaltki suur ja salgamatu tähtsus korteri kaunistamisel ning kodususetunde süvendamisel, evides selle koosmõju kaudu kaaluvat osa meie igapäevastele töötulemustele ja meeleolule. Üldiselt, kahjuks, pole paljudes kodudes veel suudetud tarvilisel määral aru saada ja hinnata neid võimalusi, mida võib teadlikult toalilledele kasvatamisel ja kasutamisel saavutada kodu kaunistuses ja ilumeele kujundamises. Viimasel ajal siiski võib nentida, et toalilledele kasvatamine ning teadlikum hooldamine üha rohkem pinda leiab, mida peab panema kodukaunistamise hoogtöö ja aktuaalsemaks muutunud aianduspropaganda arvele. Seda nähtu tuleb aina tervitada.

Edaspidi käsitlеме järjekindlalt käesoleva ajakirja veergudel toalilledele kasvatamist, hooldamist ja dekoratiivseid võimalusi kodudes koos aiandusse puutuvate küsimustega, ja tohiks loota, et ka see üritus võiks mõnevõrra liita uusi sõpru toalilledele kasvatajate ja armastajate perre.

*) Käesoleva artikli kirjutaja on Eestis esimene agronoomia doktor aianduse erialal. Dr. agr. A. Siimon on sündinud 29. detsembril 1900. a. Suislepa vallas Läänemaal põllumehe pojana. 1929. a. sügisel lõpetas E. V. Tartu Ülikooli põllumajandusteaduskonna cum laude. 1931. a. tunnustati magistrinähtu põhjal agronoomia magistri astme vääriliseks. 16. veebruaril s. a. kaitses edukalt oma doktori-väitekirja, misjärel tunnustati doctor agronomiae aukraadi vääriliseks.

Dr. agr. A. Siimon jätkab aiapidamise puutuvate küsimuste käsitlemist igas „Mareti“ numbris, ühtlasi on ta nõusoleku andnud vastata kõigile aiandusse puutuvatele küsimustele. Küsimused palume adresseerida kuukirjale „Maret“, märgusõna „Aed“.

Saabuva kevade tulekuga pöörame tähelepanu toalilledele hooldamisele. Kui tahame, et lilled suudaksid olla ka järgneval sügisel ja talvel elujõulised ning võiksid pakkuda meie ülevat silmarõõmu, peame algama hoolitsemisega varakevadel. Seda seepärast, et lilled saaksid suvel koguda endile piisavaid jõutagavarasid.

Esimeseks tähtsamaks kevadiseks tööks oleks lilledele ümberistutamine, sest muld potis on toitaine sisalduselt muutunud vaeseks, mistõttu lilledele kasv on takistatud.

Nooremaid, kiiremakasvulisi toalilli tuleb kindlasti ümber istutada igal kevadel. Vanemate ja suuremate juures, nagu kummipuud, palmid jt., toimub ümberistutamine 2—3 aasta tagant, kuna nende ümberistutamine on küllalt tülikas, sest harilikult kasvatatakse neid suuremates puust valmistatud pottides. Küll aga on soovitatav igal kevadel nende juures pealmist mullakihti uuendada.

Et jõuda selgusele, kas lill vajab ümberistutamist, toimime järgmiselt: võtame katsealuse lille sõrmede vahele ja koputame poti äärega vastu lauda, misjärel lill kergesti potist vabaneb. Nüüd pöörame tähelepanu juurtele; kui märkame, et juured on mulla läbi põiminud ja viimast juba tihedasti ümbritsevad ning on muutunud pruuniks, siis on viimne aeg lille ümberistutamiseks.

Ümberistutamiseks valitav pott peab olema veidi suurem kui eelmine. Prakti-

liselt arvestavad aednikud nii, et vana pott peab mahtuma uue sisse. Juhul, kui taim on haige ja kiduraks jäänud, tuleb pott valida väiksem, kui oli varem. Pott, millesse kavatsetakse ümber istutada, tuleb põhjalikult veega puhtaks pesta, uued potid enne vees leotada.

Enne ümberistutamist tuleb istutataval lilledel juured pulgaga sirgeks tõmmata ja pruunistunud, viltinud ning haiged osad kuni terveteni täiesti kõrvaldada.

Toalilledel, millel on jämedamad juured, nagu palmidel, tuleb haigestunud juured kuni terve osani tagasi kärpida ja desinfitseerida söepuruga, mida juurtele peale raputada.

Igale ümberistutatavale lilledele tuleb anda sobiv muld. Noortele vähematele lilledele tuleb anda kergemat mulda, võttes tublisti lehemulda ja liiva, kuna suuremad palmid, kummipuu jt. nõuavad raskemat mulda. Kergem muld oleks lehemuld ja liivakas mättamuld, raskem — raske mättamuld. Toitainete-rikkad muldad on lavamuld ja sõnnikumuld.

Raskemat mulda nõuavad palmid, oleander, aspar jne. Kergemat mullasegu vajavad noored, kasvavad lilled. Haigetele taimedele tuleb võtta kergem mullasegu, et juured võiksid kiiremini areneda normaalseiks.

Tavaliselt moodustatakse igale lilledele vastav mullasegu, mille koosseisust ei tohi puududa ka pestud liiv. Juhul, kui puudub vajaline muld ja lilledele vastava mullasegu koostamine valmistab raskusi, oleks parem, kui pöördutaks mulla saamiseks lähema aedniku poole, kes ei keeldu ka tarvilikke asjatundlikke näpunäiteid jagamast.

Palmide ja teiste tugevajuureliste taimede puhul tuleb muld pärast ümberistutamist tugevasti pulgaga kinni suruda, vastasel korral tõusevad juured koos mullaga potist välja.

Poti põhja, augu kohta asetada potikild ning vett läbilaskva kihina sõredat liiva. Vanematel palmidel ja suurematel lilledel, millised on suurtes puust nõudes, tuleb viimaste põhja teatud vahe- maade järel puurida augud ning põhja, liiva asemele paigutada kiht peenemat kruusa, mis soodsalt reguleerib vee äravoolamist. Istutatav lill asetada poti keskpaika sobivasse sügavusse; potti ei tarvitse mullaga täiesti ääreni täita, vaid peaks jääma vähemalt 1—1,5 sm pealt tühjaks. Ääreni või kuhjaga täidetud lillepotid näevad inetud välja. Pärast istutamist tuleb lilli kasta ja 2—3 päevaks kõrvaldada kõrvetava päikese käest. Ümberistutamisel tuleb lilled puhastada kuivanud osadest ja tarviduse korral tugevad nad nägusatele keppidele.

Hea arenemise ja kasvu eelduseks on toalilledele juures õige kastmine. Kasta tuleb alati pehmema veega, nagu vihma-, jõe-, järve- või tiigiveega. Juhul, kui karge veega kastmine on vältimatu, tuleb vett keeta ja lasta sel seista, et lubi sarestuks. Sobivaim toalilledele kastmiseaeg on õhtul, kuid hilisügisel ja talvel on soodsam seda toimetada hommikuti. Kasta võib harvem, aga põhjalikult, kuid mitte jälle nii, et poti alusel on alaliselt vesi, sest siis muutub muld hapuks ja taim haigestub. Väga otstarbekohane on soojal, päikeserikkal ajal lilledele piserda-

mine pehme veega; lubjarikast vett pole soovitatav siin kasutada, sest lillede lehed kattuvad valge lubjakorraga. Piserdamine toimub vastava pulverisaatoriga, milliseid leidub odavasti müügil aiariistade-ärides. Piserdamine aitab tunduvalt kaasa lillede kasvule, eriti kuivades eluruumides, muutes taimed ilusaks, rohelisteks ning rõõmsaks. Samuti on tarvilik niiske puuvilliga või märja lapiga lehti vahetevahel puhastada, et õhupilud ei ummistuks ega takistaks seega lille elutegevust. Kaktuste ja teiste karvaste taimede puhastamiseks võib edukalt kasutada ka pehmet pintslit.

Juhul, kui muld osutub toitainete-vaeseks, ei ole lillel õiget kasvu jõudu. Sel puhul võib toalilli ka väetada, milleks kasutatakse nitrofoskat. Nitrofoskat tuleb lisandada 1–2 g 1 liitri vee kohta, millise lahusega kasta taimi. Samuti võib väetamiseks kasutada ärides müüdavaid erilisi lilleväetisi, milliste pakenditel on olemas tarvitamisõpetus. Väetamist võib alata alles paar nädalat pärast istutamist. Ümberistutamisel mitte väetist anda. Veel võiks lisandada, et väetamist võib alata alles siis, kui taimed on juba kasvuoos, mitte puhkeajal — talvel.

Olgu tähendatud, et toalilledel on kaunis rohkesti vaenlasi kilptäide ja lehtetäide näol. Nimetatud kahjurite vastu tuleb võidelda nikotiin-sulfaadiga, mida tuleb pritsida taimedele kahjurite iludes. Lähem tarvitamisõpetus on äridest müüdavatel pakenditel märgitud.

Kahjulikud on ka vihmauss ja teised ussid, mis kuidagi lillepoti mullasse sattunud. Nende tõrjeks on soovitatav lilli valada sooja veega, mitte üle 40–42° C, mille tagajärjel ussid ilmuvad mullapinnale, kust neid võimalik ära korjata.

b) Puuviljaaed.

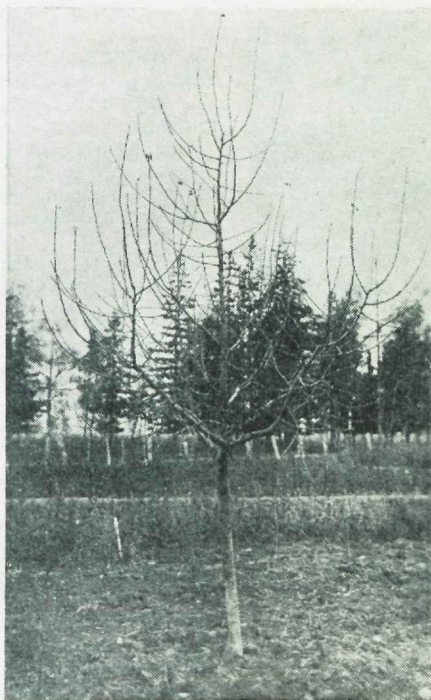
Noorte viljapuude võra arendamine.

Et meie aedades oleksid elujõulised, kandevõimelised ja nägusad viljapuud, selleks tuleb noorte viljapuude juures pärast istutamist 4–6 a. jooksul kevadeti — aprillikuus — läbi viia võraarendamisloiked. Vastavate loigete abil on võimalik arendada väga mitmekujulisi võrasid, kuid tänapäeval peetakse parimaks rindetu püramiidvõra.

Võraarendamis-loiked nõuavad tublit vilumust, sest siin tuleb arvestada nii iga üksiku noore viljapuu iseärasustega kui ka liigi ja sordi omapärasustega; siin ei saa talitada kindla šabloni järgi, vaid silm ja käsi peavad harjuma iga üksiku puu juures koos töötama. Võraarendamisloigete läbiviimiseks võiks tarvitada järgmist tööde järjekorda:

1. üleearuste võraharude kõrvaldamine; võra arendamiseks kasutatakse peamiselt 3–5 haru, kuna ülejäänud kõrvaldatakse, kusjuures järelejäänud kõrvalharud peavad olema suunatud ühtlaselt igasse ilmakaarde;

2. risti ja võra sisse kasvavate võrsete

Noor viljapuu enne võraarendamisloiget

Noor viljapuu pärast võraarendamisloigete läbiviimist

kõrvaldamine, vastasel korral ummistub võra;

3. tuleb üksikuid kõrvalharusid omavahel tasakaalustada, kusjuures pikemaid kõrvalharusid kärbitakse tugevamalt ja nõrgemaid vastavalt vähem, tüvepikendus peab aga jääma ikkagi kõrvalharudest pikemaks, et võiks moodustada tugevama ja vastupidavama tüve. Lõiked tehakse terava aianoa või -kääridega ning haavad määratakse puuvahaga.

Noorte viljapuude võra arendamine on küllaltki oskust ja teadmisi nõudev töö, mispärast on soovitatav lasta seda teostada vastava asjatundja poolt. (Vt. pilt!).

Vanemate viljapuude võra harvendamine.

Aegade jooksul muutub vanadel viljapuudel võra tihedaks. Võrassa ei pääse enam küllaldaselt valgust, et see võimaldaks sisemistel lehtedel assimileerida, sisemised viljaoksad surevad aeg-ajalt, vili muutub väikeseks, jumetuks ja vähemväärtuslikuks. Võra harvendust teostatakse harilikult kahe-kolme aasta järel. Üle kolme aasta pole soovitatav võra harvendusega viivitada, sest siis tuleb korraga palju oksa võrast kõrvaldada ja tekitab palju haavu.

Viljapuude võra harvendamist tuleb alata märtsi lõpul või aprilli esimesel poolel, millal suuremad öökülmad möödas. Võrade harvendamisel on vilumata inimesil soovitatav töötada kahekesi, kus-

juures neist vilunum asub all ja näitab puu otsas olijale, milliseid oksa tuleb kõrvaldada.

Kõrvaldada tuleb: 1) kõik kuivanud oksad; 2) oksad, mis ristlevad ja üksteist hõõruvad, kõrvaldades neist nõrgema, ebasoovitava suunaga; 3) üksikud allarippuvad oksad, mis maaharimist takistavad, jne. Üldiselt tuleks harvendada sääraselt, et igale poole võrassa pääseks küllaldaselt valgust. Okste lõikamisel tuleks kasutada tihedate hammastega saagi, kusjuures oksad saagida ilma tüükata, sest tüvest väljaulatuv tüügas ei parane kunagi, vaid hakkab kuivama, mädanema. Saetud okste haavad on soovitatav siledaks lõigata ning katta vastava haavamäärdega (Forkerti määre, õlivärv).

Samuti on soovitatav varakevadel vanemate viljapuude tüvedelt korp kõrvaldada, kusjuures puhastatava puu alla asetatakse riie, millele langeb lahtikraabitud korp. Viimane põletatakse, kuna selles leidub palju kahjureid ja nende mune.

Marjapõõsaste hooldamine.

Marjapõõsaste juures tuleb samuti sooritada harvendustööd, kõrvaldades oksad, mis üle nelja a. vanad. Vanad oksad on muutunud väheviljakaks. Põõsaste harvendamisel tuleb silmas pidada juba viljapuude juures nimetatud nõuet: valguse ligipääs olgu võimaldatud kõigile okstele ühetaoliselt.

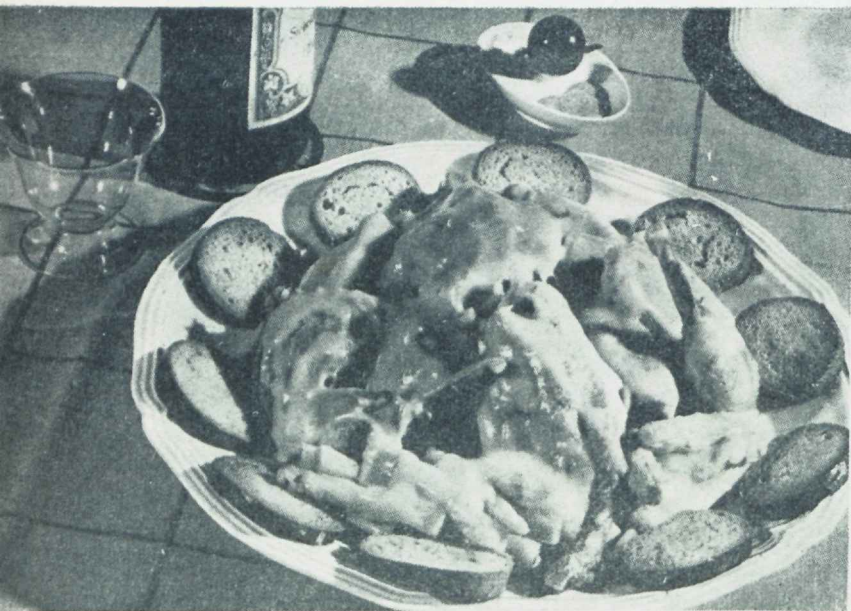
Palmide eest hoolitsemine

Palm on suurte avarate ruumide lill, kus küllalt õhku ja valgust. Talvel pole soovitatav paigutada palmi liiga sooja ruumi, jätkub küllalt, kui toa temperatuur on 15–16° C. Harilikult on toa õhk paljudes korterites liiga kuiv, seepärast on väga soovitatav piserdada palmi pulverisaatoriga ning puhastada lehti märja pehme lapiga või puuvill-topiga. Liiga kuivades korterites paigutada keskkütte-radiaatoreile märjad lapid, mis suurendavad toa õhuniiskust. Tuleb hoolitseda, et palmidel oleks küllalt toitainete-rikas muld. Üldiselt nõuavad palmid raskemat mulda, milleks võiks võtta raskemat mätta-mulda ja segada sellele juurde sõnnikumulda ning pestud liiva. Noori palme on soovitatav igal kevadel ümber istutada, kuna vanemaid suuri palme istutada 3–4 aasta järel; kuid ka kevadel, millal ei toimu ümberistutamine, on siiski soovitatav peal-mist mullakorda uuendada. Ümberistutamisel tuleb haigeid

juureosi kärpida kuni tervete osadeni ja panna haavakohtadele sõepuru.

Palmide ümberistutamisel tuleb muld tugevasti pulgaga potti suruda, sest vastasel korral kerkib muld juurtega üles. Et üleearune vesi potist ära voolaks, selleks tehakse mitu auku puust-valmistatud poti põhja ja paigutatakse põhjale kiht kruusa.

Palmi suuremateks vaenlasteks on kilptäid ja veel mitmesugused teised täid. Nende vastu võitlemiseks tuleb palme pritsida nikotiinsulfaadiga, millel on vastav pritsimislahuse valmistamisõpetus pakendil. Palme on soovitatav suvel ka välja viia, kusjuures neid mitte kohe alguses ei või kõrvetava päikese kätte paigutada, vaid tõsta varjulisesse kohta ja siis aeg-ajalt päikeserikkamasse kohta.

KANAFRIKASSE

Makaronitoite

Kevadtalvel, kui on raske saada häid kartuleid, on makaronitoidud heaks vahelduseks ja asendajaks kartulitele. Ei tarvitse piirduda ainult lihtsalt keedetud makaronidega, vaid võib neid ühendada liha, kala, juustu, seente jm. toitudega. Makaronitoite võib pakkuda nii hommiku-, lõuna- kui ka õhtueineks. Nende tarvitamiskaala on väga lai ja mitmekesine.

Meie tavalisim makaronisort on toru- ehk putkmakaronid, peale nende on olemas pael- ehk lintmakaronid, ussitaolised vermisseelid ja mitmesugused väikesed makaronid, mis sobivad suppide juurde lisandiks ning salatite kaunistamiseks.

Kuna makaronide õige keetmine on nende valmistamisel kõige tähtsam, siis tuleb sellele juhtida erilist tähelepanu. Kõigepealt uhetakse makaronid, välja arvatud, kui nad on ostetud eripakendis. Nad asetatakse keeva, soolaga-maitsetatud vette. Vett peab olema rohkesti, muidu jäävad makaronid pealt kõvaks ja muutuvad alt klištriseks. Soola pannakse 1 spl. 1 l vee kohta ja vett peab olema vähemalt 1 l 100 g makaronide kohta. Lastakse algul keeda suurel tulel ja siis tasakesi haududa kaane all väikesel tulel. Keetmisaeg on olenev makaronide paksusest. Tavaline torumakaron keeb pehmeks 20–30 min. jooksul, lintmakaronid 15–20 minutiga; kunagi ei tohi neil lasta liiga kaua keeda. Kohe, kui nad on küpsed, valatakse vesi ära ja lastakse makaronid nõrguda sõelal, mida tugevasti raputatakse, et kõik vesi ära voolaks. Võib makaronid ka kohe pärast keetmist külma veega üle valada, siis nad ei klepu kokku.

Sel viisil vees keedetud makaronid on maotud, nende maitset tuleb kuidagi tõsta. Näiteks sobib selleks tugevamaitseline riivitud juust. Nõrgunud makaronid pannakse uuesti kastrulisse, lisandatakse vöid ja riivitud juustu, siis tõstetakse kastrul tasasele tulele ja raputatakse, kuni või on sulanud ning makaronid soenenud. Antakse lauale kuumalt liha- ja kalatoitude lisandina.

Peale keedetud makaronide maitsevad hästi ka hautatud, mooritud makaronid ja makaronivormid. Makarone võib ühendada teiste toitudega, saades nii ikka uusi ja uusi roogi.

MAKARONID KASTMES

Ained: 200 g makarone, vett, soola, 2 spl. vöid, 2,5 spl. jahu, 2 kl. piima.

Makaronid tükeldatakse umbes 4 sm pikkusteks tükkideks ja keedetakse, nagu eespool seletatud. Kuumutatud vöis pruunistatakse jahu, lisandatakse piim ja lastakse kastmel keeda 10 min. Siis lisatakse juurde nõrgunud makaronid ja maitsetatakse soolaga. Süüakse lihtsate lihatoitude juurde.

MAKARONIVORM

Ained: 250 g makarone, vett, soola, 100 g juustu, 60 g vöid, 1 kl. rõõska koort, 2 spl. riivleiba.

Makaronid keedetakse, lastakse hästi kuivaks nõrguda ja valatakse vöitid vormi, kusjuures makaronikihtide vahele pannakse rohkesti juustu ja vöitükikesi ning valatakse koor üle. Peale riputatakse riivjuustu, riivleiba ja vöitükikesi. Küpsetatakse ahjus umbes 20 min. Süüakse liha- ja kalatoitude juurde.

MAKARONI- JA SINGIVORM

Ained: soola, vett, 150 g makarone, 150 g sinki, 2 kl. piima, 2 muna, vöid, riivleiba, valget pipart.

Makaronid keedetakse. Vöitid vormi pannakse kihtimisi makarone ning singiviilukaid ja peale valatakse munapiim. Peale riputatakse riivleiba ja asetatakse vöitükikesi. Küpsetatakse ahjus ja antakse kohe kuumalt lauale kas tomatikastmega või ilma. Kaste valmistatakse vöist, jahust, veest, koorrest, tomatipüreest ja maitsestatakse soola ning valge pipraga.

MAKARONI- JA SEENEVORM

Ained: 150 g makarone, soola, vett, 300 g soolatud seeni, vöid, 2 muna, 2 kl. piima, valget pipart.

Keedetud makaronid ja pruunistatud seened asetatakse kihtimisi vöitid vormi, Peale valatakse soolaga-maitsestatud munapiim. Küpsetatakse ahjus. Süüakse sulavöiga.

MAKARONIRING MAKSAKASTMEGA

Ained: 200 g makarone, vett, soola, 3 spl. riivitud juustu, 2 spl. riivleiba, 2 spl. vöid.

1/2 kg maksa, 2 spl. vöid, soola, valget pipart, 2–3 spl. jahu, keeva vett, 100 g koort.

Makaronid keedetakse võimalikult pikkadena. Vesi valatakse ära. Makaronid asetatakse ringikujulisse vormi, valades peale sulavöid ning riputades üle juustu ja riivleivaga. Küpsetatakse ahjus, kuni makaronid tõmbuvad pealt helepruuniks. Süüakse maksakastmega.

Maksakaste valmistatakse järgmiselt. Puhastatud maks lõigutakse kuupideks. Need pruunistatakse vöis, lisandatakse maitseaineid ja jahu ning siis keev vesi ja lastakse keeda kuni küpsemiseni. Enne laualetoomist lisandatakse koor. Kaste ei või olla väga vedel.

Samuti võib kastme valmistada ka järelejäänud praest.

* * *

SPINATISUPP

Ained: 1–1 1/2 l vett või lihaleent, 200 g spinatit, 2–3 spl. vöid, 2 spl. jahu, 100 g hapukoort, 2 muna, soola.

Spinatilehed pesta hästi läbi, hakkida peeneks ja hautada vähese vee ja vöiga pehmeks. Lisandada vesi või lihaleent, siis jahutumm ning soola ja keeta läbi. Hakitud munad ja koor lisandada supile enne laualeandmist.

NUUDLISUPP

1/2 kg pehmet veiseliha lõikuda kuupideks ja riputada soolaga. 2 suurt sibulat ja 1 pea kapsast lõikuda ribadeks ning moorida ühes lihakuupidega 2 spl. vöis või rasvas ilma veeta pruuniks. Riputada peale veidi jahu, lasta ka see pruuniks minna ja valada siis juurde 1 1/2–2 l vett. Keeta tasasel tulel. Seejärel lisada juurde 1/2 kl. tomatipüreed või 2–3 värsket tomatit. Lõpuks lisada juurde veidi nuudleid ja maitsestada soola ning peenekshakitud peterselliga. Laualeandmisel panna vaagnasse 1–2 spl. hapukoort.

PEEDISALAT

Peedid keeta või küpsetada. Kui nad on jahtunud, lõikuda piklikeks viilukaiks ja valada üle lahjendatud äädikaga, millele maitseks lisandatud suhkrut ja tükk toorest mädarõigast. Sobiv salat liha- või kalatoitude juurde.

MOORITUD VASIKAMAKS

Vasikamaks lõigatakse viilukateks ja pannakse kastrulisse, kus on võid, peenekshakitud sibulat, rohelist sibulat ja küüslauku, lastakse veidi aega praadida ja lisandatakse siis pisut nisujahu. Kui jahu on pruunistunud, valatakse juurde 1 kl. vett ja niisama palju valget viina. Maitsestatakse soola ja pipraga. Lastakse keeda umbes 1/2 tundi. Kui maks on tõstetud vaagnale, segatakse 3 munakollast mõne tilga viinaga ja valatakse kastmesse. Siis kallatakse kaste maksalõikudele. Süüakse praetud kartulitega.

VASIKAKOTLET SIBULAKASTMES

Pehmest vasikalihast lõigatakse õhukesed viilukad, klopitakse läbi ja riputatakse pipra ning soolaga ning praetakse kiiresti tules võis mõlemalt poolt pruuniks.

Kastmeks lõigatakse 2—3 suurt sibulat viilukateks ja lastakse keeda praevõis, millele lisandatud veidi keeva vett ning 1 tl. tomatipüreed. Segu hõõrutakse läbi sõela. Kaste valmistatakse rasvast, jahust ja lihaleemest või veest, millele lisandatakse sibulapüree ja 2 spl. lapukoort. Maitsestatakse soolaga, keedetakse läbi ja valatakse praetud lihaviilukaile. Antakse lauale pruunide kartulite või makaronidega.

HAUTATUD MAK SIBULATÄITMEGA

A i n e d: 1 vasikamaks, sibulaid, soola, 1 spl. jahu, 1 kl. vett, koort, võid või rasva.

Maks pesta ja puhastada soontest ning lõigata pikuti lõhe sisse. Sinna asetada kooritud sibulat ning siduda maks niidiga ümberringi kinni. Siis asetada paja põhja 1—2 spl. rasva või võid, lasta tuliseks minna ja asetada maks sisse. Pruunistada igalt poolt, riputada üle soolaga ja lisandada juurde keeva vett. Hautada kaane all, kuni küps. Siis tõsta maks vaagnale ja võtta niit ümbert. Lõigata viilukateks. Kastmele lisandada 1 spl. jahu, piima või koort ja maitsestada soolaga. Kaste valada üle maksalõikude. Anda lauale kartulipudru või soolvees keedetud kartulitega.

HAUTATUD VASIKARIND

A i n e d: 1 1/2—2 kg vasikarinda, 2 sibulat, 1 petersell, 1/4 sellerit, 1/2 kl. marjamahla või 1/2 sidruni mahl, 2 spl. jahu, vett, soola, rasva, koort.

Vasikarind raiuda tükkideks, pesta, kuivatada puhta lapiga ja pruunistada tules rasvas või võis pajas ümberringi pruuniks ning tõsta välja. Pajasolevas rasvas pruunistada jahu, lisandades sellele vähehaaval 1/2 l keeva vett ja marja- või sidrunimahla. Tõsta liha kastmesse, lisada juurde puhastatud maitseained ja hautada kõik kaane all tasasel tulel pehmeks. Maitseained välja võtta, lisandada kastmele 2 spl. hapukoort, ning kui kaste väga paksuks läinud, siis veel veidi kuumat vett. Soovi korral lisandada kastmele peenekshakitud marineeritud puravikke.

Anda lauale keedetud kartulite ja mõne aedviljaga.

SOOLARÄIME-VORM SEAPEKIGA

1 kg soolaräimi panna eelmisel õhtul likku. Järgmisel hommikul vahetada vett. Puhastada peast ja sisikonnast, pesta ning laduda rasvaga-määritud vormi või sügavale pannile, asetades igale kihile vahele pannil-pruunistatud pekiviilukaid, sibularingaid ja veidi jahu. Küpsetada ahjus või pliidil tasasel tulel. Süüa keedetud kartulitega.

SAIAPUDING RABARBRIKOMPOTIGA

KANAFRIKASSEE

Kana puhastada ja pesta ning asetada keeva vette, kuhu on riputatud paras jagu soola ja supirohelist. Vaht ära võtta ning keeta, kuni kana pehme. Siis võtta leemest välja, tükeldada ning hoida soojas kohas.

Kaste valmistada 1 spl. pruunistatud võist, millele lisandada 1 spl. jahu, kanaleent, 2—3 spl. koort ja maitseks soola ning sidrunimahla. Läbi keeta ja valada kanalihale. Saiaviilukad röstida võis. Anda lauale kanapuljong, frikassée saiaviilukate ja keenud riisiga.

ROHELISED OAD TOMATITEGA

Tomatid lõigatakse neljaks, riputatakse peale soola ja pipart ning praetakse võis. Rohelised oad keedetakse soolvees. Siis laotakse nii tomatid kui ka oad vaagnale ritta. Ubadele valatakse veidi sulavõid ja tomatite peale riputatakse peenekshakitud petersellilehti.

HERNEKOOGID

A i n e d: 2 kl. rohelisti herneid, 3 kl. piima, 10 spl. nisupüüli, soola, 1 spl. suhkrut, 3 spl. võid või rasva, 3—4 muna, 1 kl. koort, 1 tl. söögisoodat.

Puhastatud herned panna eelmisel õhtul ühes suhkruga ja söögisoodaga likku. Enne keetmist valada leovesi pealt ära ning keeta herned vähese veega pehmeks. Hõõruda siis läbi sõela või ajada läbi lihamasina. Segada klopitud munakollased piima, jahu, hernepudru ja teiste antud ainetega, lõpuks lisandada kõvaks vahuks löödud munavalge ja küpsetada pannil tules võis või rasvas väikesed noaga vormitud koogikesed. Süüa lihatoitude juurde või sulavõiga eri toiduna.

SAIAPUDING RABARBRIKOMPOTIGA

A i n e d: 4—5 prantssaia, 100 g võid, 100 g suhkrut, 4 muna, 2 kl. piima, veidi soola.

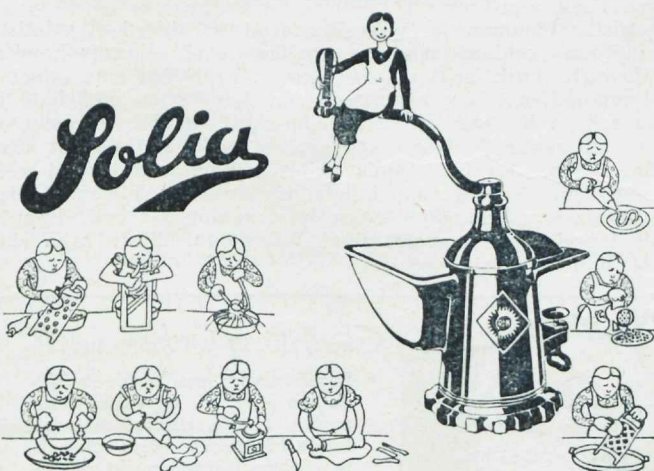
K o m p o t i k s: 1/2—1 kg rabarbrit, suhkrut, sidrunikoort. Saiad leotada piimas ja pigistada välja. Siis vahustada või, lisandada suhkur, sool ja ükshaaval munakollased ning hõõruda vahule. Lisada juurde saiamassile. Munavalge lüüa vahule ja lisandada kergelt segades teisele segule. Küpsetus- või pudingivorm määrida hästi võiga ja tõsta mass sisse. Küpsetada ahjus 30 min. või keeta veekatlal 1 tund.

Rabarbrid koorida, lõikuda väikesteks tükkideks ja keeta suhkruga, sidrunikoore ja vähese veega pehmeks. Kui puding ahjust välja võetud ja vaagnale löödud, tõsta keenud rabarbrikompost pudingile. Keedumahl anda juurde eri nõus. Süüa soojalt või külmalt.

MOOSIPIRUKAD

A i n e d: 200 g võid, 2 kl. sõredat jahu, 2 spl. suhkrut, 3—4 munakollast, soola, riivitud sidrunikoort.

Või hõõruda ühes suhkruga ja ükshaaval juurdelisatud munakollastega vahule, lisandada veidi soola ja jahu ning valmistada taigen. Valmis taigen lasta seista 1 1/2—2 tundi, siis rullida saialauale 1/2 sm paksuselt välja ja lõigata noa või lõikamisrattaga nelinurkseteks tükkideks. Ühele poole asetada nüüd 1 spl. paksu marjamoosi ja teine pool tõsta üle. Määrida pealt klopitud munaga ja küpsetada kaunis kuumas ahjus helepruuniks. Süüa jahtunult tee või kohvi juurde.

asendab kümnet köögimasinat
Esindus: Fa. A. Estam, Tartu

Sind kadestatakse sinu hammaste pärast,

kui puhastad neid iga päev Nivea-hambapastaga. Tugevalt vahutades vabastab Nivea-hambapasta hambad ruttu ja põhjalikult neid katvast inetust kollasest kihist ning eemaldab hammaste vahedesse kogunud toidujäänused ja pisikud.

Hind 50 senti — 75 senti

Werner Mehks, Tallinn

NIVEA-HAMBAPASTA

353

IMIKU HOOLDAMISEST

Kõige ilusam, mis siin maailmas on, see on väike laps. Sära-vate silmadega, siidpehmete juuste ja roosõrna nahaga pan-nakse ta meie kätele, täiuslik kuni tillukeste küünekesteni, ma-gus ime, uus inimene.

„Ta lõhnab veel taevaste aasade järele,“ ütles üks väike õde, kui talle näidati vastsündinut. Ei ole ilusamat ega tänuliku-mat ülesannet, kui viia seda väikest, peent inimõit rõõmsale arengule.

Vann.

Beebit vannitatakse iga päev. Eriti õrnanahalisi imikuid van-nitavad mõned emad hommikul ja õhtul lühidalt. Seda võib julgesti teha, kuna lapsed siis paremini öösel magavad. Kuid ühtlasi tuleb silmas pidada, et soe vann teeb lapse õrnaks, isegi nõrgestab teda. Seepärast on soovitatav soojale vanniveele lisanda-da aeglaselt külma, kuni vesi on jahe ja hilisematel kuudel külm. Ka imiku juures on asi nii, et soe vesi avab nahapoorid ja teeb seeläbi naha jaheda õhu suhtes väga tundlikuks, kuna külm vesi pooride sulgemisega jälle pahe kõrvaldab ning naha tugevamaks teeb.

Kas peab last õlitama? Jah, õlitamine pärast vannitamist muu-dab naha sametpehmeks ning on ühtlasi mõjuv külmakaitse.

Kosmeetilised ja arstlikud vannilisandid.

Imikuid väga tundliku nahaga, mis juba punetab, vannitatakse kliidevees. Selleks panna kotikesse kaks peotäit nisukliisid, valada üle keeva veega, pressida kotike välja ning lisandada vedelik vanniveele.

Väikelapsele ja koolilapsele võib närvisüsteemi tugevdamiseks ja vereringe elustamiseks aeg-ajalt teha männiokaste-vanni. Eriti soovitatav lastevann on kalmusevann. (Kalmust võib ise korjata ja säilitada kuivatatud tükikesi portselannõus.)

Piimaraig

on paljude emade mure. Piimaraig tekib kuiva või märja löö-bena imiku põskedele ja pähe, mõnikord isegi kogu kehale ning esineb nii rinna- kui ka kunstlikult toidetavil lastel. Sel juhul tuleb haiget last vähem vannitada, võib-olla ainult kolm korda nädalas ja siis kummelivannis. Märja lööbe korral aga tamme-koore-vannis. Selleks keeta peotäis kummeleid 15 minutit või 500 g tammekoort 1 tund 2–3 l vees. Saadud ekstrakt lisan-dada vanniveele. Muidu tarvitatakse haigestunud naha pesemiseks vett, millele on lisandatud paar tilka arnikatinktuuri, mis takistab kõvade koorikute tekkimist ja kiirendab paranemist. Aeg-ajalt tupsutada haiget kohta õliga. Veel rohkem kui terve vajab nahahaige laps õhku ja päikest. Erilise paran-dava mõjuga on kliimavahetus. Soovitatav on ka toitmist muuta, mida peab arst määrama: palju aed- ja puuvilja ning vähe või üldse mitte liha.

Õhuvann.

Suvel laseme imikul sipelda vabaduses, talvel aga mõõdukalt soojas ja korralikult tuulutatud toas. Seeläbi ei suurene üksi nahategevus ja ainevahetus, vaid ka lapse lõbu oma jäsemete liigutamisest. See tugevdab väikese inimlapse kehalist enese-tunnet ja on aluseks süstemaatiliselt teostatud imiku-võimlemi-sele, mida küllalt soovitada ei jõua.

Ka lapse juuksed vajavad ravi.

Meie vanemad saatsid oma lapsi meeleldi maikuu vihma kätte sõnadega, et siis juuksed ja ka lapsed ise kasvavad. Peapese-miseks kasutasid nad juuksekasvu tugevdavat munakollast. Vihmavesi on tegelikult juustelega väga hea, kuid munakollase tarvitamine pole enam ajakohane. Me peame hoolitsema, et lapse juukseid pestaks pehme veega ja et nende juuksed ai-nult leelisvabade vahenditega kokku puutuksid. Aeg-ajalt on soovitatav õlitada peanahka puhta oliiviõliga. Igale lapsejuuk-sele on hea kummeliveega pesemine, eriti ei tohi blonde juuk-seid teisiti ravida. Viimasele loputusveele lisandada poole sid-runi mahl; see teeb juuksed pehmeks ja lõhnavaks (soojenda-tud sidrun annab rohkem mahla kui külm). Hea on juuste-le ka värskete või kuivatatud nõgeselehtede vesi.

Esimene hammas on kohal!

See pisike hammas ja talle järgnevad seltsilised ei valmista üksi rõõmu, vaid nõuavad ka hoolikat ravi. Kasvav hamba-kahjustuste hulk, eriti noorte juures, peab iga ema panema mõtlema. Hea toidu kõrval, mis on kasuks kogu kehale ja ühes sellega ka hambasüsteemile, peavad emad hoolitsema, et lapsed ei saaks üksi saia ega sepikut, vaid ka rohkem kõva leiba närida. Ka tuleb anda neile reeglipäraselt toorest aed-ja puuvilja. See tugevdab hambaid. Enesestmõistetavalt tuleb hoolitseda hommikuse ja õhtuse hambapuhastuse eest. Lõpuks anda lapsele enne magamaminekut üks õun. Sest: keha elab tööst, hambad närimisest.

„Ema, sõrm jookseb verd!“

Sageli tulevad lapsed nende sõnada-ga teie juure. Siis on vajalik Hansaplast kiirsid. Hansaplast suleb haava hügieenselt, mõjub verejook-su vaigistavalt ja paranemist edenda-valt. Ta on elastne ega takista liigutusi. Pakendid alates 20-nest sendist.

Werner Mehks, Tallinn

Kiirsid Hansaplast

Teie küsite — meie vastame

S. T.

1) Vesinikülihapendiga võib hambaid puhastada ainult kord nädalas. Sagedamini puhastamine on hammastele kahjulik.

2) Kunstlikult saab näonahka pruunistada kõrguspäikese abil. Ka on müügil vastavaid tumedaid puudreid.

Lugeja Tallinnas.

Mädarõigas tuleb peeneks riivida, millele valada niipalju äädikat, et oleks parajasti kaetud. Siis määrida nägu selle vedelikuga, see pleegitab tedretähti. Nahka see vedelik maha ei koori. Tarbe korral võib nägu õhtul sisse määrida rasvakraemiga.

Haige hing.

Kleptomaaniat saab ravida ainult psüühiliselt, sellepärast pöörduge isiklikult mõne hingearsti poole. Kirjateel ei saa siin abi anda. Haigus pole otseselt päritav, kuid laps võib siiski vanematelt omandada teatud dispositiooni, haigusele valmisoleku.

L. M.

1) Vistrikkude tekkimine puberteedieas on loomulik näht. Täiskasvanul tekivad nad tavaliselt menstruatsiooni eel. Ka võivad nad olla tingitud mitmesugustest seedehäiretest; siis on vistrik nii õelda meie keha ebaõnnestunud katse naha kaudu vabaneda soolde kogunenud mürkainetest, milliseid neerud ja sooled täielikult välja ei vii, kuna teatavasti on ka nahk üheks keha eritusorganiks.

Vistrikkude vältimiseks on soovitatav loobuda neid põhjustavast toiduainest, nagu kõva juust, tugevad vürtsid, rikkalik sool, raskesti-seeditavad toidud, siis veel alkoholist ja kuumadest jookidest. Selle asemel süüa palju aed- ja puuvilja, taimeõli, piimatoite jne. Samuti hoolitseda reeglipärase iste eest. Hästi mõjub ka juhul, kui seda talutakse, pärmikuur. Selleks võtta sisse kaks korda päevas 1 tl suhkruvees hõõrutud värsket elavat pärmi. Kuuri vältus on üks kuu. Rasketel juhtudel aitab autovaktsiini süstimine.

2) Soolatüükaid saab kaotada kontsentreeritud salpeeterhappega põletamisega. Selleks teha tihedalt käsna ümber paks vaseliinirõngas, et vältida terve naha põletust, ning põletada happega ettevaatlikult tüügast.

3) Juuksekasvu edendamiseks soovitate järgmist retsepti:

Rp. Cholesterini 0,6
Ol. Ricini 3,0
Terpineoli 3,0
Carb. tetrachlor. 2,0
Extr. cort. chinae spir. sicc. 0,1
Spir. vini 90% — 75,0
Aq. dest. 14,0

Antud vedelikuga hõõruda igal õhtul peanahk hästi sisse. Enne tarvitamist soendada rohtu veevannis või ahjukapis. Tarvitada pidevalt ära mitu pudelitäit.

Blond Maia.

1) Kuiva näonaha läiget kaotab kõige paremini puuder. Muud abinõu siin pole.

2) Kestenduse kaotab näolt iga rasvakraem. Soovi korral võite osta järgmist rasvainet:

Rp. Eucerini cum aquae 15,0

3) Tedretähti on võimatu jäädavalt kaotada. Nad ilmuvad ikka jälle uuesti. Nii „Tedresan“ kui ka mädarõika ja äädika segu kaotavad nad vaid ajutiselt. Ravimit tuleb tarvitada hooaja vältel pidevalt.

4) Mõnel on loodud kollakas hambavärvus, mida pole võimalik kaotada.

5) Ebakorrapäraste hammaste suhtes pöörduge hambaarsti poole.

6) Hambaharja loputada iga kord pärast tarvitamist külma veega ja kuivatada puhta lapiga. Seejärel hoida hambahari püstasendis, harjapool ülal. Arvatavasti on Teie hambahari valmistatud halvast materjalist, muud viiga siin ei või olla.

„Mareti“ tellija.

Vastuses Teile „Maretis“ nr. 3 — 1939. a. oli eksikombel jäänud märkimata, et 3% vesinikülihapendit suuloputamiseks tarvitada 1 spl. klaasi vee kohta ning saadud lahusega suud loputada.

Tähelepanemiseks tellijaile!

Palume kõiki tellijaid, kes muudavad aadressi või teatavad numbril kadumaminekust postil, märkida teatel tellija number, milline on igal aadressil nime ees. Kui pole tellija numbrit teatatud, maksab aadressimuutmine 25 senti.

„Mareti“ talitus.

Mugava kodu

sisustamiseks valmistame hulgas valiktoonides

vaiba- ja käsitöölõnga

„ESTONIA“ vaibalõng on katsete ja äraproovitud spetsiaal-vaibalõnga villasortide tõttu kõrgel tasemel. Värvilt on lõng pleekimata ja kaunitooniline.

Tutvuge meie

vabriku vaibalõnga proovikaartidega.

Eritellimiste peale eulaniseerime lõnga koi-kindlaks.

Meie vaibalõnga müügikohad:

Võrus — A. Kiviranna, Kreutzwaldi 26;
Petseris — P. Tufanov, Kaubarida; Valgas — A. Päiv, Vabaduse 6; Pärnus — S. Pärn, Kalevi 38; Viljandis — H. Keernik, Lossi 23; Rakveres — P. Leinfeldt, Lai tän.; Narvas — „Kodukäsitöö“, Joala 26; Tapal — A. Valsiner, Pikk 12.

„ESTONIA“ villavabrik

Tartus, Riia tän. 3 ja Kivi tän. 1.

Lugeja Tallinnast.

Arvatavasti on Teie palmil kilptäid. Lugege käesolevast numbrist artiklit palmide eest hoolitsemise kohta.

R. N. Narvast.

Kui olete juba külastanud arsti ning pole abi leidnud, siis vaevalt meiega saame Teile midagi mõjuvat soovitada. Võiksite proovida määrada küüntele 1 kord päevas järgmist vedelikku.

Rp. Acid. pyrogallic. 2,5
Spir. vini 50,0

Aastatelliija S.

Teie näonahk on nähtavasti päikese suhtes väga tundlik, milline näht esineb blondide juures sagedasti. Siin ei aita muu abinõu kui varjata nägu päikese eest, niipalju kui see võimalik. Kestenduse vältimiseks tarvitage mõnd rasvakraemi.

Lugeja Läänemaalt.

Padjakatted ei ole praegu eriti moes. Kui Teie patjade jaoks päevast panipaika ei ole, siis asetage nad pigem vaiba alla voodisse. Või kui voodi on kaetud valge päevatekiga, siis võivad padjad ka voodis teki peal olla. Sellisel juhul olgu padjapüürid nägusasti kaunistatud — kas tikandi või pitsiga.

Lugeja Tallinnast.

Kõigil valmispreparaatidel peaks tarvitamisõpetus pakendil olema. Nisuüdude tarvitamise kohta ei ole võimalik retsepti anda.

Telliija L. M.

Monogrammi avaldame järjekorras. Käterätikute otstes tehke kitsas pilupalistis ning kaunistuseks tikkige rätile monogramm. Ilukäterätikud ei ole enam moes.

Teadaanne

Palume kõiki küsimuste saatjaid küsimustele juurde märkida oma täielik nimi ja aadress ning lisandada kirjale 10-sendine postmark, et saaksime neile küsimustele vastata kirjalikult; milliste vastu tunnevad huvi ainult üksikisikud, sest kõigile küsimustele ei ole võimalik „Maretis“ vastata, kuna see võtaks asjatult liiga palju ruumi.

Tellija Petserimaalt.

1) Tütarlapse suviseks peakatteks sobib mõni kergest riidmaterjalist pestav müts. Soovitav on suvel käia ilma mütsita.

2) Soovitav on paremal mulda (komposti) segada peenramullaga. Nartsissid ja tulbid peaksid Teil hästi edenema, kui olete vastava maaparanduse teinud. Pojengid pole sellele muldale kohased ja ei kasva hästi. Kui nartsissid ja tulbid õitsevad, võite peenardele paigutada suvililli.

Alatine tellija.

Solkmetest saab lahti ainult ussirohtude tarvitamisel. Täiskasvanule soovitame järgmist retsepti:

Rp. Santonini

Kalomelanos

aa 0,02

Tub. Jalap.

Sach. aa 0,15

M. f. pulv. D. tal. Dos. Nr. IV.

Neli pulbrit 1 tunni jooksul sisse võtta. Mõne nädala pärast võib ravi korrata, kui tarvis.

Nr. 9178.

Kahest klaasist koosnevad prillid on väga praktilised ja ka tervislikult lubatud. Kandke rahulikult edasi.

Oma tööstuse saadustest soovitame rikkalikus ja maitsekas valikus käsitsikootud

mööbliriideid, ukse- ja aknaeesriideid

IGAS VÄRVIS

vaiba- ja käsitöölõnga

Ostetakse maalamba villu.

Džuudiriidet lõngadele vastava ruudustikuga. Kraasimise-, korrutamise- ning riide värvimise-, vanutuse- ja pressimise-tööd tehakse kiiresti ja korralikult võistlemata headuses.

HEAD KODUMAA VILLAST RIIET

kõrge's kvaliteedis

MEIE LÕNGADE MÜÜGIKOHAD: VÕRUS, Kreuzwaldi tän. 50, A. Pihlak; VILJANDIS, Lossi tän. 16, M. Labi; PÄRNUS, Kalevi tän. 41, H. Reimann; PAIDES L. Rästas, tel. 107; PETSERIS S. Martsen; TALLINNAS, Lühijalg 6, K. Saarse; RAKVERES, Tallinna t. 20, S. Haukka; RAKVERES, Lai tän. 13, firma „Käsitöö“; NARVAS, Joala t. 26, E. Stern; VALGAS, Kesk tän. 11, firma „Amro“; TÜRIL A. Rumvolt; PÕLTSAMAAL, Jõgeva tän. 10, A. Supp; KARKSI-NUIAS Reile; TAPAL, Pikk tän. 12, A. Valsiner.

Villa- ja värvimistööstus „EKSTRA“

A. TRÄSS

TARTUS, Narva t. 49, telef. 10-07
TALLINNAS, S. Tartu mnt. nr. 12

Gunda Pärn Tallinnast.

- 1) Kasvu edendamiseks jooge kalamaksaõli.
- 2) Rindade vormimiseks kandke tihedalt istuvaid rinnahoidjaid.
- 3) Jooksva vältimiseks tuleb hoiduda niisketest korteritest ja külmetumisest.
- 4) Saleduse saavutamise kohta leiata „Mareti“ numbritest mitmesuguseid juhendeid. Valige endale sobiv. Rattasõit muudab säärelihased tugevamaks, seega ka jämedamaks.
- 5) Kandke jalakujule vastavaid, mittepigistavaid kingi.

Neiu Narvast.

Pärast grimmi mahavõtmist pesta nägu esmalt kuuma veega puhtaks ning siis pesta äädikapiiritusega:

Rp. Äädikhapet 20 g

Bensoetinktuuri 20 g

Glütseriini 20 g

Kampripiiritust 25 g

Fenooli 100 g

On sel tükk aega mõjuda lastud, siis pesta puhastatud bensiniiga maha ja võida nägu mõne pehmenitava rasvakreemiga või järgmise rasvaga:

Rp. Eucerini cum aquae 20,0

Lugeja nr. 2 Narvast.

1) Väikeste valgete ussikeste kaotamine on kaunis aeganõudev. Tehke reeglipäraselt nädalate viisi leige veega või 1% tanniinlahusega sügavaid klustiire 1—2 korda päevas. Päraku ümbrust sageli pesta. Sügelemise vältimiseks pära sisse hõõruda petrooleumiga või 1% tümoolpiiritusega. Sõrmeküüned puhastada ja lühikeseks lõigata. Ussirohu retsepti saame anda ainult siis, kui teame lapse vanust.

2) Kõõma kaotamiseks määrige peanahk 2 korda nädalas sisse järgmise salviga:

Rp. Acid. salicyl. 2,0

Sulfidol 6,0

Anthrasol 3,0

Balsam-peruv. 2,0

Adeps suill. benz. ad 60,0

MDS. salv.

Laupäeval peske pea puhtaks alkaalilise seebiapiiritusega ja vihmaveega.

Veli. Teie luuletus on liiga pikk. Ei lähe praegu. Maksame kuni 20 s. reast.

„MARETI“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 3.50, 6 kuud kr. 1.80, 3 kuud kr. 0.90. Välismaale aastas kr. 5.50, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaantel: I kaane seesmine külk kr. 120.—, viimase kaane seesmine külk kr. 100.—, viimase kaane välimine külk kr. 150.—, 1/2 lehekülje sisuosas kr. 200.—, 1/2 lehekülge kr. 100.— jne. Kuulutajaile võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vasesügav- ja mitmevärvitrüki lehekülgedel kuulutusi ei avaldata. — Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav- ja peatoimetaja: R. Puusepp. Käsitöö-, moe- ja majapidamisosakonna toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetuse, talituse, trüki- ja köitekoda: Tartus, Ülikooli 25; telefonid: kontor, trükikoda ja ärijuht 15-20, peatoimetaja ja trükikoda 19-75; pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

Igal eksemplaril lisana kaasas 16 lk. romaani „Kuhu jäi läinud aasta lumi?“

„Mareti“ trükk, Tartus, 15. aprillil 1939. a.

Ilmus müügile

suure ja huvitava
eelkevade-numbrina

Vallatu Magasin nr. 10

Ainulaadselt toimetatud ajakiri Eestis. 112 lk., neist hulk vasesügav- ja klišeetrükis. Hind ainult 50 senti

Mõnda sisust: Romulus Tiitus: Kuidas härra Toslem oli äriees ● S. Merežkovski: Armuteadus ● Pearu Orava: Pimesoole-põletik ● Igapäevane tarkus (Ameriklannade nõuanne „temakesele“) ● Eerik Laidsaar: Rebaslend ● Liken Gröwling: Käekott ● Kaarel Murdel: Jälle on kevad ● Panama-skandaal ● E. Männik: Vana mõrv ● Jane Gordon: Proov ● Õrnad huuled ● Kuidas köidan oma meest? ● Ormus: Peeter putkab ära... ● Välismaa naerab ● Mitmesugust laiat maailmast ● Suitsetamine reedab iseloomu ● Henri P. Holt: Bab Trentoni tüürimees ● Ta oli vaid peni ● Vilamus: Mesinädalate lõpp ● Jumalaga, Laine! ● A. Aret: Hiina keel ● Jne. Jne.?

Selles numbris jätkub maailmakuulus Trygve Gulbrandsen'i romaan

„Ja igavesti laulavad metsad“

MÜÜGIL KÕIKJAL

Tekstis hulk filminäitlejate kunstipäraseid pilte

MÜÜGIL KÕIKJAL

VALLATU MAGASIN

ON EESTI KÕIGE SUUREMA LEVIKUGA HUVITAV JA NÄGUS MAGASIN-AJAKIRI

Huvitavalt ja ruttu
mööduvad pikad õh-
tud, kui loete põnevat
„50-sendist romaani“

Müügil kõigis ajalehe-
müügikohtades.

Hind
ainult 50 senti

50 SENDINE ROMAN

ON ODAV RAHVARAAMATU-SEERIA

Seni ilmunud:

W. VON HOLLANDER: „ÖNN VAIKSES MAJAS“
THEA VON HARBOU: „INDIA HAUASAMMAS“
LEO TOLSTOI: „KREUTZERI SONAAT“
THEODOR FONTANE: „ABIELURIKKUJA“

Mais ilmub:

H. G. KERNMAYR: „MAGDALENA SUUR VALE“

Kuidas on 1938. a. jooksul „Maretis“ Toomas Meriheina nime all ilmunud romaani „Kastaniõis“ autori õige nimi?

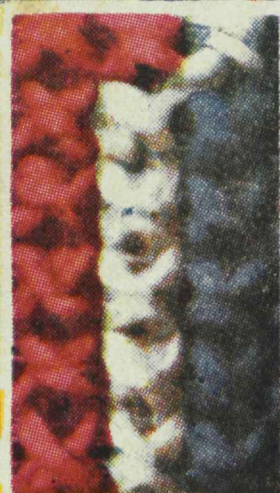
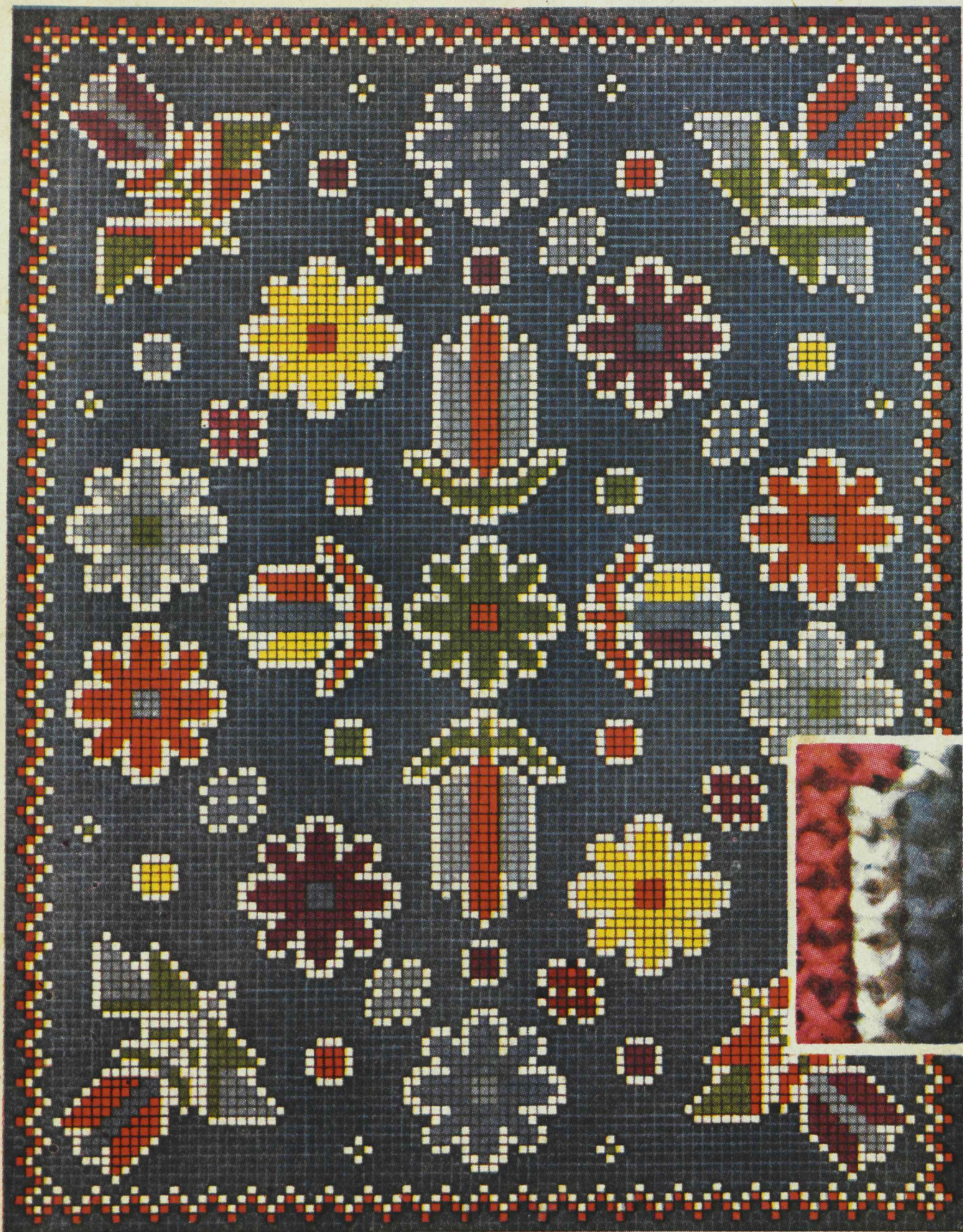
Vastamiseks tarvitage seda kupongi. Kupongi võite kleepida postkaardile.

KUPONG

Romaani „Kastaniõis“ autor

Lugeja ees- ja perekonnanimi

Adress

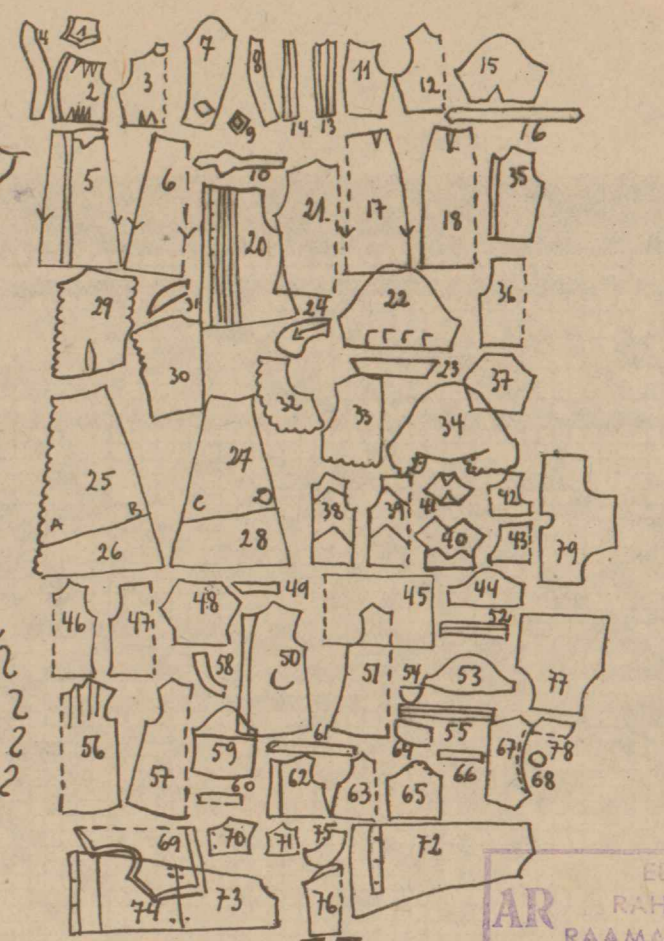
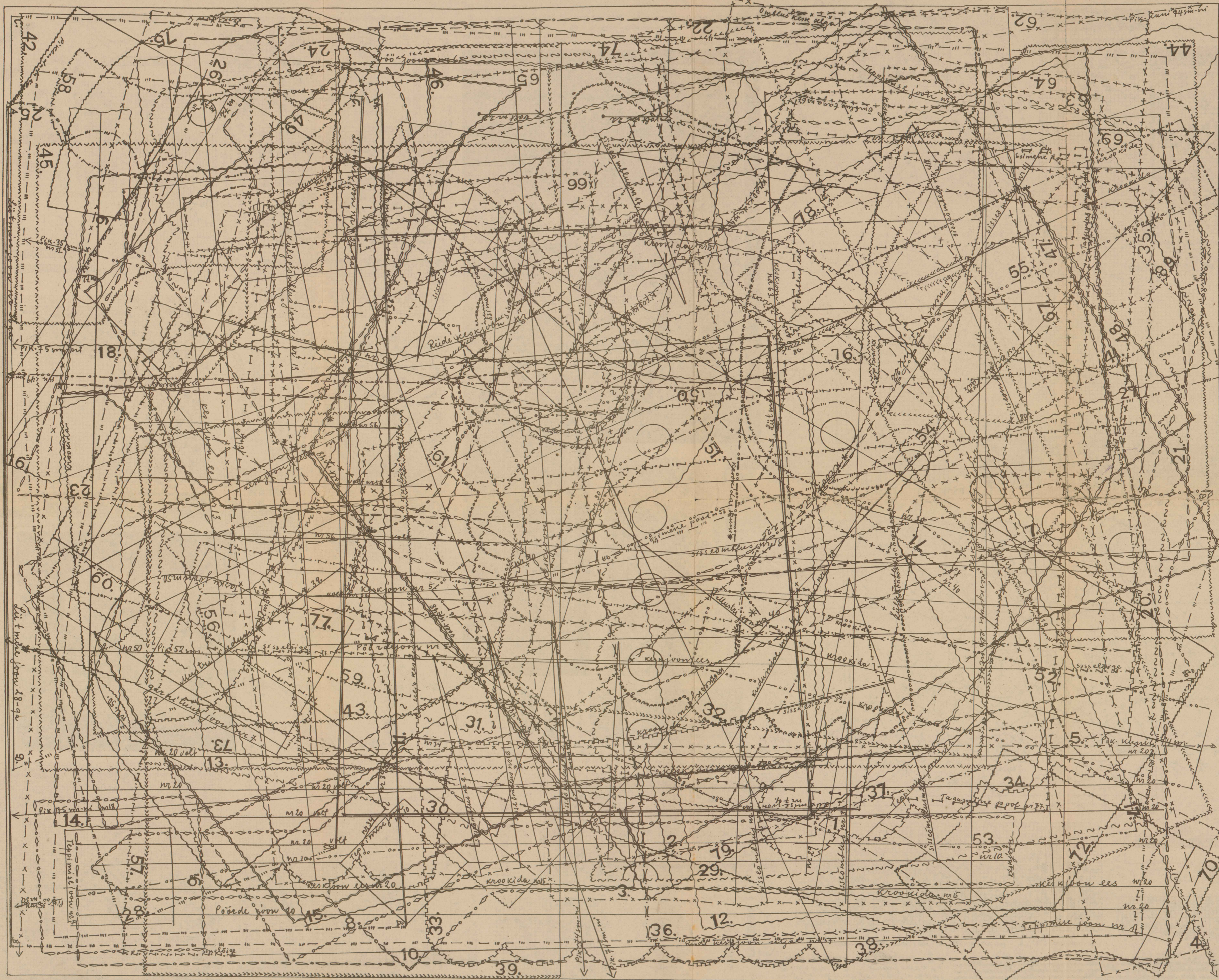
VAIP VÕI PADI

Mustri suurus on 137×99 ruutu. Kui antud mustri järgi valmistada vaip $\frac{1}{2}$ -sm lõngajämedusega džuudile, võttes igale mustri-ruudule vastavalt kaks lõnga igapidi, s. t. 1-sm^2 pinna, ning iga 1 sm^2 pinnaile õmmelda 4 risti, siis saame vaiba suuruseks 137×99 sm. Suurendades aga mustrit 3- või 4-kordselt, suureneb vastavalt ka vaip.

Sama muster sobib hästi ka sohvapadjale; õmmeldes käsitöö-džuudile, mille iga 3 lõnga annavad 1 sm, saame padja suuruseks 35×47 sm. Õmmelda tuleks iga mustri-ruudu kohta 1 rist.

Värvid A. Trässi „EKSTRA“ värvikaardi järgi:

1. Tumesinine (põhivärv)	nr. — 25
2. Heledam sinine	” — 27
3. Kollakasvalge	” — 61
4. Kollane	” — 16
5. Roheline	” — 67
6. Hall	” — 22
7. Helepunane	” — 54 või 44
8. Tumepunane	” — 52 „ 42

Naiste ja kodude kuukiri

APRILLIKUU MUSTRI JA LÕIKELEHT 1939. A.

Lõige I. Moefoto nr. 5. Mantel, rinnam. 88 sm.
 1. Esipasse
 2. Esitükk
 3. Selg
 4. Rehväär
 5. Esilaid
 6. Tagalaid
 7. Varrukas
 8. Varruka garnatuur
 9. Varruka garnatuur
 10. Vöö

Lõige II. Moefoto nr. 6. Kleit, rinnam. 88 sm.
 11. Esitükk
 12. Selg
 13. Vest
 14. Nööpaukude äär
 15. Varrukas
 16. Seolis
 17. Seeliku esilaid
 18. Seeliku tagalaid
 19. Seolis ees — 3,5 sm lai, 70 sm pikk.

Lõige III. Moefoto nr. 7. Pluus, rinnam. 84 sm.
 20. Esitükk
 21. Selg
 22. Varrukas
 23. Manset
 24. Krae

Lõige IV. Moefoto nr. 4. Kleit ja bolero, rinnam. 88 sm.
 25. 26. Esilaid
 27. 28. Tagalaid
 29. Esitükk
 30. Selg
 31. Krae
 32. Bolero esitükk
 33. Bolero selg
 34. Bolero varrukas

Lõige V. Kootud, ükandiga džemper, rm. 92 sm.
 35. Esitükk
 36. Selg
 37. Varrukas

Lõige VI. Pitsimustriline kootud pluus, rm. 84 sm.
 38. Esitükk
 39. Selg
 40. Varrukas
 41. Varruka õlg

Lõige VII. Heegeldatud kleit 2-4-a. tütarlapsele.
 42. Esipasse
 43. Seljapasse
 44. Varrukas
 45. Pool sehnassa

Lõige VIII. Heegeldatud pluus, rinnam. 92 sm.
 46. Esitükk
 47. Selg
 48. Varrukas
 49. Krae

Lõige IX. Mantel nr. 173, 1-2-a. tütarlapsele.
 50. Esitükk
 51. Selg
 52. Krae
 53. Varrukas
 54. Tašku
 55. Manset

Lõige X. Mängutükikond nr. 174, 1-2-a. lapsele.
 56. Esipool
 57. Selg
 58. Krae
 59. Varrukas
 60. Manset
 61. Vöö

Lõige XI. Jakk ja tanu lapsele, nr. 178.
 62. Esitükk
 63. Selg
 64. Krae
 65. Varrukas
 66. Manset
 67. Mütsi äär
 68. Mütsi põhi

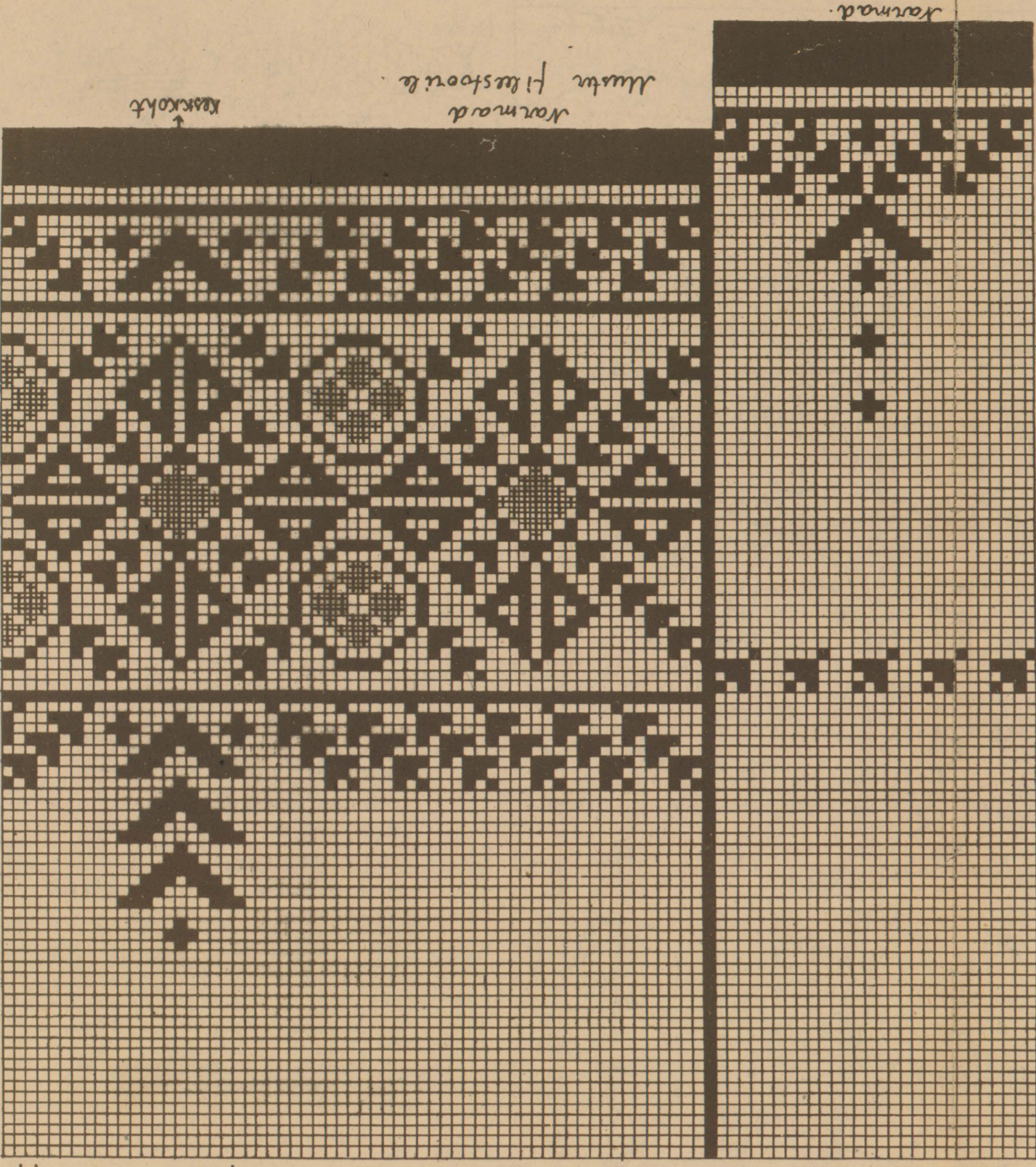
Lõige XII. Mähispüksid lapsele, nr. 181.

Lõige XIII. Magamisülikond lapsele, nr. 183.
 70. Esipasse
 71. Seljapasse
 72. Esilaid
 73. 74. Tagalaid (liita)
 75. Krae
 76. Varrukas

Lõige XIV. Siplempüksid lapsele, nr. 180.

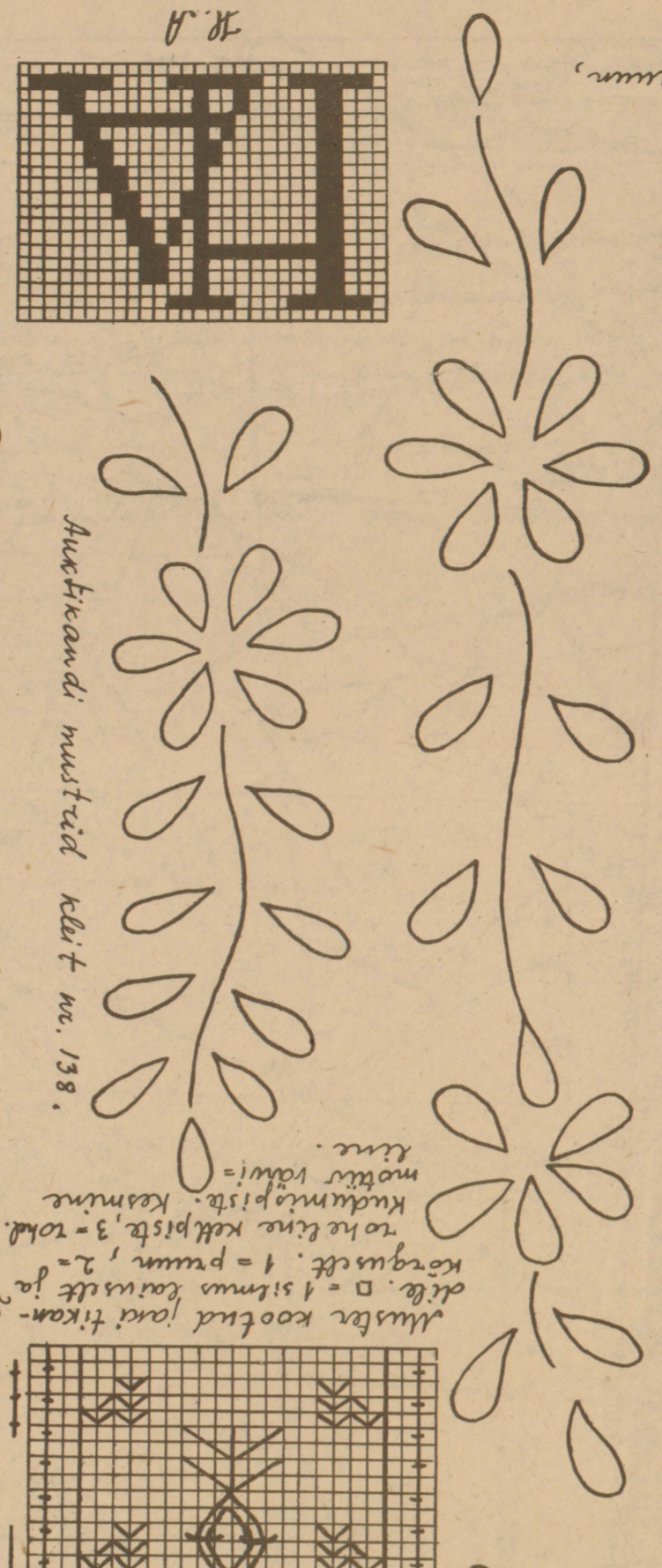
Lõige XV. Särklike lapsele, nr. 185.
 77. Pool püksiosa
 78. Jalaosa
 79. Pool osa

- Mustrilisel asuvad:
1. Narmastehnikas pada muster.
  2. Tihitud pada muster.
  3. Fileestoori muster.
  4. Kootud käterätti rakendus.
  5. Kootud küljakardinate rakendus ja mõliivid.
  6. Fileelina muster.
  7. Džemperi ükandi skeem.
  8. Pitsikoelise džemperi kudumiskiri.
  9. Tihitud kleitide mustrid.
  10. Kirjutuslaua-valba muster.
  11. Stoori, laudina ja pada muster.
  12. Monogramme.

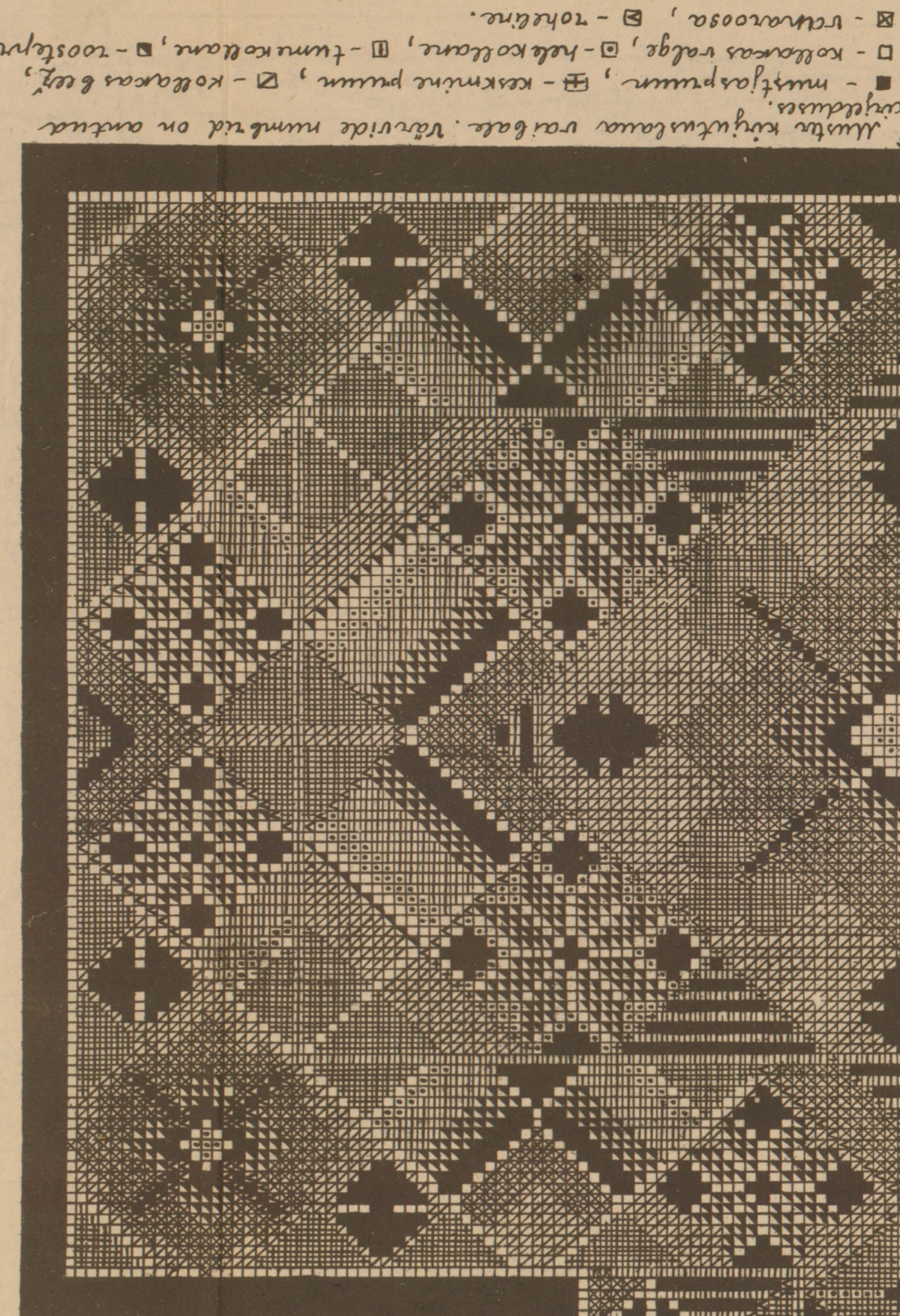

Muster Harnal
Muster Harnal

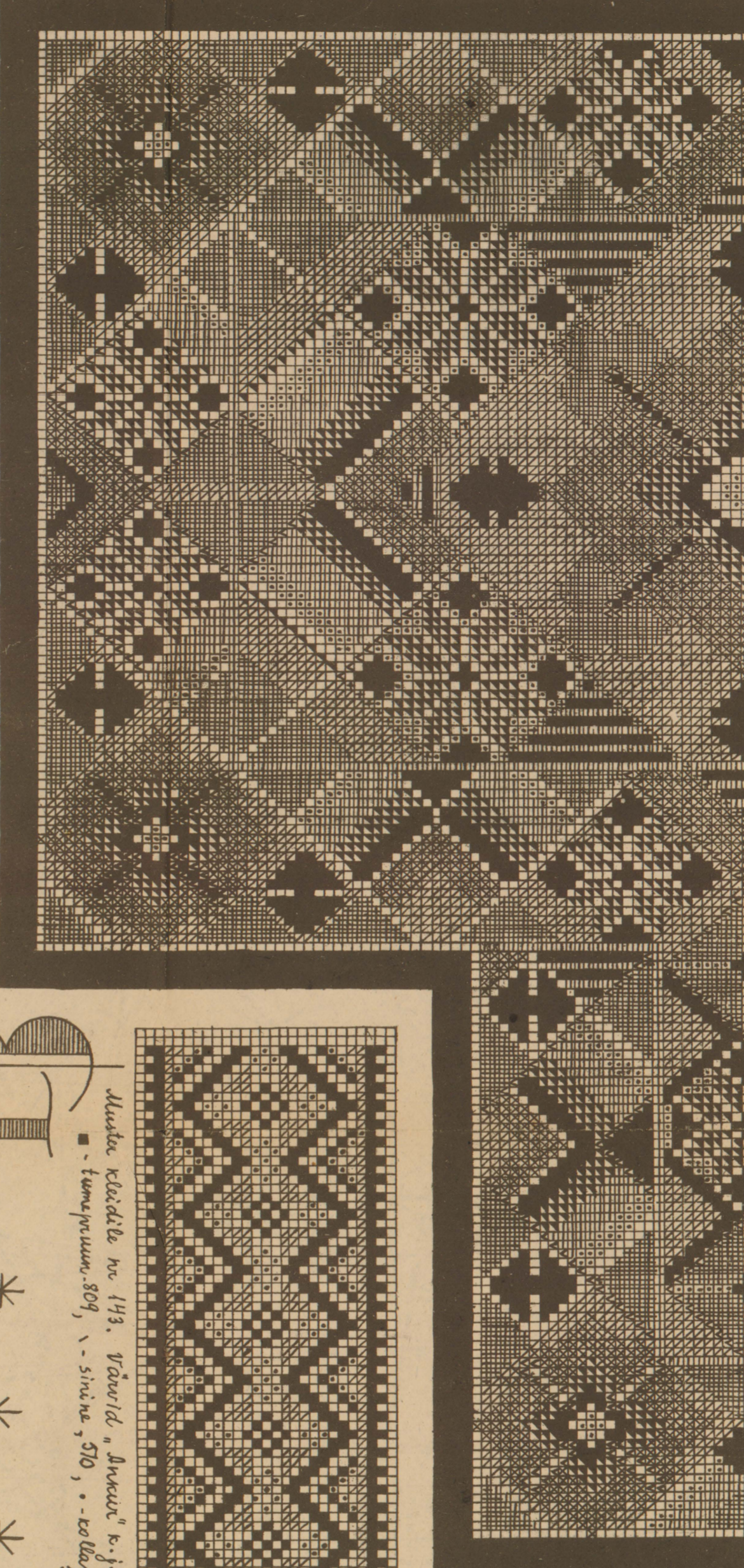
3 - kollasine 499, 4 - tumesinine 765, värvide "Harnal" kaardil järgi.
Tikandi mudelid: Eapildelid nr 176, 4 - punane 577, 2 - roheline 499.

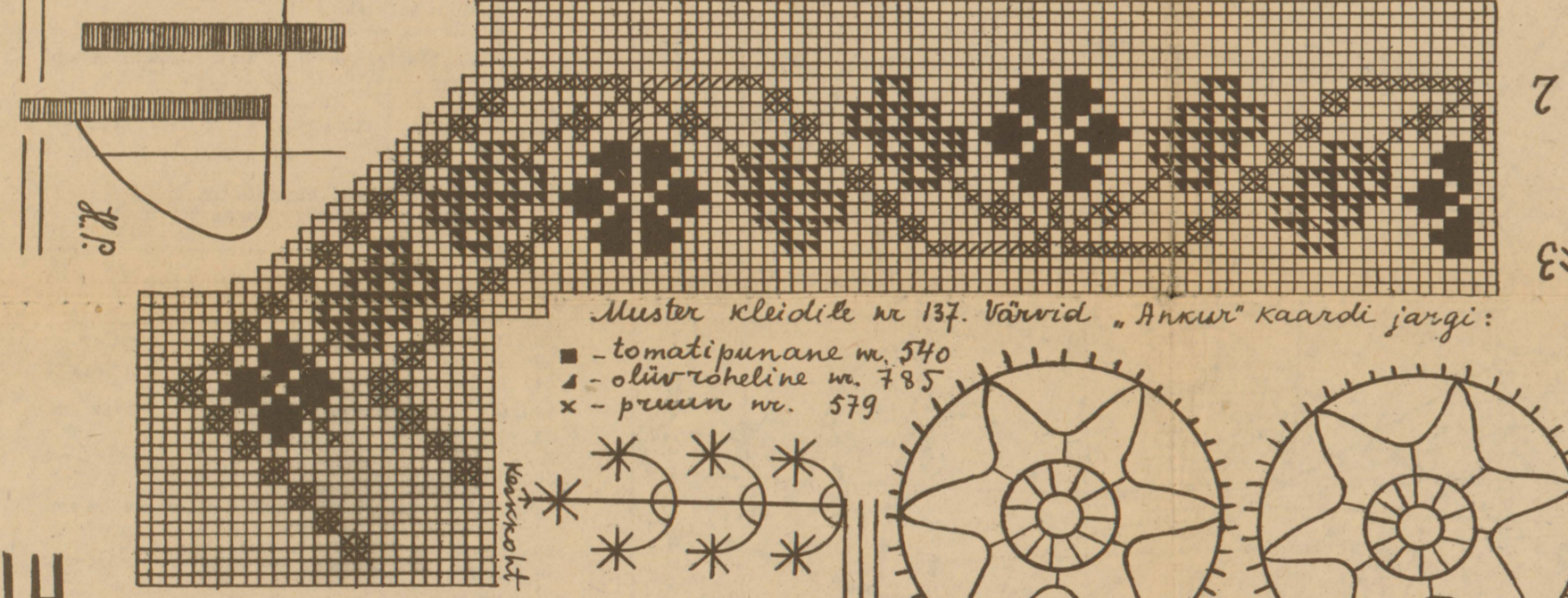
Harnal musterid klit nr. 138.

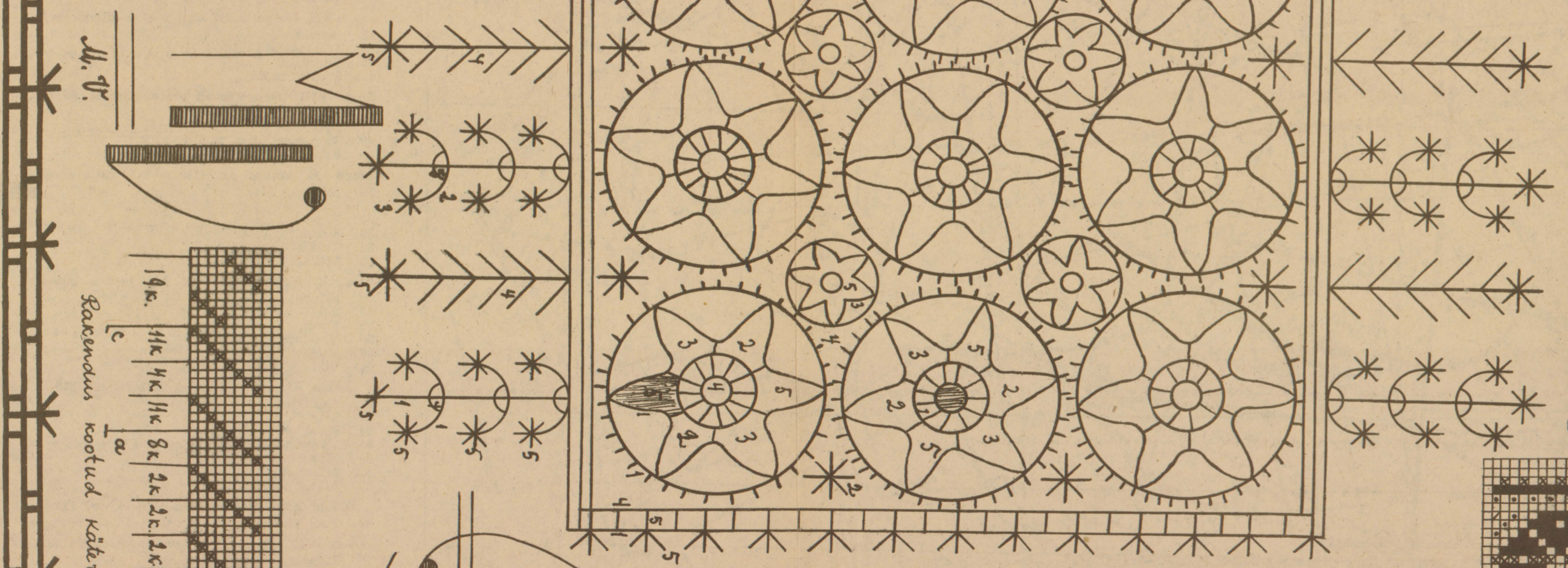
Muster kujutab endast värvi numbrid on antud

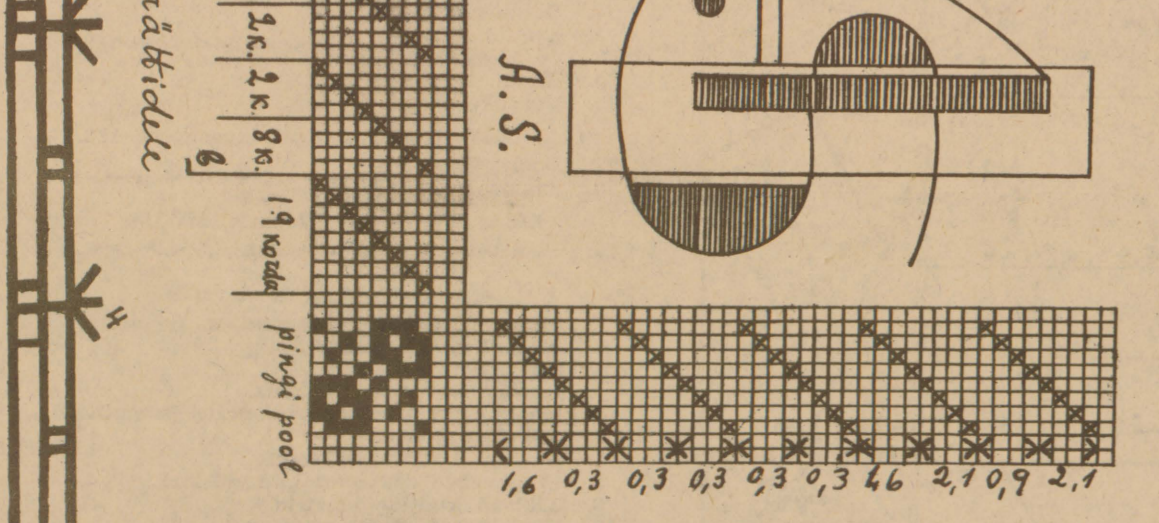
Muster klendile nr 143. Värvide "Ankur" kaardi järgi.
■ - tumepunane 809, x - sine 30, o - kollane 35.

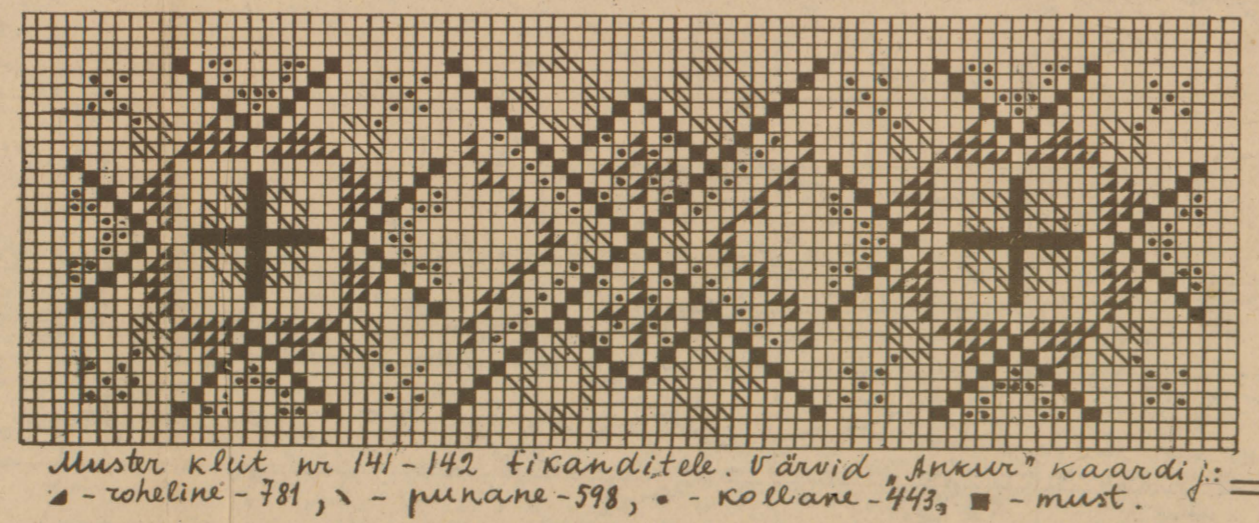
Muster kleidile nr 137. Värvide "Ankur" kaardi järgi:
■ - tomatipunane nr. 540
▲ - oliivroheline nr. 795
x - pruun nr. 579

Kudumiskiri pitsikoelisele pleustle.
■ - parempidi silmus, ▲ - vasempidi silmus.
□ - pahempidi silmus, ▣ - vasempidi silmus.
○ - kimbeldarada (shaki), n - 3 s. - - - -

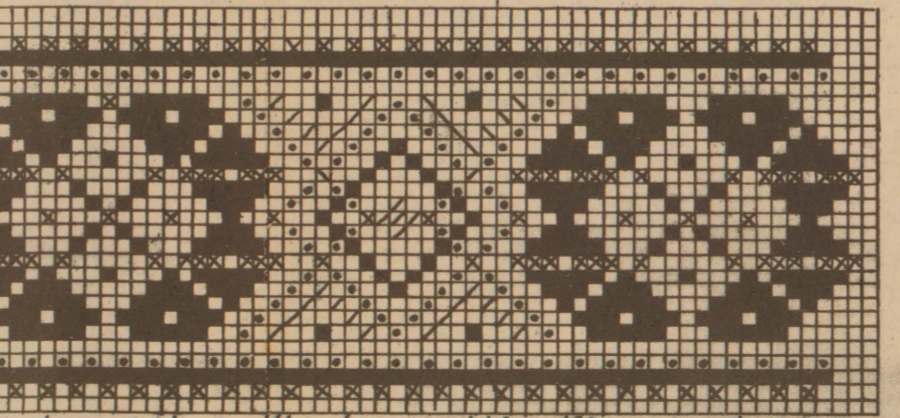

Muster trikitud padjale.

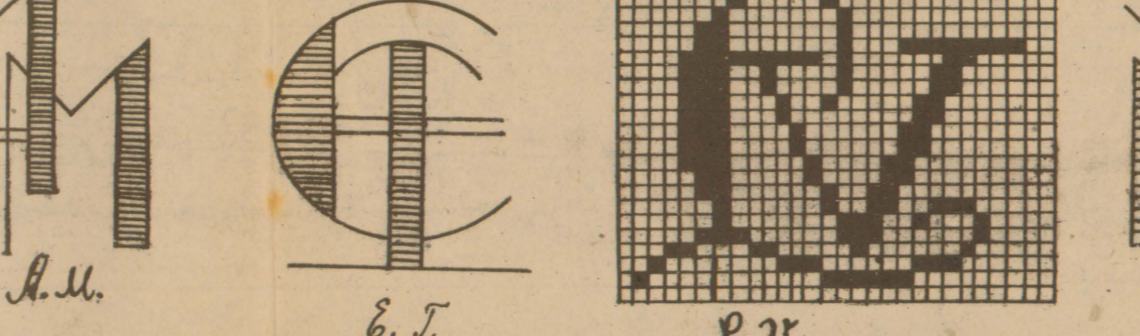

Muster klit nr 141-142 tikandile. Värvide "Ankur" kaardi järgi:
■ - roheline - 781, x - punane - 598, o - kollane - 443, ■ - must.

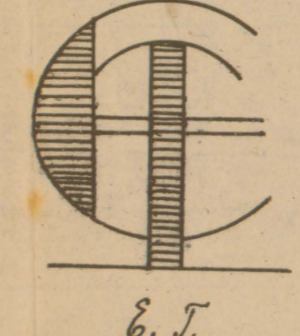
Värvide trikitud padjale:
1 - tume pruun, 2 - tumehõbe, kollane, 3 - helesinine, 4 - roheline, 5 - kollane.

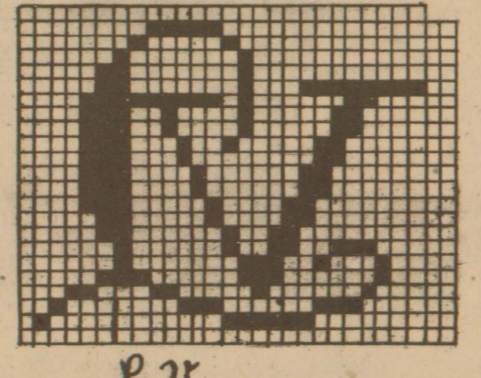
Muster klit nr 140 tikandile. Värvide "Ankur" kaardi järgi:
■ - tumesinine nr. 486, x - helesinine nr. 498, o - pruun nr. 488, L, J, - - - - oranje nr. 445.

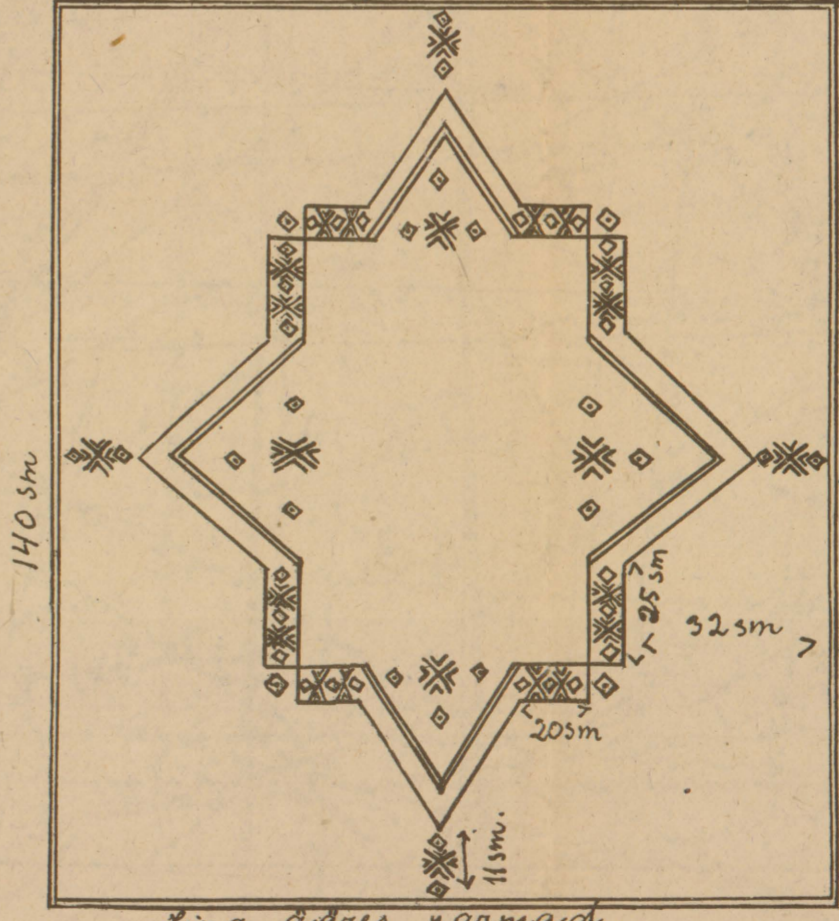
A.U.

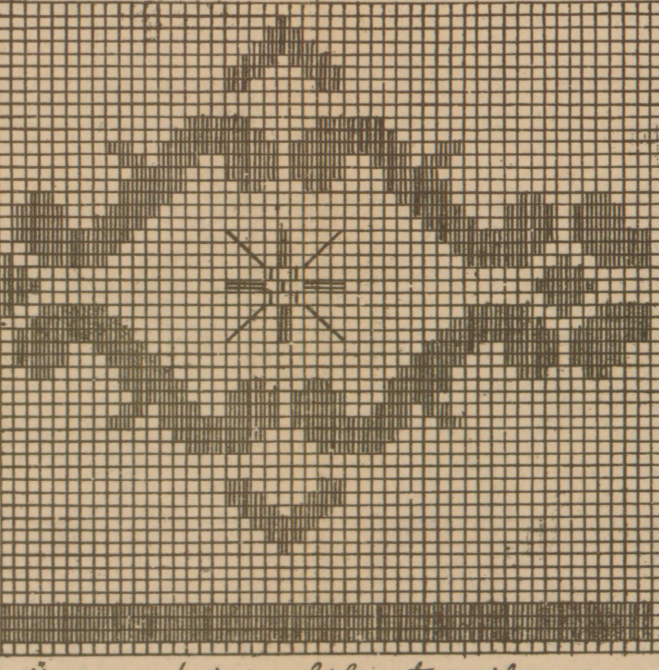
E.J.

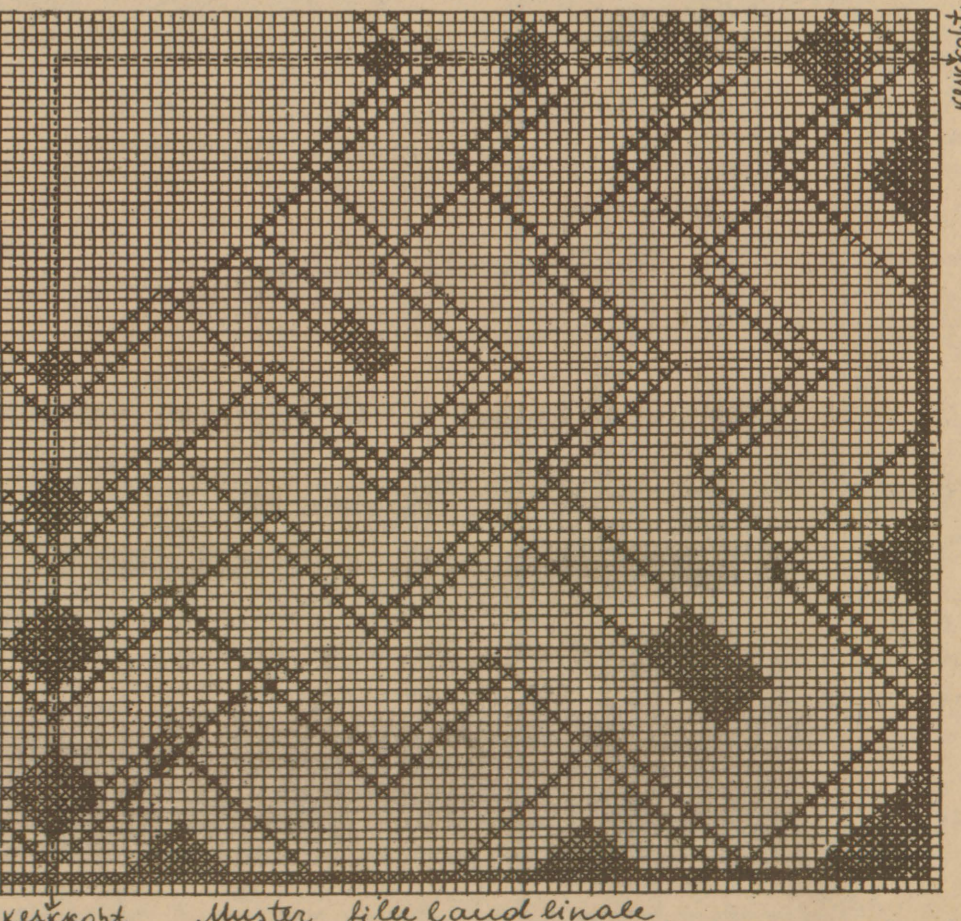
E.V.

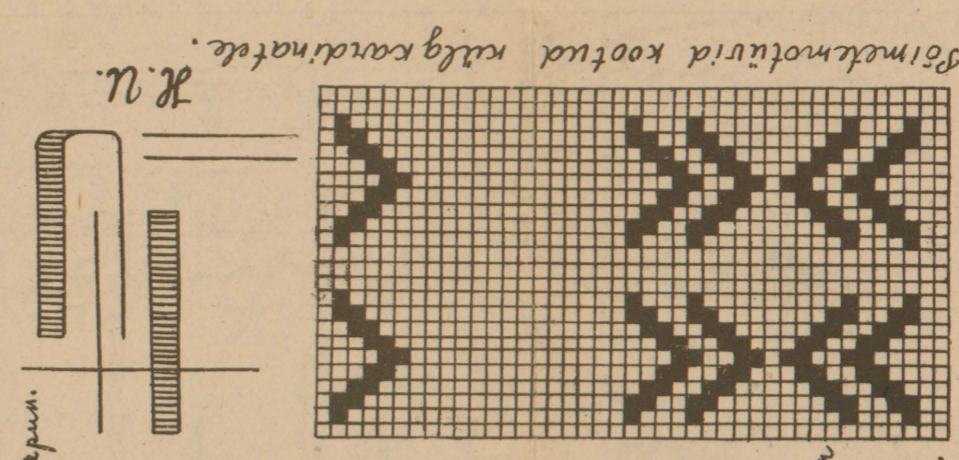
Lina ääres narmad.

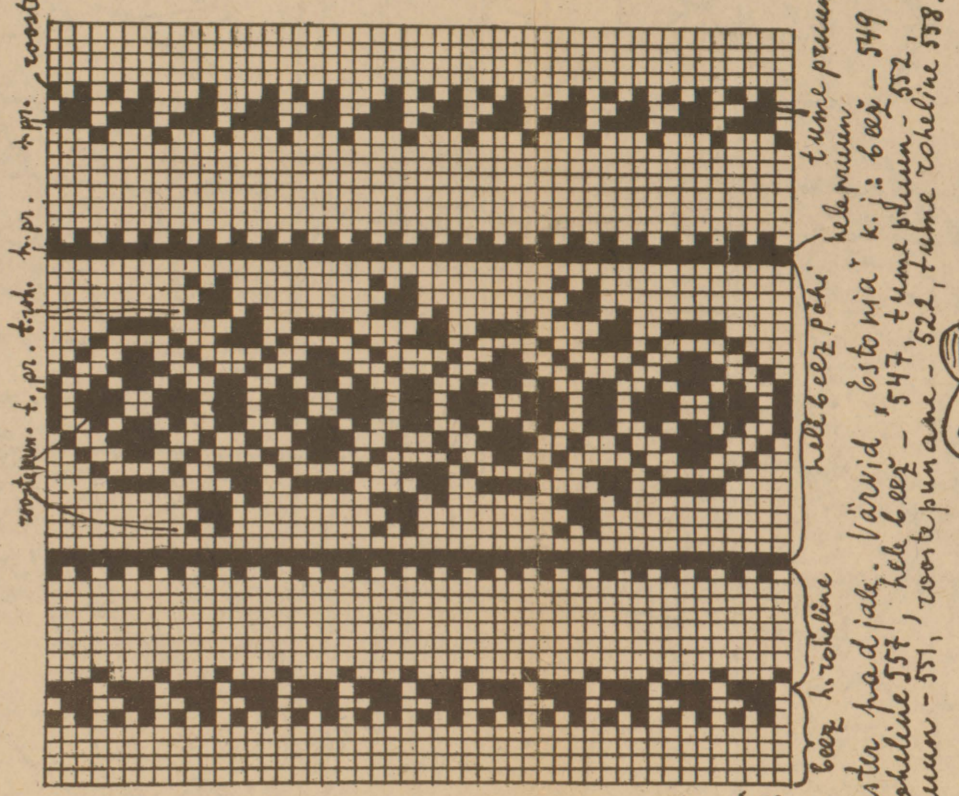
Uus mustriosa fillestoorile.

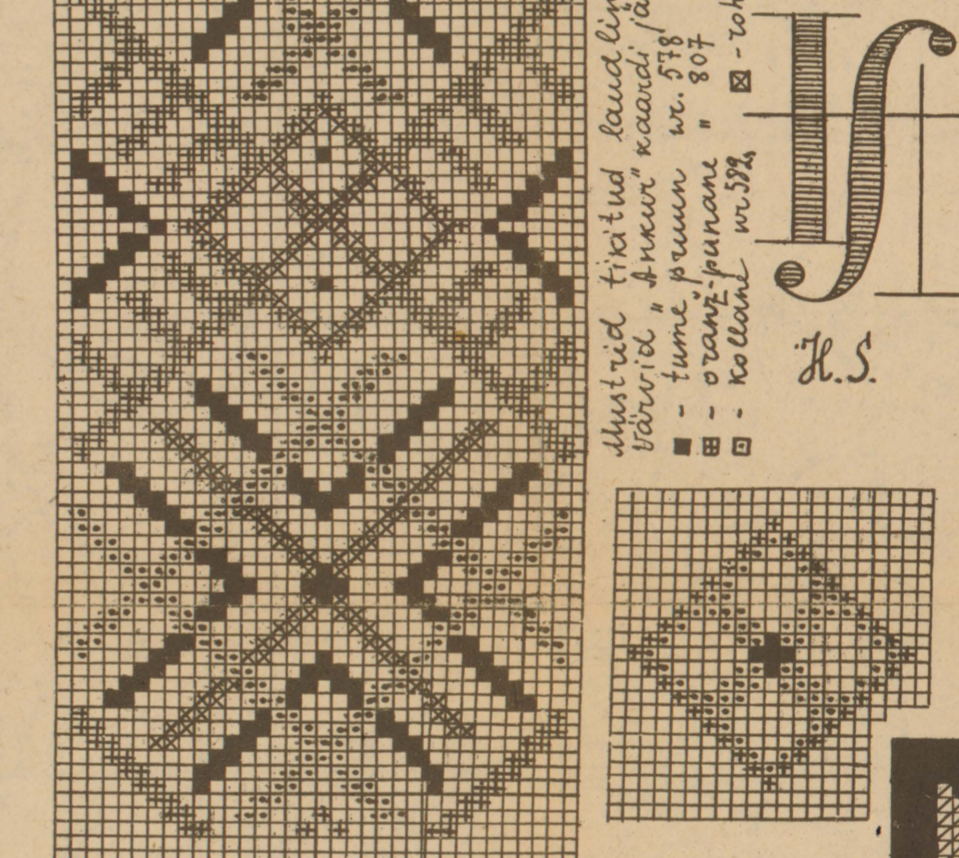
Muster file laud linale.

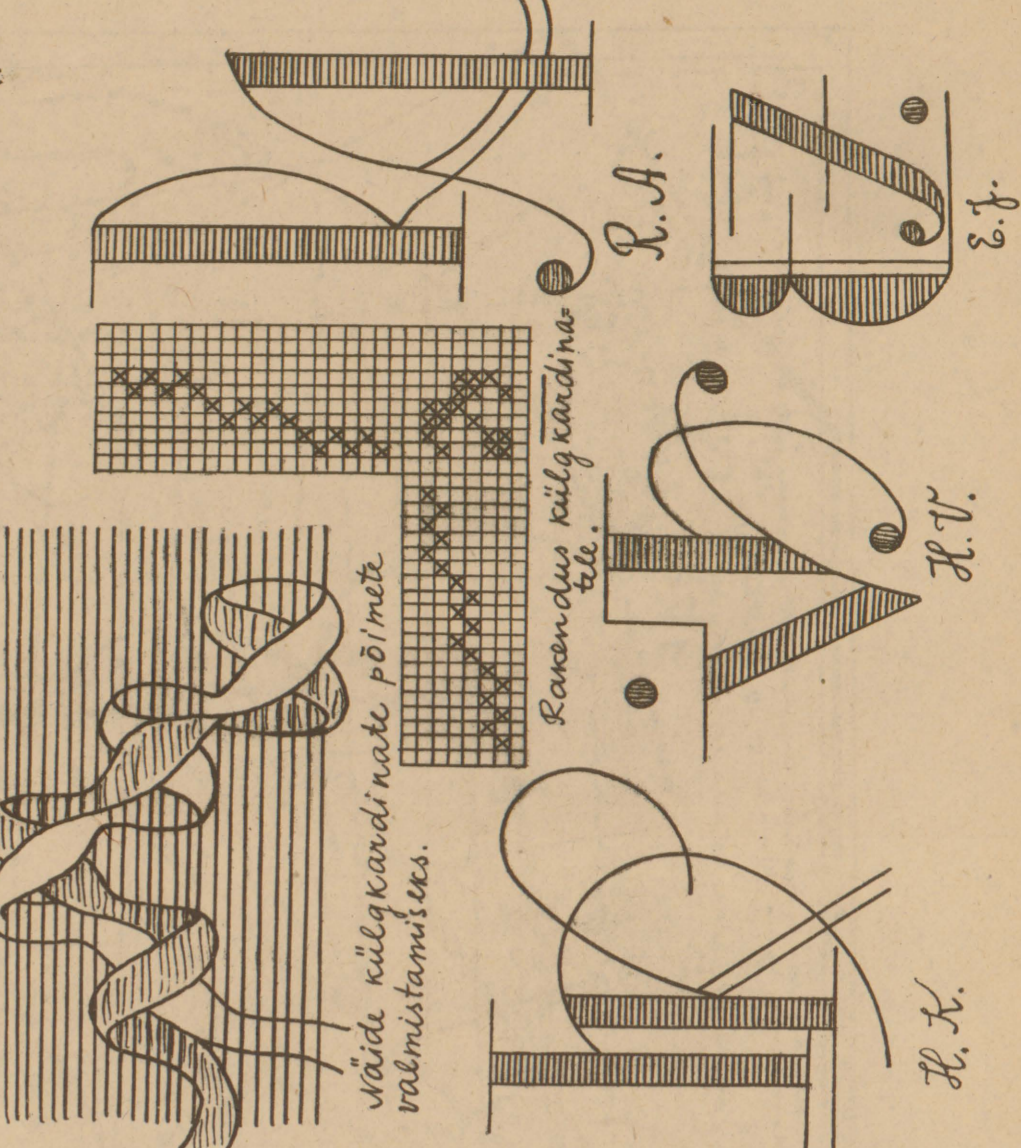
Seinemetallide kaitsevälgakardinatele.

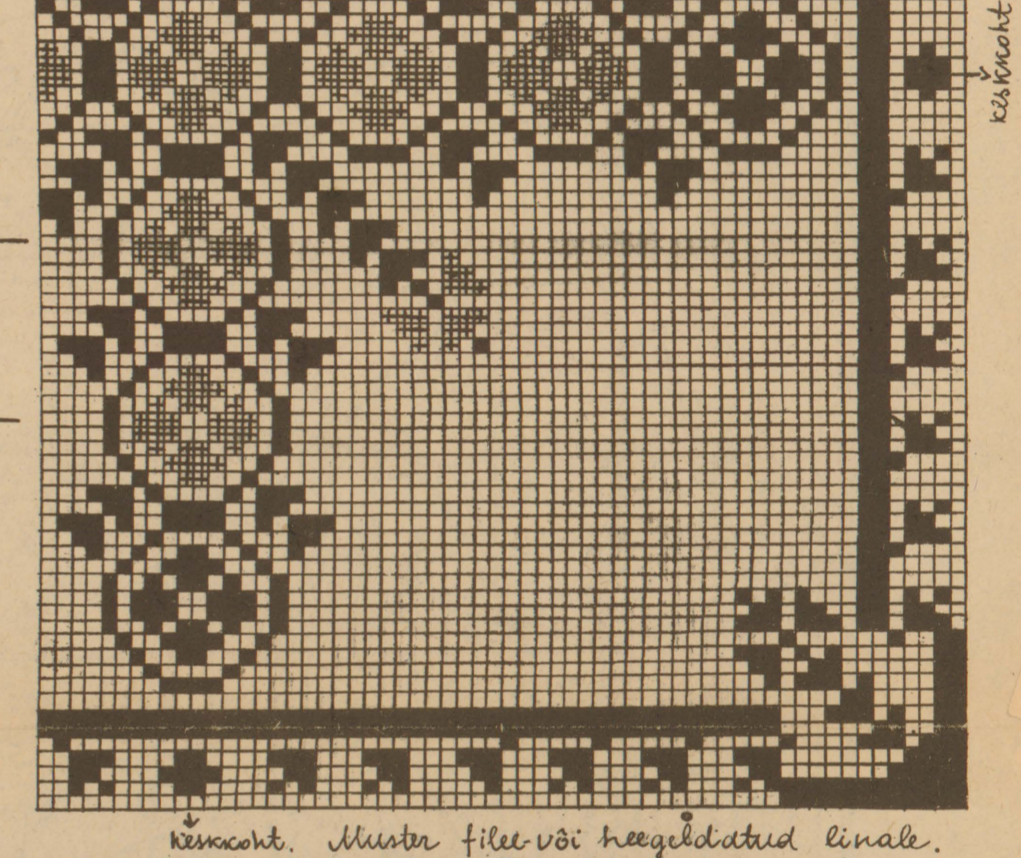
Muster trikitud laud linale. Värvide "Ankur" kaardi järgi:
■ - tume pruun nr. 818
▲ - oranje, punane nr. 807
□ - kollane nr. 574

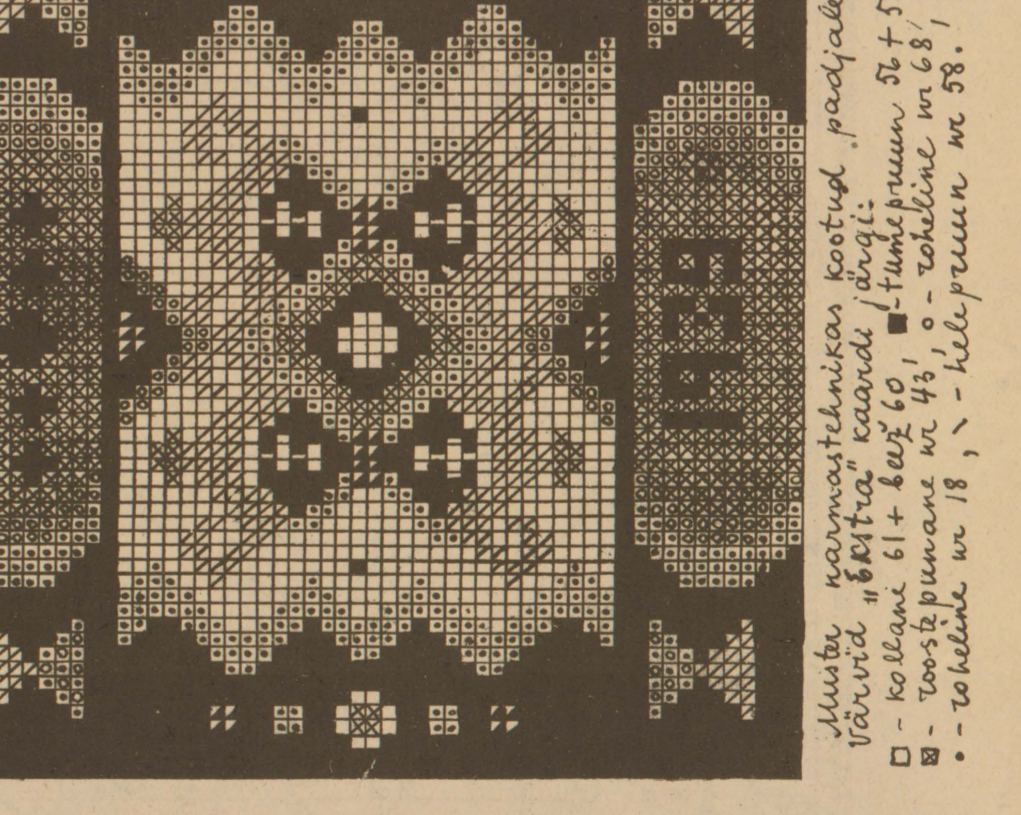
Muster trikitud laud linale. Värvide "Ankur" kaardi järgi:
■ - tume pruun nr. 818
▲ - oranje, punane nr. 807
□ - kollane nr. 574

Kardus välgakardina

Muster file või heageldatud linale.

Muster narmastikuga kootud padjale. Värvide "Ankur" kaardi järgi:
■ - kollane 61 + 602, 60, ■ - tumesinine 56 + 55, □ - tootepunane nr. 49, o - roheline nr. 61, x - roheline nr. 18, x - kollane nr. 58.